

ΕΡΤΑΣΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΝΤ. Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΘΕΜ. ΤΣΑΤΣΟΣ ύφηγητής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΒΟΥΛΗΣ 1

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦ. 24-263

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΤΗΣΙΑ Δρχ. 150
ΣΑΜΗΝΟΣ » 75
Δ Τραπεζας, Εταιρίας και
Λοιπών Οργανισμών δρχ. 300

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Λ.Α. 1
ΕΞΑΜΗΝΙΟΣ ΣΕΛ. 10
ΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΗΝ: δολάρια 4

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 3

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΙΟΥΝΙΟΥ 1935
ΑΘΗΝΑΙ ΕΤΟΣ ΣΤ. - ΤΕΥΧΟΣ 285

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γ. ΘΕΟΤΟΚΑ:

Ἡ ἀξία τῆς Δημοκρατίας.

ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ:

Ἱστορικαὶ ἀλήθειαι.

ΥΠΟ **:

Νέαι στροφαὶ εἰς τὴν διεθνῇ πολιτικὴν.

Δ. ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΑΚΙ:

Ἀγνωμοσύνη μετὰ καλλιπερίας.

RUDOLF AL. METALL:

Περὶ ἐκδόσεως.

ΣΠ. ΜΑΡΚΕΖΙΝΗ:

Τὸ ἄρθρον 48 παράγρ. 2 τοῦ Συντάγματος τῆς Βεϊμάρης.

ΝΟΜΙΚΟΥ:

Ἡ ἀναστολὴ τῆς ἰσχύος τοῦ Συντάγματος.

Κ. ΤΑΣΗ:

Ἀδικαιολόγητος πλουτισμὸς καὶ κοινότητες.

ΔΗΜ. ΖΩΤΟΥ:

Τὸ πρόβλημα τῆς ἐπαγγελματικῆς στέγης.

ΝΙΚ. ΜΑΝΟΥΣΗ:

Συνταγματικαὶ μεταρρυθμίσεις.

ΑΧΑΙΟΥ:

Ἑορτολόγιον καὶ παλαιοημερολογίται.

ΑΝΔΡ. Γ. ΝΟΤΑΡΑ:

Ἡ σύνθεσις τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Α. Θ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ:

Τὸ Ἑλβετικὸν δημοψήφισμα.

ΒΑΣ. ΖΑΚΚΑ:

Τὸ οἰνικὸν καὶ οἶνοπνευματοποιητικὸν ζήτημα ἐν Ἑλλάδι.

ΑΠ. Δ. ΓΟΥΛΗ:

Ἐπὶ τῆς συστάσεως τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας.

—Ἡ χρηματιστηριακὴ κίνησις τῆς ἐβδομάδος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ

Α. Γ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ:

Ἐνα δοκίμιον εἰσαγωγῆς στὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης.

—ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ. 1841

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ
ΙΔΡΥΤΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ

Δρχμ. 1.205.000.000

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 11 Δεκεμβρίου 1934)

8 9.850.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΙΩΑΝ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ἐν Ἀθήναις
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: Ὁδὸς Μητροπόλεως 9, Ἐν Καλλιθέᾳ, Ἐν Ἰωνίᾳ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα.
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ: Rue Stamboul No 17.
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΚΑΙΡΩ: Rue Emad el Dine No 17
ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΝ ΖΑΓΑΖΙΚ: Rue Tewfik
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου.

Τηλεγραφικαὶ Διευθύνσεις:

Διὰ τὸ Κεντρικὸν Κατάστημα: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, Ἀθήνας.
• • • Υποκατάστημα Ἀθηνῶν (ὁδὸς Μητροπόλεως): ΝΕΟΕΘΝΙΚΗΝ.
• • • Καλλιθέας: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, ΚΑΛΛΙΘΕΑΝ, Ἀθήνας.
• • • Ν. Ἰωνίας: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, ΝΕΑΝ ΙΩΝΙΑΝ, Ἀθήνας.
• • • Παγκρατίου: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ, ΠΑΓΚΡΑΤΙ, Ἀθήνας.
• • • τὰ Ὑποκαταστήματα ἐπαρχιῶν: ΕΘΝΟΤΡΑΠΕΖΑΝ.
• • • τὸ Ὑποκατάστημα Ἀλεξανδρείας: ΕΤΗΝΟΒΑΝΚ ΑLEXANDRIE
• • • Καίρου: LE CAIRE
• • • Πρακτορεῖον Ζαγάζικ: ΖΑΓΑΖΙΚ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ
4565

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

τῆς 7ης Ἰουνίου 1935

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ	Σύνολον	ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	Σύνολον
1. Χρυσὸς καὶ ἔξωτερ. Συναλλάγμα	3.593.770.123.47	11. Κεφάλαιον καταβεβλημένον	400.000.000.—
2. Δάνεια Δημοσίου εἰς χρυσὸν	575.035.099.70	12. Ἀποθεματικά	
3. Ἑτερον ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα	1.036.317.70	1. Πρόβλεψις συμφώνως	
4. Κερματικά ἑλλήν. νομίσματα	184.454.024.95	τῷ άρθρῳ 71 τοῦ Καταστ.	19.226.607.05
5. Συναλ. καὶ γραμ. ἐσωτερικοῦ:		II Τακτικὸν ἀποθεματ.	51.900.000.—
1. Ἐμπορικὰ συναλλαγματικά			
καὶ γραμμάτια	272.980.045.—	13. Τμήμα τακτικὸν ἀποθεματικοῦ εἰς	
II Γραμμάτια Δημοσίου	272.980.045.—	ἀντίκρουσμα ἀποσβεσνυμένου μέρους	
6. Πιστώσεις:		τῆς ἐκ 5. ζημίας συμφώνως ν. 5305	30.000.00—
1. Πληρωτέα εἰς δραχμὰς		14. Τραπεζικὰ γραμμάτια ἐν κυκλοφ.	5.287.860.7—
α. Δημοσ. 1.248.593.220.08		15. Ἑτεροι ὑποχρεώσεις ὅπως εἰς δρχ.	
β. Ἑτεροι 971.714.953.59	2.220.308.173.67	1. Α) σμὸι τρεχοῦμενοι καὶ καταθέσεων:	
II. Πληρωτέα εἰς ἔξωτερικόν		α. Δημοσ. 126.730.749.02	
1. Συναλλάγμα	1.657.892.10	β. Τραπεζ. 851.563.205.82	
2. Χρέος τοῦ Δημοσίου	2.221.966.065.77	γ. Ἑτεροι	
7. Ἐπενδύσεις	2.714.111.162.45	λογ)μοὶ 2.771.279.779.52	3.749.573.734.36
8. Ἐπενδύσεις	272.959.832.55	II Γραμμάτια καὶ τραβη	
9. Κτίρια Τραπεζῆς καὶ ἐγκαταστ.	179.699.484.99	κτικὰ ὅπως	60.215.130.60
10. Ἑτεροι στοιχεῖα τοῦ ἐνεργητ.	1.018.835.056.37	16. Καταθέσεις εἰς δραχμὰς ὑπὸ	3.809.886.96
		προθεσμίας:	
		1. Δημοσίου	
		II Τραπεζῶν	
		III Ἑτεροι Λογαριασμοὶ	
		17. Ὑποχρεώσεις εἰς ἔξωτερικόν	
		συναλλάγμα καὶ χρυσόν:	
		1. Ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα εἰς	
		χρυσόν (Καταστ. ἀρ. 62)	89.860.019.52
		II Ἑτερον ἐξωτ. συνάλ.	1.036.317.70
		18. Ἑτεροι ὑποχρεώσεις	
			90.896.337.22
			1.345.174.705.72
			11.034.847.212.95

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7ῇ Ἰουνίου 1935

Ὁ Τηματοδότης τοῦ Γεν. Λογιστηρίου
ΓΕΩΡΓ. ΡΕΜΒΙΚΟΣ

Ὁ Ὑποδιοικητὴς
ΚΥΡ. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ

16 Ἰουνίου 1935

«ΕΡΓΑΣΙΑ»

Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΛΑ ΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΒΕΝΙΖΕΛΙΣΜΟΥ

Θέλουμε νὰ μιλήσουμε πρὸς τοὺς νέους τοῦ ἀντιβενιζελισμού, τοὺς νέους ἐπὶ τῆς ἡμέρας, τοὺς νέους κρατικούς λειτουργούς, τοὺς νέους αξιωματικούς τῆς ἐπιχειρηματικῆς δυνάμεως καὶ τοὺς ἄλλους πλοῦς τοῦ ἀποτελοῦν τὴν νεανικήν μάζαν τῶν λεγομένων ἀντιβενιζελικῶν κομμάτων καὶ ἀκολουθοῦν, μὲ μισήν καρδίαν, λάβαρα καὶ σύμβολα ἀπαρχαϊωμένα, ξεθωριασμένα, ξένα πρὸς τὰ αἰτήματα τῆς ζωῆς. Οἱ νέοι αὗτοι δὲν ὑπῆρξαν ποτὲ ἐχθροὶ μας. Οὔτε αὐτοὶ οὔτε κ' ἐμεῖς λάβαμε μέρος στὰ γεγονότα τοῦ 1916, τοῦ 1920, τοῦ 1922. Τότε εἴμασταν ὅλοι παῖδιά, σύντροφοι, συμμαθητές, φίλοι. Μαζὶ ἀνατραφήκαμε τὴν ἐποχὴν τῶν πολέμων καὶ τοῦ διχασμοῦ, μαζὶ κάναμε ὄνειρα, μαζὶ ἀπογοητευθήκαμε ἀπὸ τὰς πράξεις τῶν πρεσβυτέρων μας καὶ ἐξικινήσαμε γυρεύοντας τὰ ἰδανικά τῆς δικῆς μας γενεάς.

Τὸν καιρὸ τοῦ συντροφικοῦ μας ἐκινήματος συχνὰ συναισθανθήκαμε ὅλοι μαζὶ πῶς, ἐμεῖς ἡ μεταπολεμικὴ γενεά, ἀποτελοῦμε ἕνα κόσμον ἀλλοιώτικο, πῶς μιλοῦμε μὴ καὶνούργια γλῶσσα καὶ προορίζομαστε νὰ πραγματοποιήσουμε νέες μορφές πνευματικῆς, πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς. Ἀλλὰ, προτοῦ προφθάσουμε νὰ ἀποκρυσταλλώσουμε τοὺς κοινούς σκοπούς μας, ἐξυθίθηκαν ἀπάνω μας τὰ μύση τῶν παλαιῶν ἀνθρώπων, ἐσπασαν τὴ φυσικὴ ἐνότητα τῆς γενεάς μας καὶ κοινεύοντες σήμερον νὰ μᾶς ὑποτάξουν ὁριστικά.

Ἦδη οἱ παλαιοὶ ἄνθρωποι ἔθεσαν ἑνὰ τὸ ζήτημα τοῦ πολιτεύματος. Τὸ ἔθεσαν χωρὶς πίστη, χωρὶς κανέναν πατριωτικὸν κίνητρο, χωρὶς καθόλου νὰ σκοτίζονται γιὰ τὰς ζωτικὰς ἀνάγκες τοῦ τόπου, ἀλλὰ μονάχα γιὰ τὰ συμφέροντα τῶν κομμάτων τους. Τὸ ζήτημα ὅμως αὐτὸ τὸ κομματικὸν, γιὰ μᾶς παῖρνε μὴ ἐντελὸς διαφορετικὴ σημασία. Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὰ κόμματα ποὺ ἀντιμάχονται σήμερον, τὸ ζήτημα τοῦ πολιτεύματος εἶναι τὸ πρῶτο μεγάλο, βασικὸν ζήτημα ποὺ ἀντιμετωπίζει ὑπεύθυνα ἡ γενεά μας καὶ, ἀπὸ τὴ λύση ποὺ θὰ τοῦ δοθῇ, θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ δρᾶσις μας, ἡ ἐξέλιξις μας, ἡ ζωὴ μας σὲ τὸ μέλλον.

Ἡ Δημοκρατία λειτουργεῖ ὡς ἀσκῆμα, τὸ ἐξέρουμε. Δὲ βρῆκε ἀκόμα τὴν ἰσορροπίαν της καὶ δὲ συνειδητοποιήσῃ τὴν πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴ ἀποστολὴν της. Δὲ γνωρίζει κ' ἡ ἴδια τὰς μεγάλας δυνατότητές της. Τῆς ἔλειψε ἴσως ἡ πείρα τῆς δημοκρατικῆς ζωῆς. Ἰσως τῆς ἔλειψαν καὶ οἱ καινούργιοι ἄνθρωποι. Ἀλλὰ, παρ' ὅλα αὐτὰ, ἡ Δημοκρατία εἶναι ἡ μόνη μας ἐλπίδα γιὰ τὸ μέλλον, ἡ μόνη ἐγγύησις τῆς ἁρμονίας, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς προόδου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὸ μόνο καθεστῶς ποὺ μπορεῖ κάποτε νὰ ἀνανεώσει καὶ νὰ ἀνορθώσει αὐτὸ τὸ ξεχαρβαλωμένο κράτος.

Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ προβλέψουμε τί θὰ συμβεῖ ἂν ἐπιστρέψῃ στὴν Ἑλλάδα ἡ οἰκογένεια Γλύβουργ. Ἡ μοιραία αὕτη οἰκογένεια θὰ ξαναζωντανέψῃ καὶ θὰ στερεώσει ὅλα τὰ λείψανα τοῦ ἑλληνικοῦ Μεσαίου καὶ ὅλες τὰς ἀντιδραστικὰς δυνάμεις τοῦ τόπου. Θὰ καταργήσῃ ὅλες τὰς δυνατότητες τῆς πνευματικῆς ἀνάπτυξης τοῦ ἔθνους καὶ τῆς κοινωνικῆς προαγωγῆς τοῦ λαοῦ. Θὰ ἐγκαταστήσῃ σ' ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς ἕνα καθεστῶς ἀσυγχρόνιστο, ἀντιλαϊκὸν καὶ ἀλύγιστο. Καὶ, κάτω ἀπὸ ἕνα τέτοιο καθεστῶς, οἱ πᾶσι προχωρημένους λαϊκὰς μάζας ἀναγκαστικά θὰ μορφώσουν ἕνα συνείδηση ἐπαναστατικὴν. Θὰ παύσουν νὰ ἐλπίζουν εἰρηνικὰς κοινωνικὰς μεταρρυθμίσεις καὶ θὰ προετοιμάζον ὑπόκωφα ἕνα ἐμφύλιον πόλεμον πολὺ χειρότερον ἀπὸ τὰ εἰδυλιακά κινήματα τοῦ παλαιοῦ καλοῦ καιροῦ.

Ἐξ ἄλλου, ἡ μεγάλη μάζα τῶν προσφύγων καὶ ἕνα σημαντικώτατον μέρος τοῦ ἐντοπίου πληθυσμοῦ, κυρίως στὰς Νέες Χώρες, θεωρεῖ τὴν οἰκογένειαν Γλύβουργ ὑπεύθυνον γιὰ τὴν καταστροφὴν καὶ ἔνοχον ἐσχάτης προδοσίας. Ἡ πεποίθησις αὕτη δὲν πρόκειται νὰ ἀλλάξῃ ὁποῖοτε καὶ νὰ γίνῃ. Ἀρκετοὶ ἐπιφανεῖς Ἕλληνες προδίδουν σήμερον τὰς ἰδέας τοὺς καὶ τὸ παρελθόν τους καὶ περισσώτερον ἴσως θὰ προδώσουν αὔριο. Ὁ λαὸς ὅμως ἀρνεῖται νὰ προδώσῃ. Ὅλη αὕτη ἡ σιωπηλὴ μάζα θὰ κοιτάξῃ τοὺς βασιλιάδες καὶ τοὺς πρίγκηπες σὺν ἑθνικοῦς ἐχθροῦς. Ὁλόκληρες ἐπαρχίες τῆς χώρας θὰ δοιοῦνται ἀπὸ τὸν πόθο τῆς ἐπαναστάσεως.

Σ' ἕνα τέτοιο ἡφαιστειώδες ἔδαφος, πῶς θὰ στηρίξῃ τὸ βασιλικὸν καθεστῶς; Ἀναγκαστικά κ' αὐτὸ θὰ γίνῃ τυραννικὸ καὶ τρομοκρατικόν, ὅπως κ' οἱ λοιπὲς βαλκανικὲς βασιλείαι. Τὸ κράτος θὰ γίνῃ μὴ ὀργάνωσις χαφιέδων, τραμπούκων καὶ αὐλοδούλων. Θὰ ζοῦμε ὅλοι σὲ μὴ συνεχεῖ ἀγωνία, οἱ μισοὶ ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τοῦ διωγμοῦ, τῆς φυλακῆς ἢ τῆς ἐξορίας κ' οἱ ἄλλοι μισοὶ ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς ἐπαναστάσεως. Κανεὶς δὲ θὰ συλλογίζεται πᾶς τὰς ἀληθινὰς ἀνάγκες τοῦ τόπου, οὔτε τοὺς διεθνέως κινδύνους αὐτῆς τῆς ἀήλικης ἐποχῆς. Οἱ πνευματικὲς μᾶς ἀξίες θὰ εἶναι ἀχρηστευμένες. Τὰ στοιχεῖα τῆς προόδου, ἐξουδετερωμένα. Οἱ ἔθνοι

μας δυνάμεις παράλυτες. Τὸ ἔθνος θὰ μαραινέται μέρα μετὰ τὴν μέρα. Καὶ μετὰ τὴν ἀπαισία αὕτη ἀτμόσφαιρα, ὅπου κανεὶς μᾶς δὲ θὰ μπορεῖ νὰ ἀναπνεύσῃ ἐλευθέρως, θὰ διαβαίνει πότε-πότε, σὺν ἐσχάτῃ εἰρωνείᾳ γιὰ τὴν τύχην τοῦ ἔθνους, μὴ χρυσοποικίλῃ βασιλικὴν πομπήν, μετὰ λάβαρα καὶ μουσικὰς, γιὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν ἀνία, τὴν ἀχρηστία καὶ τὴν μακαριότητα τοῦ ἀθηναϊκοῦ στομιοῦ. Ὁ στομιοῦς θὰ εἶναι πραγματικὰ εὐτυχημένος. Τὰ ἐγγόνια τῶν κλεφτῶν καὶ τὰ παιδιὰ τῶν πλουσιῶν ἐμπόρων θὰ συντηροῦν προσωπικὰς σχέσεις μετὰ τὴν οἰκογένειαν Γλύβουργ, θὰ συναντοῦν τοὺς πρίγκηπες στὸ γκόλφ, στὸ τένις, στὸ μπριτζ, θὰ τοὺς χαμογελοῦν, θὰ τοὺς μιλοῦν ἀγγλικά. Ὑπερτάτη εὐδαιμονία μᾶς κοινωνίας νεόπλουτης καὶ ἀγράμματος! Οἱ πρίγκηπες ἔλειπαν ἀπὸ τὰς δεξιῶσεως μας, τώρα θὰ ἔχουμε καὶ πρίγκηπες! Ἀλλὰ ἡ Ἑλλάδα, τί θὰ γίνῃ ἡ Ἑλλάδα;

Ἀπὸ τοὺς νέους τοῦ ἀντιβενιζελισμού, τοὺς ἀληθινούς νέους, τοὺς ζωντανούς, τοὺς συντρόφους μας, ἀπαιτοῦμε σήμερον νὰ μὴ μᾶς προδώσουν. Γιατί θὰ εἶναι προδοσία ἀληθινή, νὰ θυσιάσῃν ἑαυτοὺς, χωρὶς πίστη καὶ χωρὶς δόξα τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδας, τὴν προκοπὴν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὰ κοινὰ ἰδανικά μας, τὰ κοινὰ ὄνειρά μας, στοὺς βωμοὺς τῶν ὀλεθρίων εἰδῶλων. Προτοῦ ἀκολουθήσουν τὸν πρόσταγμα τῶν γερόντων, ἄς ἀκούσῃ τὴν φωνὴν μας καὶ τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως τῆς γενεάς. Δὲν τοὺς ζητοῦμε νὰ ἀκολουθήσουν τὰ παλαιὰ δημοκρατικὰ κόμματα, ποὺ εἶναι κόμματα προσωπικά ὅσο καὶ τὰ ἄλλα. Ὅλα αὐτὰ τὰ κομματικὰ συγκροτήματα ἀντιπροσωπεύουν ἐπερασμένες πραγματικότητες. Ἀλλὰ, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὰ κόμματα, ἡ Δημοκρατία ἀνήκει σὲ τὸ μέλλον. Ἡ Δημοκρατία εἶναι τὸ μέλλον. Ἡ Δημοκρατία εἶμασταν ὅλοι ἐμεῖς μαζὶ, ἐννομενοὶ ἀπὸ τὴν μοῖραν στὴν εὐτυχία καὶ στὴν δυστυχία. Τὸ ἰδανικὸν τῆς ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ἀπραγματοποίητο ἀκόμα σήμερον, ἐκφράζει ὡστόσο ὅτι καλύτερον, ὅτι ἀληθινώτερον καὶ τιμιώτερον μποροῦμε νὰ κάνουμε στὴ ζωὴν μας. Ἀς ἀφήσουμε τοὺς παλαιούς ἀνθρώπους νὰ ξεσκίζονται μετὰ τὰ ἀθεράπευτα πάθη τους καὶ ἄς σώσουμε τὸ ἰδανικὸν ποὺ κινδυνεύει. Κεῖται νὰ ὑπηρετήσουμε καὶ μᾶς, κανέναν ἀρχηγόν. Σώσω δημοκρατίαν ὑπηρετοῦμε τὴν Ἑλλάδα.

Γ. ΘΕ

(Ἐκ τῆς Γραμματείας)

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΝΕΑΙ ΣΤΡΟΦΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΕΘΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΝ

Ἡ ἱστορία τῶν μεταπολεμικῶν ἐτῶν δεικνύει ὅτι οἱ διπλωματικοὶ σχηματισμοὶ τῆς ἐποχῆς μας πόρρω ἀπέχουν εἰς διάρκειαν καὶ σταθερότητα ἀπὸ τοὺς παλαιότερους. Δὲν πρόκειται βεβαίως μὲ τὴν σημερινὴν ἀντιλήψιν περὶ διεθνoῦς κοινωνίας νὰ θεωρῇ κανεὶς εὐκόλον τὴν παγίωσιν καθεστῶτων ἰσορροπίας, ὅπως τὸ κλασικὸν τῶν δύο μεγάλων συμμαχιῶν ποὺ διεῖπεν ἐπὶ ἑνα τέταρτον περίπου αἰῶνος τὴν Εὐρώπην. Ἀλλ' ἡ ὁλοκρὴν αὐθόρμητος ρευστότης τῶν διεθνῶν ζωμώσεων καὶ ἡ ἐκ ταύτης προκαλουμένη ἀβεβαιότης τείνει νὰ λάβῃ χαρακτήρα ζωηρᾶς ἀνησυχικῶν.

Μετά τοὺς μοιραίους κλυδωνισμοὺς τῆς ἐπαύριον μᾶς ἐκ βάρων ἀναμοχλεύσεως τοῦ ἑδαφικοῦ καὶ διπλωματικοῦ χάρτου τοῦ κόσμου, μετὰ τὰς πολυαριθμοὺς ἐναλλαγὰς χαλαρώσεως καὶ συσφίξεως τῶν ἀγγλογαλλικῶν δεσμῶν, τὴν δεκαετὴ γερμανοορρωσικῆν φιλίαν, τὴν ἀποτυχίαν τοῦ Συμφώνου τῶν Τεσσάρων, τὴν ἐφήμερον ἰταλογερμανικὴν προσέγγισιν, ἡ αὐτὴ τοῦ τρέχοντος ἔτους ἤλθε νὰ ἐγκαινιάσῃ μίαν κατάστασιν, ἡ ὅποια παρέιχεν ὅλας τὰς ἐνδείξεις τῆς ὀριστικότητος. Αἱ γαλλοῖταιλικά συμφωνία τῆς 7 'Ιανουαρίου καὶ τὸ ἀγγλογαλλικὸν ἀνακοινωθὲν τῆς 3 Φεβρουαρίου ἔθεταν τὰς βάσεις ἐνὸς ἐδραίου εἰρηνικοῦ συνασπισμοῦ τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων τῆς Δύσεως, τὸ δὲ γερμανικὸν προεκτικόν τῆς 16 Μαρτίου καθίστα τὴν σύμπραξιν ταύτην ἔτι στενωτέραν καὶ ποιοτικῶς τὴν δὴλωσιν τῆς Στρέζας τῆς 14 'Απριλίου καὶ, τρεῖς ἡμέρας κατόπιν, τὴν κατοδικαίρουν τὰς γερμανικὰς μεθόδους ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, πράξεις χαρασσοῦσας τὸ πλάσιον ἐνὸς τοῦ ὁποῖου θὰ ἐκινεῖτο ἐφεξῆς ἡ προσπάθεια γαλλο-νεύσεως τῆς Εὐρώπης.

Ἡ διὰ πρώτῃν φοράν ἀπὸ τοῦ μεγάλου πολέμου τόσον σαφῆς σύμπτωσις ἀντιλήψεων τῶν τριῶν Δυνάμεων παρέιχεν ἕνα σπάνιον ἀσθημα ἀσφαλείας, τοιούμενον καὶ ἀπὸ τὴν παρόλῳλον πολιτικὴν τῶν δύο Συνεννοήσεων, Μικρᾶς καὶ Βαλκανικῆς, καὶ ἀπὸ κάποια ἐπάνοδοσιν τῆς Πολωνίας εἰς τὰς ὁγνεις ἑξωτερικὰς κατευθύνσεις, ὅφ' ὧν εἶχεν ἐσάγῃς παρεκκλίνη.

Μόλις δύο μῆνες μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τὴν ἀλλοὺς αὐτὴν τὴν διεθνῶν γεγονότων. Καὶ διερωτᾷται κανεὶς πὶ παραμένει ἀκόμη ὁρβανὸν ἀπὸ τὴν πολιτικὴν τῆς Ρώμης καὶ τοῦ θιον ἀπὸ τῆς Στρέζας καὶ τῆς Γενεύης. Λονδίνου, τῆς

ἑθεώρει ὡς πρᾶξιν ἐνέχουσιν αἰχμὴν ἐναντίον τῆς (1). Ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς Στρέζας εἶχε κάμει τὸ θαῦμα τῆς.

Ἀλλ' ἦτο τοῦτο βραχυτάτης διαρκείας. Εὐθὺς ὡς συνήθη, τὴν 2 Μαΐου, τὸ γαλλοσοβιετικὸν σύμφωνον, ἀκολουθηθέν, τὴν 16 Ἰδίου, ἀπὸ τὸ τοσχοσοβιετικόν, καὶ καίτοι ἐλήφθη ἰσχυρομένως πᾶσα πρόνοια ὅπως ταῦτα συναφθοῦν ἀπαρεγκλιτῶς τὸσον πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Γενεύης καὶ τῆς Στρέζας, ὅσον καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τῶν συμφωνιῶν τοῦ Λοκάρνο (2), ἤρχισαν αἱ κατὰ τῶν κειμένων τούτων ἐπιθέσεις τοῦ γερμανικοῦ Τύπου. Καὶ ἐπικολούθησε, τὴν 1 'Ιουνίου, διακοίνωσις τῆς γερμανικῆς κυβερνήσεως πρὸς τὰς κυβερνήσεις Παρισίων, Λονδίνου, Ρώμης, Μόσχας καὶ Βρυξελλῶν, καταγγέλλουσα τὸ κατ' αὐτὴν ἀπροσάρμοστον τῶν δύο συμφωνιών πρὸς τὰς ἐκ τῶν συμφωνιῶν τοῦ Λοκάρνο ὑποχρεώσεις. Καὶ ἔτι χαρακτηριστικώτερον: τὸ ἔκτον ἐκ τῶν δεκατριῶν σημειῶν τοῦ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς λόγου τοῦ Χίτλερ τῆς 21 Μαΐου ἔλεγεν ὅτι ἡ Γερμανία εἶναι «κατ' ἀρχὴν» διανοημένη νὰ συνάψῃ σύμφωνον μὴ ἐπιθέσεως «μεθ' ἑκάστου τῶν γειτόνων τῆς». Διὰ τῶν ἐντὸς εἰσαγωγικῶν λέξεων περιορίζετο ἡ ὁ αὐθόρμητος ἡ ἔκτασις τῆς δηλώσεως τοῦ βασιλέως φὸν Νόυρατ. Ἀλλ' ὅταν ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις, τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸν λόγον τοῦ καγκελλάρου ἐξήγησε, διὰ τοῦ ἐν Βερολίῳ πρεσβευτοῦ, ὁριζομένης ἐπὶ τῶν δεκατριῶν σημειῶν διασαφῆσεις, ἐδόθη ἐπὶ τοῦ ἔκτου σημείου ἡ ἀπάντησις ὅτι ἡ Γερμανία ἀδυνατεῖ νὰ διευκρινίσῃ τὴν στάσιν τῆς πρὶν ἡ λάβῃ ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐναντίον τοῦ γαλλοσοβιετικοῦ συμφώνου διακοίνωσιν τῆς. Ἐχορηγεῖτο οὕτω ἔτι μάλον ἡ δὴλωσις φὸν Νόυρατ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ μεσοευρωπαϊκόν, ἀφοῦ, μετὰ τοὺς ἐνθουσιασμοὺς τῆς Στρέζας, ἡγγέλθη διὰ τὴν 20 Μαΐου κατ' ἀρχάς, διὰ τὴν 3 'Ιουνίου ἔπειτα, ἡ σύγκλησις εἰδικῆς συνδιασκέψεως εἰς Ρώμην διὰ τὴν σύναψιν τῶν ἀνεβλήθη ἡδὴ αὐτὴ διὰ τὰς ἐλληνοικτικὰς καλὲνδρας. Τινὰ ἄλλως τε ἐκ τῶν κρατῶν ποὺ θὰ μετεῖχαν οὕτως ἐξήρτησαν τὴν συμμετοχὴν τῶν ἐκ τῆς συμμετοχῆς τῆς Γερμανίας. Καὶ ἡ Γερμανία λέγετα ὅτι ἤξισεν, ὅπως συμμετάσχῃ, ποδῶν ἡ ἀποχρέωσις περὶ μὴ ἀναμείβεται εἰς τὰ αὐτονομικά πράγματα νὰ εἶναι ἴση δι' ὅλους (τοῦθ' ὅπου σημαίνει ὅτι δὲν θὰ βαρύνεται μόνον ἡ Γερμανία δι' ὑποχρεώσεως μὴ ἐννοήσεως ἐθνικοσοσιαλιστικῆς κινήσεως ἐν Αὐστρίᾳ, ἀλλ' ὅτι θὰ βαρύνονται καὶ αἱ λοιπαὶ Δυνάμεις δι' ὑποχρεώσεως μὴ παρεμποδίσας τοιαύτης κινήσεως ἐλευθέρως τυγὼν γινομένης), δευτέρω τὸ μεσοευρωπαϊκὸν σύμφωνον μὴ ἐπιθέσεως νὰ συνοδεύεται ἀπὸ χωριστὰ διμερῆ σύμφωνα διουβιάδας συνδρομῆς. Ἐπαναλαμβάνεται δηλαδὴ καὶ εἰς τὸ μεσοευρωπαϊκὸν πεδῖον ὁ ἐνταφισμὸς τῶν ἀντιλήψεων, αἵτινες ἀνεφάνισαν πρὸς στιγμὴν διὰ τῆς δηλώσεως φὸν Νόυρατ.

□□

Ἀλλ' ἡ γερμανικὴ ἀντεπιθεσις κατὰ τοῦ

(1) Ἰδε Ἐξωτερικὸν Δελτίον τῆς 21 'Απριλίου 1935 εἰς τεύχος 277 τῆς «Εργασίας».
(2) Ἰδε Ἐξωτερικὸν Δελτίον τῆς 12 Μαΐου 1935 εἰς τεύχος 280 τῆς «Εργασίας».

μετώπου τῆς Στρέζας εἶναι γενικωτέρως. Δὲν μᾶς ἐπιτρέπει τὸ πλάσιον τοῦ παρόντος σημειώματος νὰ ἐγκυμῶμεν περισσότερον εἰς τὰ δεκατρία σημεία τοῦ προεδρικοῦ λόγου. Θὰ ὑπογραμμίσωμεν ἀπλῶς τὴν γερμανικὴν προσπάθειαν, οὐχὶ τὸ πρῶτον ἐκδηλουμένην, διασπάσεως τῆς ἀγγλικῆς ἀπὸ τὴν γαλλικὴν πολιτικὴν. Σειρὰ ἐνδείξεων, ποὺ ἀρχίζει μὲ τὸν λόγον τοῦ κ. Μπάντνιου εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων, τὴν ἐπαύριον τοῦ λόγου τοῦ Ράιχσταγ, καὶ τελειώνει μὲ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν ἀγγλῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, πείθει ὅτι ὁ γερμανικὸς ἐλιγμός δὲν ὑπῆρξε ποσᾶς ἄκαρπος. Ἡ ἀγγλικὴ διπλωματία ἀσχολεῖται ἤδη εἰς τὴν ὅσον τὸ δυνατόν συμφερότερον δι' αὐτὴν διευθέτησιν τῶν μετὰ τῆς Γερμανίας ἐκκρεμῶν ζητημάτων.

Αἱ ναυτικαὶ συνομιλίαι, αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν εἰς Λονδίνον τὴν 4 τρέχοντος, φαίνονται εὐδοκίμως ἐπὶ τῇ βᾶσει παροχής εἰς τὴν Γερμανίαν τοῦ ἐπὶ τοῦ βρετανικοῦ στόλου ποσοστοῦ τῶν 35 %, τὸ ὅποῖον ἐξήγησε. Ἄλλο ζήτημα ἂν θὰ δεχθῇ ἡ Παλαιὰ τὴν διευθέτησιν ταύτην καὶ ποῖα αἱ συνέπειαι τῆς ἐάν, ναυαγοῦσης τυγὼν τὸ προσεχὲς ἔτος πάσης προσπάθειας ἀνανεώσεως τῶν ἐκπνευσθῶν ναυτικῶν συνθηκῶν Οὐασιγκτῶν καὶ Λονδίνου, ἀρχίσῃ ἀχαλίντως ὁ ναυτικὸς ἀνταγωνισμὸς μὲ πρόσθετον ἥδη μέτοχον αὐτοῦ τὴν Γερμανίαν.

Τὰ ἀνωτέρω δὲν σημαίνουν ὅτι ἡ ἀγγλικὴ διπλωματία εἶναι ἀποκεντριστικὰς ἐγωιστικῆς. Ὁ Μπάντνιου, ὁ ὁποῖος διεκνήρυξε πρὸ τίνος τόσον προσφῶς ὅτι τὰ ἀγγλικά σύνορα εἶναι εἰς τὸν Ρήνον, ἔσπευσε, τὴν ἐπαύριον τῆς παρ' αὐτοῦ ἀναλήψεως τῆς ἐξουσίας, νὰ τόνισῃ, εἰς τὸν λόγον του εἰς τὸ Χίμλεϋ Χάλλ, ὅτι «σκοπὸς τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ πρέπει νὰ εἶναι ἡ εἰρήνη δι' αὐτὸν τὸν ἴδιον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἐξωτερικόν, ἡ ἀσφάλεια δι' αὐτὸν τὸν ἴδιον ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης». Δὲν στερεῖται ἄλλως τε βιβλαῖος ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις τῆς στοιχειώδους ἀντιλήψεως ὅτι εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια διὰ τὴν Ἀγγλίαν δὲν νοοῦνται ἀνευ εἰρήνης καὶ ἀσφαλείας εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Τὸ ζήτημα ὅμως εἶναι ἂν ἡ ἰδία τὴν ὅποια ἀκολουθεῖ ἡ Ἀγγλία, καὶ ἡ ὅποια ἀφίσταται ἤδη ἱκανῶς ἀπὸ τῆς ἀφειρησίας τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς Στρέζας, εἶναι, ἔκτονι τῶν γερμανικῶν μεθόδων καὶ τῆς γερμανικῆς νοοτροπίας, ἡ προσφοροτέρα πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τούτων.

□□

Ἐνῶ ὁ Χίτλερ ἤρχισε τὴν ἀντεπιθεσίαν του κατὰ τοῦ κυριωτέρου διπλωματικοῦ μετώπου, τοῦ δυτικοῦ, ὁ κ. Γκαίρινγκ ἀνέλαβε μίαν εὐρείαν προσπάθειαν εἰς τὰ παρεπόμενα, τὸ μεσοευρωπαϊκόν καὶ τὸ βαλκανικόν. Τὴν 24 Μαΐου εἰς Βουδαπέστην, τὴν 26 εἰς Σόφειαν, τὴν 6 'Ιουνίου εἰς Βελιγράδι, ὁ στρατηγὸς συνεδύασε τὰς τέρψεις ἐνὸς γαυηλοῦ ταξιδίου μὲ σημαντικὰς παρασημησιακὰς συνομιλίας. Πολλά, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, δὲν ἐγνώσθησαν ἐπ' αὐτῶν. Ἀλλ' εἶναι ἀρκετὰ εὐχερῆς ἡ ἀναπαράστασις τῶν γενικῶν των γραμμῶν. Τὴν 26 Μαΐου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Οὐγγαρίαν καὶ τὴν Βουλγαρίαν, τῶν κοινῶν

σημείων τῆς πολιτικῆς τῶν κρατῶν αὐτῶν μὲ τὴν γερμανικὴν, στρεφόμενην κυρίως περὶ τοὺς δύο πόλους τοῦ ἐπανοπισμοῦ καὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν συνθηκῶν. Ὑπογράμμις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Νοτιοσλαβίαν τῶν σημείων ἐκείνων ποὺ τὴν διακρίνουν ἀπὸ τοὺς συμμάχους τῆς τῆς Μικρᾶς Συνεννοήσεως, ἴητοι δυσπιστίας ἀπέναντι τῆς Ἱταλίας καὶ ἀνεξαρτησίας ἀπέναντι τῶν Σοβιέτ, τὰ ὅποια οὐδ' ἀνεγνώρισεν ἀκόμη, μόνῃ ἐξ ὅλων τῶν κρατῶν τῆς κεντρικῆς καὶ ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Καὶ ἐπὶ πλέον ἐνδυνάμωσις τῶν ἡδὴ ἰσχυροτάτων γερμανοερβικῶν ἐμπορικῶν δεσμῶν, ἀσκούτων ἀναμφισβήτητον ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν πολιτικῶν σχέσεων.

Ἡ κρατικὴ κοινωροποίησις τῆς Μεσορῶτης διευκολύνει τὴν πολιτικὴν τοῦ «διαίρει καὶ βασίλευε». Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ στόχος τῆς γερμανικῆς διπλωματίας εἶναι ἡ Τσεχοσλοβακία, εὐπρόσβλητος πλευρὰ τοῦ γαλλορωσσοεχικοῦ τριγώνου τῶν συμφωνιών τῆς 2 καὶ τῆς 16 Μαΐου. Ἐσωτερικῶς τὴν ἐπληξεν ὁ ἐθνικοσοσιαλισμὸς διὰ τοῦ ἐκλογικοῦ θριάμβου τοῦ νέου μετώπου τῶν Γερμανῶν τῆς Τσεχοσλοβακίας (3). Ἐξωτερικῶς τὴν ἐπιβουλεύεται, προσπαθῶν νὰ συνδιαλλάξῃ τοὺς Νοτιοσλαύους μὲ τὴν Οὐγγαρίαν, προτρεπομένη νὰ περιορίσῃ τὰς ἀναθεωρητικὰς τῆς βλέψεις εἰς τὴν Σλοβακίαν καὶ μόνον, — ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον. Εἰς τὴν διερατικότητά τῆς μικραντακτικῆς διπλωματίας ἐναποτίθεται νὰ ἐκλέξῃ μετὰ τῆς χιτλερικῆς σαγήνης καὶ μίας σφύρονος ἐπιφυλακτικότητος.

□□

Καὶ φθάνομεν εἰς τὸ σοβαρώτερον ἴσως φαινόμενον κλονισμοῦ τοῦ μετώπου τῆς Στρέζας: τὴν ἀρκούντως δέξαι ἀγγλοϊταλικὴν ἔριδα περὶ τὸ αἰθιοπικόν.

Ὅταν, πρὸ τινων μηνῶν, ἐξεδηλώθησαν τὰ πρῶτα δειγμάτα τῶν ἱταλικῶν ἐν Ἀνατολικῇ Ἀφρικῇ τάσεων, συμπίπτοντα περίπου χρονικὰς μὲ τὰς γαλλοϊταλικὰς συνομιλίας ποὺ κατέληξαν εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῶν συμφωνιῶν τῆς Ρώμης, ὅλοι ἐσέκθημεν ὅτι δυσκόλως θὰ ἀπεδύετο εἰς τοιοῦτον ἀγῶνα ἡ Ἱταλία χωρὶς τὴν σιωπηρὰν ἔστω, εὐλογίαν τῶν δύο ἄλλων Μεγάλων Δυνάμεων τῆς Δύσεως. Ἐνίσχυε τὴν σκέψιν ταύτην πρῶτον ἡ ὑπαρξὶς τῆς ἀγγλο - γαλλο - ἱταλικῆς συνθήκης τοῦ 1906, καθιερώσεως κοινῶν τῶν τριῶν Δυνάμεων ἐνδιαφέροντος εἰς τὰ αἰθιοπικά πράγματα, δεύτερον τὸ γεγονός ὅτι, τῆς Αἰθιοπίας οὕσης μέλους τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, μόνον ταυτὸς τῶν ἀγγλικῶν καὶ γαλλικῶν ἀποφῶν πρὸς τὰς ἱταλικὰς θὰ ἡδύνατο νὰ ἐξουδετερώσῃ τὰς ἐνδεχομένας ἐκ τῶν διαδικασιῶν τῆς Γενεύης ὁ χληρότητας. Φαίνεται ὅτι, ὡς πρὸς τὴν Ἀγγλίαν τοῦλάχιστον, αἱ σκέψεις αὐταὶ δὲν ἦσαν ἀκριβεῖς. Διότι δυσκόλως βεβαίως δύναται τις νὰ δεχθῇ τὴν συνηθισμένην εἰς παρομοίας περιπτώσεις ὑπόθεσιν, ὅτι ἴσως ἡ ἀγγλοϊταλικὴ διαφωνία εἶναι ἀποτέλεσμα συμπαγνίας! Ἡ δέξις ἄλλως τε τῆς ἔριδος ἀρκετὴ διὰ νὰ παραμερίσῃ ἐντελῶς τὴν αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν ἀβασίμον ὑπόνοιαν.

Συζητήσιν, προκληθεῖσαν τὴν 7 τρέχοντος εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ἀπὸ ἐργατικῶν βουλευτῶν, ἐξήγησε νὰ κατευῶναι ὁ κ. Ἐντὲν διαβεβαιῶν ὅτι, ἂν ἡ ἀρεσμένη, ὑπὸ ἱκανὰς δυσχερείας, τῶν ἐργασιῶν τῆς ἱταλοαἰθιοπικῆς ἐπιτροπῆς διαιτησίας δὲν φθάσῃ εἰς ἀποτέλεσμα, ἡ Κοινοβουλία καὶ τὴν Βουλγαρίαν, τῶν κοινῶν

ωνία τῶν Ἐθνῶν θὰ ἐπιληφθῇ ἐκ νέου τοῦ ζητήματος πρὸς λήψιν τῶν ἐνδεκνυμένων μέτρων.

Ἡ δὴλωσις αὕτη προεκάλεσε θύελλαν εἰς τὴν Ἱταλίαν, μετὰ δυσφορίας ἡδὴ ἀνεχθεῖσαν μέχρι τοῦδε τὰς ἐπεμβάσεις τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Γενεύης. Εὐθὺς τὴν ἐπομένην εἰς Κάλιαρι, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας εἰς Σάσσαρι, ὁ Μουσσολίνι προέβη εἰς βυσαιοτάτους ὑπαίνυμους: «Ἡ διεθνὴς κοινὴ γνώμη εἶναι ἕνα γελῶν ἀνδρείκελον, τὸ ὅποιον οἱ μαυροχιτῶνες δὲν θὰ διστάσουν νὰ καύσουν». Ὁ ἱταλικὸς Τύπος ἀνέτρεξεν εἰς τὸ παρελθόν διὰ νὰ ἐκφράσῃ εἰρωνικὴν ἱαπορίαν πῶς ἡ βρετανικὴ αὐτοκρατορία, κραταωθεῖσα διὰ τῆς μεθόδου τῶν ἐπεμβάσεων, δεικνύει τώρα τόσην εὐθείαν. Δὲν ἐσταμάτησε δὲ εἰς τοῦτο. Εἰς τὰς φήμας περὶ ἱταλικῶν βλέψεων συνδέσεως τῶν δύο ἀποικιῶν, Ἐρυθραίας καὶ Ἱταλικῆς Σομαλίας, διὰ λωρίδος αἰθιοπικοῦ ἐδάφους, ἀντέταξε ρητὴν κατηγορίαν ὅτι τοῦναντίον ἡ Ἀγγλία ζητεῖ, διὰ λωρίδος αἰθιοπικοῦ ἐδάφους, νὰ συνδέσῃ τὴν Κένυαν μὲ τὴν βρετανικὴν Σομαλίαν. Δευτέρα καταγγελία ὅτι, ἀντιθέτως πρὸς τὴν στάσιν τῶν ἀρχῶν τῆς γαλλικῆς Σομαλίας, ἐμποδισσῶν τὴν διὰ Τζιμπουτί διέλευσιν ὅλων καὶ πολεμικῶν προοριζομένων δι' Αἰθιοπίας, αἱ ἀρχαὶ τῆς βρετανικῆς Σομαλίας διευκόλυναν τὴν διὰ Μπερμπέρας διέλευσιν αὐτῶν. Τρίτη κα-

ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

ΑΓΝΩΜΟΣΥΝΗ ΜΕΤΑ ΚΑΛΙΕΠΕΙΑΣ

Λαμβάνομεν καὶ κατὰ καθήκον δημοσιεύομεν τὸ κατωτέρω ἄρθρον τοῦ κ. Δ. Καλιτσουάνκι.

Αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ διατυπούμεναι γνώμαι δὲν συμπίπτουν πρὸς τὰς ἀποφῆς τῆς Συντάξεως.

Ὁ καθηγητὴς τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου ἀπήντησε καλλιπῶς ἐκκλησίαν πρὸς τοὺς φοιτητάς, περὶ τῆς ὁποίας ἐπραγματεύθησαν ἐκτενῶς, ὡς συνήθως, καὶ τὸ «Ἐλευθέρων Βῆμα» καὶ τὰ «Ἀθηναῖκα Νέα». Τὴν ἐκκλησίαν ὅμως χαρακτηρίζει, εἰς ὁρισμένα μέρη, ἀγνωμοσύνη καὶ ὄχι ἀπόλυτος εὐκρίνεια καὶ ἀκριβεῖς γεγονότων. Ἀναφέρεται λοιπὸν αὐτόθι: «Διότι, ὅπως εἶναι κοινῶς γνωστὸν, πρὸ τεσσάρων ἡδὴ ἔτων αὐτὸς οὗτος ὁ τότε πρωθυπουργὸς κ. Βενιζέλος εἶχεν ἀπειλήσει τὴν ἔδραν τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, διὰ νὰ ἀπολυθῇ ἀπὸ τοῦ Πανεπιστημίου, οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἐνοχληται τὸ κράτος ἀπὸ τὰς ἐπιστημονικὰς γνώμας μου, οὐδὲ δὲν θὰ τοῦ ἦσαν εὐχάριστος».

Ὁ κ. Βενιζέλος ἀκοῦει πολλὰ σήμερον καὶ θὰ ἡδύνατο τις νὰ ἀντιπαρέλθῃ καὶ τὰ ἀνὰ, ἂν αὐτὰ δὲν ἔβγουν κατὰ τὸν ἰδιαίτερον ὁδὸν καὶ τὸν κ. Βενιζέλον καὶ κάθε ἐντιμὸν ἄνθρωπον.

Διότι ὄχι μόνον δὲν ἠπείλησε τοιοῦτον πρὸς τοῦ βήματος τῆς Γερουσίας ὁ κ. Βενιζέλος, ἀλλὰ τοῦναντίον μετὰ μεγάλης ἐκτιμήσεως ἀμύλησε περὶ τοῦ κ. καθηγητοῦ καὶ τιμῇ ἰδιαίτερον τοῦ ἔκαμεν — ὡς ὁ ἴδιος ἔλεγεν εἰς τὰ ἄρθρα του — κατελθὼν εἰς μακρὰν συζητήσιν ἐνυπόγραφον μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ «Ἐλευθέρων Βῆμα».

Ἡ γνώμη τοῦ κ. καθηγητοῦ δὲν ἐνδιαφέρει τὸ πρᾶγμα ἐντάπως. Πάντως, πρὸς εὐχερῆστεραν κατανοήσιν ἄς λεχθῶν ὁ λόγος τῆς δὲν ἦτο ἀνακριβὲς, διότι κάπως ἀλλοιῶν ἀπὸ τὸν ἀντιπαλόν τῆς. Ἡ ἀσκήσις εἶναι ἡλικία ἐπιτυχίας, καὶ ἐν περιπτώσει ἔτι καθ' ἣν τὸ πρῶτον μέλος τῆς δὲν ἦτο ἀνακριβὲς, διότι κάπως ἀλλοιῶν ἀπὸ τὸν ἀντιπαλόν τῆς. Ἡ ἀσκήσις εἶναι ἡλικία ἐπιτυχίας, καὶ ἐν περιπτώσει ἔτι καθ' ἣν τὸ πρῶτον μέλος τῆς δὲν ἦτο ἀνακριβὲς, διότι κάπως ἀλλοιῶν ἀπὸ τὸν ἀντιπαλόν τῆς. Ἡ ἀσκήσις εἶναι ἡλικία ἐπιτυχίας, καὶ ἐν περιπτώσει ἔτι καθ' ἣν τὸ πρῶτον μέλος τῆς δὲν ἦτο ἀνακριβὲς, διότι κάπως ἀλλοιῶν ἀπὸ τὸν ἀντιπαλόν τῆς.

Ὁ κ. Βενιζέλος διώρισε τὸν κ. καθηγη-

ταγγελία ὅτι ἡνοίχθη ἀγγλικὴ 100.000 λίρων στερλινῶν πρὸς τὴν νῆσιν τοῦ Ἀντίς Ἀμπέμπα διὰ τὴν ἕνα, κατασκευῆς φράγματος παρὰ τὴν λίμνιν, Τάνα πρὸς διακανόνισιν τῆς ροῆς τῶν ὁδῶν τοῦ Κιανῶ, Νεῖλου, τοῦθ' ὅπερ ὁποδουλώνει οἰκονομικῶς τὴν Αἰθιοπίαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Ἡ γερμανικὴ διπλωματία δὲν παραλείπει νὰ ἐπωφεληθῇ τῶν διενέξεων αὐτῶν. Ἡ φιλαίθιοπικὴ ἀρθρογραφία τοῦ γερμανικοῦ Τύπου ἐσταμάτησε. Θυρεῖται περαιτέρω ὅτι ἡ Γερμανία ἔφθασεν εἰς τὸ σημείον νὰ παρασχῇ ὀρισμένας διαβεβαιώσεις εἰς τὴν Ἱταλίαν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν πρὸς τὸ Τυρόλον ἱταλικῶν συνόρων. Ἡ Ἱταλία διακηρύττει ἡδὴ ὅτι τὸ αὐστριακὸν ζήτημα δὲν εἶναι ζήτημα ἱταλικόν, ἀλλὰ πανευρωπαϊκόν, καὶ ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ παραμῇν αἰωνίως καθηλωμένη εἰς τὴν διαφυλακὴν τοῦ Μπρένερ.

Δὲν γνωρίζομεν πόσον θὰ κρατήσῃ διὰ τὴν γερμανικὴν διπλωματίαν ἡ τῶσον ταχεῖα δι' αὐτὴν, μετὰ τὴν ἀπομόνωσιν τῆς Στρέζας, αἰθρία. Πάντως ὅμως αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὁ Φύρερ ἔχει τὴν ἱκανοποίησιν νὰ προσεγγίσῃ τὰς βασικὰς γραμμὰς τοῦ βιβλίου τοῦ «Μάιν Κάμπε», — προσέγγισιν πρὸς τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Ἱταλίαν, ἐπιθετικὴν στάσιν κατὰ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ρωσίας.

στενωτάτα καὶ μικρόκαρδα καὶ ἐντελῶς ἀντίθετα πρὸς τὴν λογικὴν ἐρμηνείαν, τὴν αὐτὴν ὅταν, ὡς τότε, ἡ κυβέρνησις δὲν ἐπρόκειτο νὰ συνεργασθῇ μετὰ τὴν Βουλὴν, διότι τοιαύτη συνεργασία ἐκ τῶν πραγμάτων εἶχεν ἀποδειχθῇ ἀδύνατος, ἐπρόκειτο δὲ τοῦναντίον νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν αὐτῆς, δὲν ἡμποροῦσε νὰ ἐννοήσῃ τί ἐσήμαινεν ἡ ἐνώπιόν τῆς ἐμφάνισις.

Ὁ κ. Βενιζέλος ὅμως, ἐσεβάσθη τὴν γνώμην τοῦ κ. καθηγητοῦ καὶ εἶπε τὰ ἐξῆς καὶ οὐδὲν ἄλλο: «Λέγω λοιπὸν ὅτι τὴν ἀντιδρασὶν κατὰ τῆς ἐνεργείας τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας τὴν ἐντοχὴν δυνάμειν καὶ ἡ γνώμη ἐνὸς ἐπιστήμονος πρώτης τάξεως καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, τὸν ὁποῖον τιμᾷ ἐξ

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.
RUBOLF ALOD. ΜΕΤΤΑΛ

Ο ΑΝΩΤΑΤΟΣ ΑΡΧΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΑ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΑ.

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ 48 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΒΕ'Ι' ΜΑΡΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΙΝ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΟΥ κ. ΣΠ. ΜΑΡΚΕΖΙΝΗΣ

Εξαιρετικῶς ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ ρύθμις τοῦ ζητήματος ὑπὸ τοῦ Συντάγματος τῆς Βεΐμάρης. Πρόκειται περὶ τοῦ περιφύτου ἀρθρου 48 § 2, πρὸς τὸ ὅποιον ἐρωτοτροποῦσιν οἱ ὁραματιζόμενοι ἐνισχυμένην ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Πράγματι ὅμως, διὰ τὸ ἀρθρον τοῦτο δὲν ἐπέχεται ἀπλῶς ἐνισχυσις τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἀλλ' ἡ ἔκτασις, εἰς ἣν ἰδίᾳ ἐκ τῆς καταρχῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατεταγμένων, ἐξαπλοῦται ἡ προεδρική ἀρμοδιότης εἰς αὐτοῦ, ὥστε ὁρθῶς ἐκλήθη ἡ ἐξουσία αὕτη τοῦ Προέδρου δικτατορικὴ.

Δυνάμει τοῦ ἀρθρου τοῦτου, ἐπέχοντος θέσιν τοῦ δικαίου τῆς καταστάσεως πολιτρκίας, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπικρατείας δύναται, ἐάν διαταράχῃ ἡ ἀπειλεῖται σοβαρῶς ἡ δημοσία ἀσφάλεια καὶ τάξις, νὰ λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς ἀποκατάστασιν αὐτῆς. Πρὸς τοῦτο δὲ δύναται νὰ χρησιμοποιήσῃ ἐν ἀνάγκῃ τὰς ἐνόπλους δυνάμεις καὶ νὰ ἀνατελῇ προσωρινῶς, ὁλικῶς ἢ μερικῶς, ὠρισμένας διατάξεις θεμελιωδῶν δικαίων (1). Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπικρατείας ὑποχρεοῦται, ἀσκῶν τυχὸν τὴν ἀνω ἀρμοδιότητα αὐτοῦ, νὰ γνωστοποιήσῃ τὴν ἀμειλίαν εἰς τὸν Ράιχσταγ, ὅπου δικαιοῦται νὰ ἀιτηθῇ τὴν ἀνάκλησιν τῶν ληφθέντων μέτρων (2).

Ἡ κατὰ τὸ ἀρθρον τοῦτο δικτατορικὴ ἀρμοδιότης τοῦ Προέδρου τοῦ Ράιχ ἀφορᾷ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐξιδιαιτερούμενης νὰ λέγηται, ἐξαιρετικῆς καταστάσεως, ἥτις, ὡς εἴδομεν, εἶναι ἀντίστοιχος μὲν τῆς γνωστῆς κατὰ τὸ πρότερον δικαίον καταστάσεως πολέμου ἢ πολιορκίας, ἀλλὰ καὶ διαφέρουσα, ὡς μὴ τῶν ἀποκαταστάσεων τῆς δικαίᾳ ὑπὸ νομικὸν τύπον τῆς νέας καταστάσεως καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ καταρρηγνικὴν ἀντίθετον πρᾶξιν διὰ τὸν τερματισμὸν τῆς. Πλὴν τοῦτου, εἶναι εἰς ἔκτασιν κατὰ πολὺ εὐρύτερα, καὶ, ὅπου χαρακτηριστικόν, οὐδὲν πρὸς τοῦτο τὴν μεταβίβασιν τῆς ἀσκήσεως τῶν πολιτικῶν ἐξουσιῶν εἰς στρατιωτικὰς τοιαύτας. Συνεπῶς ὁ χρησιμοποιοῦμενος ὅρος περὶ ἐξαιρετικῆς καταστάσεως εἶναι κυριολογικῶς (3).

Ἡ τελευταία § τοῦ ἀρθρου 48 ἀπαφίετο τὴν ρύθμισιν τῶν λεπτομερειῶν τοῦ ζητήματος εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν. Τοιοῦτο ὅμως νόμον μὴ ἐκδοθέντος, καὶ ἐπικρατοῦσης τῆς γνώμης ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐκδοθῇ οἱ σχετικοὶ νόμοι τῆς ἐποχῆς τῆς Αὐτοκρατορίας (4), ἡ ἔκτασις τῆς ἐν

προκειμένης προεδρικῆς ἀρμοδιότητος παρέμεινεν ἔτι μᾶλλον ἀπεριόριστος, ἐνισχυοῦσα οὕτω τὸ δικτατορικὸν στοιχεῖον τοῦ ὅλου λειτουργήματος (5).

Προϋποθέσεις ἀσκήσεως τῆς δικτατορικῆς ἐξουσίας τοῦ Προέδρου τοῦ Ράιχ δὲν τίθεται ἡ ἀπουσία τῆς Βουλῆς. Ἀσκήεται οὕτω ἡ ἀρμοδιότης αὕτη ὅταν ἔτι ἡ Βουλὴ ἐργάζεται χωρὶς τότε νὰ ἀπαιτῇται ἡ συγκατάθεσις αὐτῆς (6). Ἀρκεῖ ὁ κίνδυνος διασαλεύσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τάξεως διὰ νὰ νομιμοποιηθῇ ὁ Πρόεδρος ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἀρμοδιότητός του ταύτης. Τὰ ὅρια δὲ ταῦτα ἡ ἐν Γερμανίᾳ θεωρία καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ πρᾶξις ἐδέχθη ὑπὸ εὐρυτάτην ἐκδοχήν, ἀποκρουσθεῖσης τῆς ἀντιλήψεως ὅτι ἐν τῷ ἀρθρῷ τοῦτο τὸ Συντάγμα τῆς Βεΐμάρης καθιέρωσε διατάξεις ἀσυννομικοῦ δικαίου ἀπλῶς ἐπιτηδεύμενας. Ἡ δικτατορικὴ ἐξουσία τοῦ Προέδρου δὲν εἶναι ἀσυννομική ἐξουσία, ἀλλ' εἶναι κατὰ πολὺ εὐρύτερα καὶ διάφορος, ὡς δυναμένη νὰ λάβῃ χώραν εἰς περιπτώσεις ἐξερχόμενας πλήρως τοῦ κύκλου τοῦ ἀσυννομικοῦ δικαίου (7), ὡς λ. χ. περιπτώσεις ἀνεργίας, φυγαδεύσεως κεφαλαίων, ἀδυναμίας πληρωμῶν τοῦ δημοσίου ταμείου, χωρὶς νὰ ἐνδιαιτῇ ἀν ἐπικολοῦθησαν ἡ ἐπικινεῖται καὶ ταραχῇ, ὅπου δὲ τὸ σπουδαιότερον τὸ ἀρθρον 48 § 2 δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐν περιπτώσει ἀνωμαλιῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ Κοινοβουλίου, καὶ εἰς περίπτωσιν ἔτι ἀδυναμίας συγκεντρώσεως ἀπαιτούμενης πλειοψηφίας. Ἡ δεκαπενταετής ἐν Γερμανίᾳ πρᾶξις γέμει τοιοῦτων παραδειγμάτων. Οὕτω (8) ὁ Πρόεδρος ἔμπερ ἀπὸ τοῦ 1919—1925 ἐξέδωκεν 136 διατάγματα βάσει τοῦ ἀρθρου 48 § 2, μετὰ τῶν ὁποίων πολλὰ ἀσυννομικοῦ περιεχομένου, ὡς καὶ οἰκονομικοῦ (9). Ἀπὸ τοῦ 1925 ἡ Γερμανία διήλθε περίοδον σχετικῆς ἡρεμίας, ἐφ' ᾧ καὶ ἡ ἔκτασις οὗτῃ νομοθετικῆς δόξης ἀτονεῖ. Ἀπὸ τοῦ 1930 ἡ κατάσταση πάλιν μετεβλήθη, λόγῳ ἰδίᾳ τῆς σοβαρῆς οἰκονομικῆς κρίσεως καὶ τῆς ρευστότητος τῆς πολιτικῆς καταστάσεως. Ἀναγκαῖον συνεπακόλουθον ἡ ἐκ νέου συχνωτάτη χρησιμοποίησις τῆς ἐξαιρετικῆς ταύτης δόξης (10) κατὰ τὸ πλεῖστον πρὸς ρύθμισιν τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων, ὡς λ.χ. ἐπὶ τῶν φόρων, κυκλοφορίας τοῦ νομίσματος, ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν Τραπεζῶν, ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων, ἐπὶ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου ἐν γένει.

Εἶναι αὐτονόητον ὅτι ἡ ὑπουργικὴ σύμ-

πραξίς καὶ προσυπογραφή εἶναι ἀπαραίτητα ἐν τῇ ἀσκήσει καὶ τῆς ἀρμοδιότητος ταύτης τοῦ Προέδρου. Ἐν δὲ τῇ ἐννοίᾳ τῆς λήψεως τῶν ἀναγκαίων μέτρων προεβάρχει ἡ ἀσκῆσις νομοθετικῆς ἀρμοδιότητος καὶ ἡ προσωρινὴ ἀναστολή τῶν ἀναφερομένων περιοριστικῶν ἀρθρῶν τοῦ Συντάγματος (11).

Ἡ ἀρμοδιότης αὕτη δεσμεύεται ἀφ' ἐνός ἐκ τῆς ὑπουργικῆς προσυπογραφῆς καὶ εὐθύνης, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ τῆς εὐθύνης αὐτοῦ τοῦ Προέδρου ἐν ἀμελείᾳ ἀνακοινώσεως τῶν ληφθέντων μέτρων εἰς τὸν Ράιχσταγ, ἡ δικαιοδοσία τοῦ ὁποίου ἐκτείνεται, ὡς ἀδελφεινός, οὐ μόνον εἰς τὴν νομιμότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν σκοπιμότητα. Εἰρήσθω ὅμως, ὅτι μόνον σποροδικῶς ἐξήνεγκεν ἀντίθετον γνώμην τὸ Ράιχσταγ, ὅτε καὶ ἡ ἀνάκλησις τῶν διατεταγμένων εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Ράιχ.

Κατὰ ταῦτα, ἡ μὲν ρευστότης τῶν ὁρίων, ἐντός τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἡ τοιαύτη ἀρμοδιότης, τὸ δὲ ἡ δυνατὴ ἔκτασις αὐτῆς καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς ἀναστολῆς τοῦ περὶ ἰδιοκτησίας ἀρθρου τοῦ Συντάγματος, καὶ ταῦτα ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἐκ τῆς πρᾶξεως δεδομένα πείθουσιν ὅτι ἡ ἐξουσία πράγματι αὕτη τοῦ Προέδρου δύναται νὰ ἀποβῇ δικτατορικὴ (12) καὶ ὡς τοιαύτη νὰ καταστῇ ἐπικίνδυνος εἰς τὸν ὁμαλὸν ρυθμὸν τοῦ πολιτεύματος (13).

Ὁμοίως διατάξεις πρὸς τὰς τοῦ ἀρθρου 48 § 2 τοῦ Συντάγματος τῆς Βεΐμάρης δὲν ἀπαντῶμεν εἰς ἄλλα Συντάγματα, πλὴν εἰς τὸ σημεῖον τῆς αὐτονόμου νομοθετικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας εἰς ὠρισμένους περιπτώσεις. Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀναφέρω τὸ ἀρθρον 18 τοῦ ἀναθεωρηθέντος (14) αὐστριακοῦ, τὸ 80 τοῦ ἰσπανικοῦ καὶ ἐν μέρει τὸ 54 τοῦ τσεχοσλοβακικοῦ (15). Τὸ αὐστριακὸν δέχεται ἐκδοσιν νομοθετικῶν διαταγμάτων ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Βουλῆς καὶ ἀνεξουσιοδοτήσεως αὐτῆς εἰς πᾶσαν περίπτωσιν κινδύνου ἀνεπαρκήσεως ζημίας τοῦ συνόλου ἐκ τῆς τυχόν ἀναβολῆς λήψεως νομοθετικῶν μέτρων. Τὰ νομοθετικὰ ταῦτα διατάγματα ὀρίζονται προσωρινά, ἐξαρτῶν τῆς ἰσχύος αὐτῶν ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, εἰς ἣν ὑποχρεωτικῶς ἐντός ὠρισμένης προθεσμίας ὑποβάλλονται (16). Τὸ ἰσπανικὸν ἐξ ἄλλου προβλέπει τοιαύτην νομοθετικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Προέδρου εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς ἐκείνας περιπτώσεις, αἵτινες ἀπαιτοῦσιν, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, ἐπείγουσας ἀποφάσεις, ἡ ὅταν τὴν λήψιν τοιοῦτων μέτρων ἀπαιτῇ ἡ προσπάθεια τῆς Δημοκρατίας (17). Ἡ ἰσχύς τῶν διαταγμάτων τούτων καθορίζεται καὶ ἐνταῦθα προσωρινῇ (18). Τέλος, τὸ τσεχοσλοβακικὸν θέτει πλείονας φραγμοὺς εἰς τὸ προκείμενον θέμα, δεχόμενον τοιαύτην νομοθε-

11) Ἰδε Smchitt, Die Diktatur, σελ. 247 ἐπ. ὅπου πλήρης ἀνάλυσις τοῦ ζητήματος.

12) Ἰδε διαφωνοῦντα παρ' ἡμῶν Σαρίπο-σμηιάσει.

13) Περὶ οὗ ἐν τῷ ἐπομένῳ Κεφαλαίῳ.

14) Ἀναθεώρησις Δεκεμβρίου 1929.

15) Ἰδε Gordon, σελ. 141 ἐπ. καὶ 302.

16) Ἰδε Gordon, σελ. 141 ἐπ.

17) Ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρον 76, δ.

18) Ἰδε Gordon, σελ. 302.

ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

B'.

II. Τὸ κύρος τῶν ἀναγκαστικῶν νόμων καὶ ἐκτελεστικῶν διαταγμάτων, τῶν ἐκδοθέντων μετὰ τὴν 1-3-1935.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ Συντάγμα ἡμῶν, ὡς καὶ κάθε Συντάγμα ἄλλως τε, διαγράφει ὠρισμένους τρόπους διαδικασίας διὰ τὴν κατάρτισιν τῶν κανόνων τοῦ δικαίου. Οὕτω, τὸ ἰσχύον Συντάγμα τοῦ 1927 ἀναγνωρίζει τὰς ἐξῆς 7 μορφὰς νομοθεσίας: α) τὴν συνήθη (ἀρ. 28—33 τοῦ Συντάγματος), β) τὴν ἐξαιρετικὴν (ἀρ. 49, ἐδ. 7), γ) τὴν ἔκτακτον (ἀρ. 77), δ) ὠρισμένης εἰδικῆς (ἀρ. 34, 50, 51, 97), ε) τὴν συνοπτικὴν (ἀρ. 49, ἐδ. 10—11), στ) τὴν ἰδιόρρυθμον (ἀρ. 45) καὶ τέλος ζ) τὴν βοηθητικὴν (ἀρ. 76, ἐδ. 1). Οὐδεμίαν ἐξέτασιν διαδικασίαν, πλὴν τούτων, ἀποδέχεται ἡ ἀναγνωρίζουσα τὸ Συντάγμα, ἀλλ' οὕτω καὶ ἦτο δυνατόν τοῦτο, διότι ὁ μόνος λόγος τοῦ ἐναντίου θὰ ἦτο ἡ δημιουργία κινδύνου περὶ τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ οὐδὲν πλέον.

Ἐν τῷ κράτει τοῦ προηγουμένου Συντάγματος εἶχεν ὑποστηρικτὴ ἡ γνώμη, τῆς ὁποίας τὸ κύρος ὅμως ἡμφισβητήθη καὶ τότε, ὅτι ἦτο δυνατόν νομικῶς ἡ δημιουργία κανόνων δικαίου καὶ δι' ἄλλης διαδικασίας, τῆς ἀναγκαστικῆς, διὰ τῆς καταρτίσεως, ἐκδόσεως καὶ δημοσιεύσεως ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς λειτουργίας κανόνων δικαίου ἀναγκαστικῶς ἀνεῖ βάσεως νομικῆς ἢ προβλεψέως τοῦ Συντάγματος τιθεμένων εἰς ἰσχύν. Τὸ νόμιμον καὶ συνταγματικὸν τῶν κανόνων αὐτῶν, οἷτινες ὠνομάζοντο ἀναγκαστικοὶ νόμοι, ἐρείδετο ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τῆς ὑπάρχουσας ἐπείγουσας ἀνάγκης τῆς πολιτείας, ἡ πλήρως τῆς ὁποίας, ἀφαιρούσης καὶ ταχέως ἐπιβαλλομένη, δὲν ἦδύνατο νὰ πληρωθῇ δι' ἄλλου τρόπου παρὰ μόνον διὰ τοῦ αὐτοῦ αὐτοῦ, τοῦ τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου.

Μ' ὅλον ὅτι καὶ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νῦν Συντάγματος ἡ ὁρθότης τῆς ἀρχῆς αὐτῆς ἡμφισβητήτο ζήτημα, ὥστε, ὁμολογουμένως, μόνον πραγματικῶς ἐκτελεστικῶς ἐκτελεστικῶς αὕτη, ἐν τούτοις σήμερον δὲν δύναται πλέον νὰ νοηθῇ βάσις αὐτῆς, οὐτε νομικῶς, ἀποκλειστικῶς ρητῶς τοῦ δικαίου τῆς χώρας μας τῆς θέσεως κανόνων δικαίου εἰς ἐφαρμογὴν διὰ τῶν ἀναγκαστικῶν νόμων, ἐκ τῆς σαφούς καὶ κατηγορηματικῆς διατυπώσεως τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ Συντάγματος, ἀλλ' οὕτω καὶ λογικῶς πλέον μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νέου αὐτοῦ Συντάγματος θέσπισιν 7 ὁλων τρόπων νομοθετήσεως, ὡς ἀνω, δι' αὐτὸν τὸν λόγον σκοπῶς ἐξεβέσμεν. Ἐπὶ πλέον, δέον νὰ τονωθῇ ὅτι πρὸ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927, ὅτε ἀνεγνωρίζετο ὑπὸ τινων τὸ κύρος τῶν ἀναγκαστικῶν νόμων, δὲν ὑπῆρχε συνταγματικὴ θεοπισμένη ἡ διαδικασία νομοθετήσεως τοῦ ἀρθρου 77 τοῦ Συντάγματος (ἐκτακτὸς διαδικασία—νομοθετικὰ διατάγματα), ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας θέσις νῦν

τικὴν ἀρμοδιότητα μόνον ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν καὶ προκειμένων ἐπείγοντων μέτρων, ἀλλὰ καὶ ταύτην περιορισμένην, ἀποκλειστικῶς δηλαδὴ ἐξ αὐτῆς ὠρισμένων θεμάτων. Ἡ ἀρμοδιότης αὕτη ἀσκήσεται τῇ συνεργασίᾳ μόνιμου μίκτης κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, τὰ δ' οὕτω ἐκδιδόμενα νομοθετήματα εἶναι προσωρινά.

ΣΠ. ΜΑΡΚΕΖΙΝΗΣ

εἰς ἰσχύν διὰ ταχυτάτου τρόπου τῶν νομοθετικῶν διαταγμάτων, στερεῖ τὰ ἀναγκαστικὰ διατάγματα καὶ τοῦ τελευταίου προμαχῶνος δικαιολογήσεώς των.

Ἡ ἀποφῆς αὕτη εἶναι παγίως δεκτικὴ πλέον παρ' ἡμῶν, ὁμοφώνῃ δὲ τῶν ἐπιστημόνων καὶ εἰς τὰς διαφόρους συγγραφὰς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ἀκαδημαϊκῶν ἐδρῶν ἀναγνωρίζομένη. Μ' ὅλον τοῦτο ὅμως ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων εἰς συντηρητικὴν πάντοτε καὶ ἐπιφυλακτικὴν ὕσιν οὐδεὶς ὅταν πρόκειται διὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς νὰ κρίνῃ ζητήματα ἐνδιαφέροντα τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον ἢ τὰς πράξεις τῶν ἀρχῶν καὶ λειτουργιῶν του, ἐφάσεν εἰς τὴν ἄκραν καὶ ἐξωφρενικὴν, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλου ὁρθότητος καὶ σκοπιμότητος ἀκόμη συντηρητικότητα νὰ μεταπέσῃ δι' αὐτὴν καὶ χάριν αὐτῆς εἰς τὸ τελείως ἀντίθετον ἄκρον καὶ νὰ δεχθῇ, μετ' ἐπιμονῆς ὡς δέχεται νῦν, τὸ κανονικὸν τῶν ἀναγκαστικῶν νόμων ἐπὶ τῇ βάσει τῆς θεωρίας τῆς ἀνάγκης. Ἐκτός τοῦ ὅτι ἡ νομολογία εἰς τὸν ἐσφαλμένον αὐτὸν δρόμον τῆς συνέχσεως (πάντως τὸ ὀλιγοπρότερον λόγῳ τῆς μὴ ἀποδόσεως εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀρκούσης προσοχῆς καὶ μελέτης) τὴν νομιμότητα μετὰ τὴν σκοπιμότητα καὶ ἐνῶ πάντοτε τὰ δικαστήρια φαίνονται ψυχρὰ πρὸ τῆς σκοπιμότητος, στραγγαλίζοντα συχνότατα τὴν οὐσίαν χάριν τῶν τύπων, εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν στραγγαλίζουν καὶ τύπους καὶ οὐσίαν καὶ ἐξαφανίζουν κάθε ἴχνος δικαιοκρατίας λειτουργιῶν, δεχόμενα ὅτι ἡ κυβέρνηση ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ νομοθετῇ ὅταν θέλῃ καὶ ὅπου θέλῃ, μετὰ τὰς ἀρμοδιότητας τῆς νομοθετικῆς λειτουργίας.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γνώμης τῶν παρ' ἡμῶν ἐπιστημόνων, πάντες οἱ ἀναγκαστικοὶ νόμοι, οἱ ὁποῖοι ἐκδοθέντες ἐκδοθέντες καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ οἱ μετὰ τὴν 1ην Μαρτίου 1935, τοῦτέστιν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀναστολῆς τοῦ Συντάγματος εἶναι ἀντικανονικοὶ καὶ κενοὶ πάσης ἐννοίας νομιμότητος καὶ συνταγματικότητος. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γνώμης τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων μας, θὰ ἦσαν νομοθετήματα ἀπολύτου κύρους, ἐάν συνεκτείνον δύο στοιχεῖα α) τὴν ὑπαρξιν ἀφαιρέτου καὶ ἀπικινδύνου ἀνάγκης τῆς χώρας, πρὸς πληρῶσιν τῆς ὁποίας μόνον ἱκανοὶ αὐτοὶ τυγχάνουν, β) τὸ ἀδύνατον τῆς κατ' ἄλλον τρόπον ἀντιμετωπίσεως τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν.

2. Διὰ νὰ ἔχῃ ἡ γνώμη μας ἀπόλυτον κύρος καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ οὐδαμῶθεν, πλὴν τῆς πρώτης γνώμης τῶν ἐπιστημόνων, ἥτις κατηγορηματικῶς καὶ γενικῶς ἀρνεῖται τοὺς ἀναγκαστικοὺς νόμους, θὰ ἐξετάσωμεν τὸ κύρος αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐτέρας, τῆς τῆς νομολογίας. Πρὸς τοῦτο προβαίνοντες ἰδίᾳ εἰδικῶς εἰς τὴν ἐξέτασιν ἐκάστου τούτων.

α') Ὁ ἀναγκαστικὸς νόμος τῆς 3 Μαρτίου 1935 «περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας στρατοδικείου» κακῶς ἐγένετο καὶ ἐξεδόθη, διότι ἀπαξ θεθέντος εἰς ἰσχύν τοῦ νόμου ΔΕΘ' τὰ στρατοδικεῖα θὰ συστήθουν αὐτομάτως ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ. Ὁ ὡς ἀνω ἀναγκαστικὸς νόμος οὐδὲν ἕτερον ἐπραξεν εἰμὴ μόνον νὰ τροποποιήσῃ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΔΕΘ' ἐπὶ τὸ αὐστηρὸν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν τελεσιδικίαν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῶν στρατοδικείων. Δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ δικαίωμα περὶ διαρκείας τῶν λειτουργιῶν, τῆς στοιχειώσεως τοῦλάχιστον καὶ ὑποταγῆς διαρκείας. Εἶναι μὴ τῶν βάσεων τοῦ πολιτεύματος τῆς ἐποχῆς μας, ἀρχὴ κατακτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ λαοῦ δι' αὐτοῦ καὶ θυσίαν μεγάλων, ἀρχὴ τὴν ὁ-

περιστάσεις ἀσυγκρίτως καὶ πραγματικῶς ἐπικινδύνους καὶ ἀφεύκτους διὰ τὴν πατρίδα μας καὶ μάλιστα ἐπιτυχῶς.

β') Ὁ ἀναγκαστικὸς νόμος τῆς 6/7 Μαρτίου 1935 «περὶ κατασχέσεως περιουσιῶν τῶν στασιαστῶν τῆς 1 Μαρτίου 1935 κλπ.», τὰ ἐκτελεστικὰ αὐτοῦ διατάγματα καὶ οἱ συμπληρώσαντες τοῦτον νεώτεροι ἀναγκαστικοὶ νόμοι, ἀντίκεινται κατὰ τὸ περιεχόμενον των εἰς τὸ ἀρθρον 17 τοῦ Συντάγματος τὸ ἀπαγορευτὸν τὴν γενικὴν δήμευσιν, διότι οὗτοι οὐδὲν ἄλλο θεοπίθουν εἰμὴ γενικὴν δήμευσιν. Ἡ κυβέρνησις συναισθανθεῖσα πρώτη αὕτη τοῦτο, ἐσπευσε, προχθὲς μολίς, διὰ τῆς ΚΘ' συντακτικῆς πράξεως, νὰ κυρώσῃ τὸν ἀναγκαστικὸν αὐτὸν νόμον, ὡς πρὸς τὸ κύρος ὅμως καὶ αὐτῆς παραπέμπομεν εἰς τὰ κατωτέρω ἐν III λεγόμενα.

γ') Οἱ ἀναγκαστικοὶ νόμοι τῆς 13 Μαρτίου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 6295» τῆς 14 Μαρτίου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 5299», «περὶ μεταθέσεως εἰς διαθεσιμότητα ἀνωτάτων καὶ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν καὶ ἄλλῃ ἡ χορεία τῶν ἐπακολούθησάντων, οὐδεμίαν ταχέως καὶ ἀφαικτον ἀνάγκην ἐθεράπευσαν, ἐκτός ἐάν θεωρηθῇ ὡς τοιαύτη ἡ καταδίωξις τῶν ἀντιφρονούντων πρὸς τὴν κυβέρνησιν. Ἡ ἀποδοχὴ νομιμότητος ἡ κύρους εἰς πάσας τὰς πράξεις αὐτὰς θὰ ἀποτελεῖ καταπράκτικον πάσης ἐννοίας διακρίσεως ἐξουσιῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ.

3. Διὰ τὰ ἐκτελεστικὰ διατάγματα τῶν ἀναγκαστικῶν αὐτῶν νόμων, περιτεῖται νὰ λεχθῇ ὁτιδήποτε. Ἀφοῦ δὲν ἔχουν κύρος τὰ νομοθετήματα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ἐξεδόθησαν καὶ ἀφοῦ οἱ ἀναγκαστικοὶ νόμοι οἱ δώσαντες εἰς αὐτὰ ἐξουσιοδοτήσαντες νομοθετήματα εἶναι ἀντικανονικοὶ, εἶναι ἀντικανονικὰ καὶ ἐσπερημένα πάντες κύρους καὶ διὰ τῇ βάσει τούτων καὶ λόγῳ τῆς δι' αὐτὴν πορασθεῖσης ἐξουσιοδοτήσεως καταρτισθέντα ἐκτελεστικὰ διατάγματα. Τὸ νομοθετικὸν παρακολούθημα ἔχει τὸσον κύρος, ὅσον τὸ κύριον γεγονός ἐφ' οὗ ἐρείδεται.

III. Τὸ κύρος τῶν συντακτικῶν πράξεων τῶν ἐκδοθέντων μετὰ τὴν 1ην Μαρτίου 1935.

Ἐάν εἶχε μίαν καὶ μόνον σαφὴ διάταξιν καὶ μίαν μόνον ἀρχὴν ἀριθμῶν καὶ σαφῶς καθιερωμένην τὸ ἰσχύον Συντάγμα, αὕτη θὰ εἶδε νὰ εἶνε ἡ τοῦ διὰ τῆς διακρίσεως τῶν λειτουργιῶν καθορισμοῦ τῆς βάσεως τοῦ πολιτεύματος τῆς χώρας. Ὅταν θεσπίζεται ἀρθρον διὰ τὴν ἀρίθμωσιν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἀσκήσεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, θὰ ἦτο ὅπως γελοῖον καὶ παιδαριώδες νὰ ἀσχυρίζομεν ὅτι καὶ ἐπὶ ἐλάττωσιν, καὶ νὰ συζητήσωμεν ὅτι ἡ συντακτικὴ ἐξουσία ἀσκήσεται ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ἔχουν δικαίωμα ἀρσεως, τροποποιήσεως, καταλύσεως, ὡς ἀρσεως τοῦ Συντάγματος τῆς χώρας. Τὸ αὐτὸ εἶναι τὸσον σαφές, ὅτι μόνον ὅταν ἐπὶ τῆς ἀρίθμωσιν τῶν διατάξεων ἐκ τῆς ρητῆς διατυπώσεως τῶν διατάξεων τῶν ἀρθρῶν 2—5, 125 καὶ 127 τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς γενικῆς ἀρχῆς τῶν δικαίων περὶ διαρκείας τῶν λειτουργιῶν, τῆς στοιχειώσεως τοῦλάχιστον καὶ ὑποταγῆς διαρκείας. Εἶναι μὴ τῶν βάσεων τοῦ πολιτεύματος τῆς ἐποχῆς μας, ἀρχὴ κατακτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ λαοῦ δι' αὐτοῦ καὶ θυσίαν μεγάλων, ἀρχὴ τὴν ὁ-

1) Συγκεκριμένως τὰ ἀρθρα τοῦ Συντάγματος : 114 (περὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας), 115 (περὶ ἀσύλου τῆς κατοικίας), 118 (περὶ ἐλευθερίας γνώμης κλπ.), 123 (περὶ τοῦ δικαίου τοῦ συνέρχεσθαι), 124 (περὶ τοῦ δικαίου τοῦ συνεταιρίζεσθαι) καὶ 153 καὶ 154 (περὶ τῆς ἀπαραβίαστον τῆς ἰδιοκτησίας). (περὶ τοῦ ἀπαραβίαστον τῆς ἰδιοκτησίας). Ἰδε ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον, Wandersleb, σελ. 50 ἐπ.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ κ. ΑΒΕΛ

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Ο κ. "Αβελ εις τὸ ὑπὸ ἀριθ. 283 τευχὸς τῆς «Εργασίας» δημοσιεύειν ἀρθρον τοῦ ἐξετάζει ἐν ἐπιτρέπεται ἢ ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ κατὰ τὸν δημοσίου δικαίου νομικῶν προσώπων καὶ συγκεκριμένως κατὰ τὸν κοινοτήτων. Ἀναχωρῶν δὲ ἐκ τινων βασικῶν ἀντιλήψεων καὶ γενικῶς παραδεχόμενων —ὡς λέγει— ἀρχῶν, ὡς χρησιμοποιοῖ ὡς μεζόνιας προτάσεις τῶν συλλογισμῶν του, καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, δὲν μπορεῖ, δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται κατὰ τὸν κοινοτήτων.

Οἱ συλλογισμοὶ σου, καθ' ὅλα ὁρθοὶ ἀπὸ ἀπόψεως πυκνῆς λογικῆς, ἔχουσιν ἐν τούτοις τὸ μειονέκτημα ὅτι δὲν περιέχουσιν καὶ πραγματικὴν ἀλήθειαν. Καὶ τοῦτο διότι αἱ ἀφετηρίαι ἐξ ὧν ἀναχωροῦσι εἶναι ἐσφαλμένα.

Ο κ. "Αβελ ἵνα καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, εἰς ὃ κατέληξεν, ἐξεκίνησε ἐκ τῶν ἐξῆς βασικῶν —κατ' αὐτὸν— καὶ γενικῶς παραδεχόμενων ἀρχῶν: α) ὅτι δικαιολογικὴ βάσις καὶ σκοπὸς τοῦ Δικαίου εἶναι ἡ κοινωνικὴ ὠφέλεια καὶ πρόδοξος β) ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ βασίζεται εἰς τὴν ἐπιείκειαν, ἐνῶ ἀντιθέτως εἰς τὸ κοινωνικὸν δίκαιον κυριαρχεῖ τὸ αὐστηρὸν δίκαιον.

Ἐπ' αὐτῶν ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν τὰ ἑξῆς: α) ὅτι αἱ δῆθεν αὐταὶ ἀρχαὶ δὲν εἶναι γενικῶς παραδεχόμεναι, διότι ὑπάρχουσιν οἱ ἀντιμεταρριπόμενοι, ὧν ὁ ἀριθμὸς, ὡς οὐδὲν ποτε μικρὸς, αἰρεῖ ὅπως τὴν γενικότητα τῆς παραδοχῆς β) ὅτι καὶ ἂν πρὸς στιγμὴν δεχθῶμεν αὐτὰς ὡς γενικῶς παραδεχόμεναι, τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι εἶναι καὶ ἀληθεῖς, διότι ἡ γενικὴ παραδοχὴ δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κριτήριον τῆς ἀληθείας, ἀφοῦ εἶναι δυνατὸν πάντες οἱ ἀνθρώποι νὰ συμφωνοῦσιν ἐν πλάνῃ γ) ὅτι ἀσχετὸς τῆς γενικῆς ἢ μὴ παραδοχῆς αὐτῶν, αἱ δῆθεν αὐταὶ ἀρχαὶ εἶναι ἀντικειμενικῶς ἐσφαλμένα. Διὰ τὴν παραδοχὴν δὲ αὐτὴν ὡς ἀληθὴν δὲν πταίει εἰδικῶς ὁ κ. "Αβελ, ἀλλὰ πάντες ἡμεῖς οἱ περὶ τὴν νομικὴν ἀσχολούμενοι, πταίει ἡ νομικὴ τῆς σχολῆς ἡτις, διακόψασα ἡδὴσαν ὁσέων μετὰ τὴν λογικὴν καὶ διδάσκουσα ἀρχὰς τεχνικὰς καὶ ἀντιμαχομένης πρὸς τὰ πράγματα καὶ πρὸς ἀλλήλους, εἶναι ἀνίκανος νὰ ἐκπληροῖ τὰς ἐπαγγελίας αὐτῆς ὡς ἐπιστήμης.

ποῖαν οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ πλέον, ἐάν δὲν ἤθελε νὰ ὁμοίωσιν πρὸς κρυπτομένην στρουθοκάμηλον. Εἶναι τέλος κατὰ τὰς τῆς λαοῦ, τὴν ὅποιαν ὅστις ἤθελε ἀρνηθῇ, θὰ πραγματικότητος, ὅπως ἔρως καὶ ὡμῆς πολλὰ εἰς τὸν τόπον αὐτὸν. γινεν ἡδὴ πολλὰ εἰς τὸν τόπον αὐτὸν. Ἐάν τοιοῦτοι δὲ ὅτι ἐν προκειμένῳ, ἐπὶ συντακτικῶν πράξεων, δὲν ὑπάρχει οὐτε ἀνταρτικῶν ἀναπόφευκτων διαταγμάτων, τὸ ἐπεῖγον καὶ ἀναγκαστικῶν διαταγμάτων, συντρέχει ἐπὶ ἀναγκαστικῶν ἐμφανῶν καὶ τότε τὸ ζήτημα εἶναι τὸσον ἐμφανὲς καὶ τὸσον φανεῖν ἢ ἀνυπαρξία παντὸς κύριου ἀπὸ τὰς λεγομένας «συντακτικὰς πράξεις» ὥστε καὶ πρωτοεῖς φοιτητὰς τῆς νομικῆς ἐάν ἰσχυρίζοντο τὸ ἀντίθετον, θὰ ἔδει νὰ μὴ δεικνύουν καὶ ἀπορριπθῶν ἀμέσως διὰ τὴν ἐπὶ ἀναγκαστικῶν ἀντιμαχομένης πρὸς τὰ πράγματα καὶ πρὸς ἀλλήλους, εἶναι ἀνίκανος νὰ ἐκπληροῖ τὰς ἐπαγγελίας αὐτῆς ὡς ἐπιστήμης.

ΝΟΜΙΚΟΣ

Ἡ νομικὴ τῆς σχολῆς διδάσκει ὅτι βάσις καὶ σκοπὸς τοῦ Δικαίου εἶναι ἡ κοινωνικὴ ὠφέλεια. Ὅπερ σημαίνει ὅτι τὸ αὐτομὸν ὀφείλει νὰ θυσιάσῃ ὑπὲρ τῆς κοινωνίας. Τοῦτο ὅμως ἀντικείμεται εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ Δικαίου, εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος, μεταξὺ πάντων τῶν προσώπων, φυσικῶν ἢ νομικῶν, ἰδιωτικῶν ἢ δημοσίων. Ἀλλοίμονον διὰ τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν, ἐάν αἱ πράξεις καὶ ἐν γένει τὰ νομικὰ γεγονότα ἐκρίνοντο βάσει τῆς κοινωνικῆς ὠφελιμότητος ἢ τῆς ὠφελιμότητος ἐν γένει ἢ οὐοῦ δὴποτε ἄλλου ὁμοίως ὑποκειμενικοῦ καὶ συνεπὲς μεταβλητοῦ κριτηρίου.

Κατὰ τὴν ἰδωσκόμενην νομικὴν, τὸ Δίκαιον εἶναι προϊόν γενικῆς βουλήσεως καὶ συνεπὲς βάσις αὐτοῦ εἶναι ἡ θέτουσα αὐτὸ βούλησις, σκοπὸς δὲ τὸ τέρας πρὸς ὃ ἡ βούλησις αὕτη τείνει νὰ φθάσῃ. Εἰς τὰ συμπεράσματα ὅμως ταῦτα ἀγεται ἡ νομικὴ αὕτη ἐκ τῆς παρατηρήσεως τῶν ἀπατηλῶν ἐξωτερικῶν ἐμφανίσεων τοῦ Δικαίου. Βαυλότερα ὅμως ἐρεῖνα τῆς οὐσίας αὐτοῦ ὁδηγεῖ εἰς ὅλους ἀντίθετα συμπεράσματα, τὰ ἑξῆς: ὅτι τὸ Δίκαιον δὲν εἶναι προϊόν τῆς σκοπιμῆς ἐνεργουμένης ἀνθρωπίνης βουλήσεως καὶ συνεπὲς οὐδὲν πρακτικὸν σκοπὸν ἔχει. Ὅτι τὸ Δίκαιον εἶναι προέκτασις τῶν φυσικῶν νόμων καὶ συνεπὲς ἡ βάσις αὐτοῦ δὲν νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὴν φυσικὴν τάξιν, ὃ δὲ σκοπὸς αὐτοῦ συγγέεται μετὰ τοῦ σκοποῦ τῶν φυσικῶν νόμων καὶ τοῦτον ὁ σκοπὸς μετὰ τοῦ σκοποῦ τοῦ σύμπαντος. Ὅτι, ἐπειδὴ ἐν τῇ φύσει κυριαρχεῖ ἡ αἰτιότητα, ὀφείλομεν νὰ δεχθῶμεν κατὰ προέκτασιν ὅτι αὕτη κυριαρχεῖ καὶ ἐν τῇ Δικαίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἠθικῇ. Ὅτι συνεπὲς ὁ ἠθικὸς νόμος καὶ ὁ δικανικὸς κανὼν δὲν μὲν δίδονται ὡς κατηγορικὴ προσταγὴ (ὀφείλεις), ἀλλ' ὡς ἀναγκαῖα τάξεις πραγμάτων, κυριαρχοῦσα ἀπολύτως τῶν ἠθικῶν καὶ νομικῶν γεγονότων, ὡς διέπουν καὶ ἀπαράβατος νόμος. Ὅτι συνεπὲς ἡ σκοπιμότης εἶναι ἐπὶ νόμῳ (τῶν ἀνθρώπων δηλαδὴ), οὔτινες, παραβιάζοντες τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ συμβαίνοντα πρὸς καλλιτέχνημα τῆς συμπεριφορῆς κατ' ἀναλογίαν τελικὴν τινα αἰτίαν (σκοπὸν). Ἡ ἀναλογία ὅμως καὶ παραλληλίστις αὕτη δὲν εἶναι ὁρθή, διότι τὸ ἐπὶ ἐμπειρικῆς βάσεως στηριζόμενον συμπέρασμα περὶ τελικῆς αἰτίας (σκοποῦ) εἶναι λίαν στενόν. Ἀλλὰ ἡ παραδοχὴ τοιοῦτου σκοποῦ δὲν μὲν ὀφείλει, διότι ὅπως τοῦ καλλιτεχνήματος ὁ σκοπὸς κεῖται ἐν τῇ νοήσει τοῦ καλλιτέχνου (δημιουργοῦ), οὕτω καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἐν αὐτῷ τάξεως (φυσικῆς καὶ ἠθικῆς ἢ νομικῆς), θὰ ἔπρεπε κατ' ἀναλογίαν νὰ κεῖται ἐν τῇ νοήσει τοῦ δημιουργοῦ, ἥτοι τοῦ Θεοῦ. Τοιοῦτος ὅμως σκο-

πὸς, ὡς ὑπερβατικὸς, ἤθελεν εἶσθαι ὅλος ὁπρόσitos διὰ τὴν ἡμετέραν νόσον.

Ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν δὲ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ὅτι αὕτη βασίζεται εἰς τὴν ἐπιείκειαν ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι ὁ ὅρος ἐπιείκεια εἶναι λέξις κενή, ἄνευ ἐννοίας, ὡς καὶ πλεῖστοι ἄλλοι, οὐς ἡ νομικὴ τῆς σχολῆς αὐθαρέτως ἐδημιούργησε, ἐπιτείνουσα ἑαυτὴν τὴν ὑπὸ τῆς πολιτείας ἀναγνώρισην τῶν δικαιωμάτων τῶν συνιστάμενων τὴν μορφήν τῆς ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπαγγελματικὴν στέγην καὶ καθ' ἣν στιγμὴν καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Δικαιοσύνης κ. κ. Ταλιαδοῦρος καὶ Χλωρός, ἀλλὰ καὶ οἱ προκατόχοι τῶν ἀπὸ τοῦ 1930 καὶ ἐντεῦθεν ἀνεγνώρισαν τὴν ἀνάγκην τῆς νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος τῆς ἐπαγγελματικῆς στέγης καὶ ἀνέθεσαν εἰς τὴν νομοπαρασκευαστικὴν ἐπιτροπὴν τὴν μελέτην τοῦ σχετικοῦ γαλλικοῦ νομοθετήματος, τοῦ ἰσχύοντος τὸσον ἐπιτυχῶς ἀπὸ τοῦ 1926 εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ διὰ τὸ ὅποιο ἐντέθηκε ἀνεγνώρισθαι ὅτι καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ στέγη εἶναι μέρος τοῦ συνόλου τῶν πραγματικῶν ἰσχυρῶν ἀξιών, ἐξ ὧν συνίσταται ἡ ἐμπορικὴ ἰδιοκτησία, τὰ δικαστήριά μας ἀρνούνται ν' ἀναγνώρισουν ἕνα ἐλάχιστον, διὰ νὰ μὴ εἴπω ἀσήμενον, δικαίωμα, τὸ ὅποιο ὁ "Ἕλλη" νομοθέτης ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων ἠναγκάσθη νὰ θεσπίσῃ. Τὸ δικαίωμα τῆς προτιμῆσεως τῶν μισθωτῶν καὶ βιοτεχνῶν μέχρι τέλους Αὐγούστου τοῦ 1935, τὸ ὅποιο, κατ' ἐπισήμους διαβεβαιώσεις τῶν ἀρμοδίων, θὰ παραταθῇ, ἂν ἐν τῷ μεταξὺ δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ ὀριστικὴ νομοθετικὴ ρύθμις τοῦ ζητήματος τῆς ἐπαγγελματικῆς στέγης.

Λαμβανομένη ὑπὸ τὴν πρώτην σημασίαν, ἡ ἐπιείκεια ταυτίζεται πρὸς τὸ φυσικὸν δίκαιον, ὅπερ οὐτε αὐστηρὸν οὐτε ἡπιον εἶναι, ἀλλ' ὁρδόν, ἴσον. Λαμβανομένη ὑπὸ τὴν δευτέραν σημασίαν, ἡ ἐπιείκεια ταυτίζεται πρὸς τὴν χριστιανικὴν συγγνώμην, ἥς μορφαὶ ἐν τῷ ποινικῷ μὲν δικαίῳ εἶναι ἡ παραίτησις ἀπὸ τῆς ἐγκλήσεως, ἐν τῷ ἀστικῷ δὲ τοιοῦτο ἢ ἀφαισις χρέους ἢ παραίτησις ἀπαιτήσεως ἐν γένει. Ὑπὸ τὴν σημασίαν ταύτην, ὡς πᾶς τις ἀντιλαμβάνεται, ἐπιείκεια δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πηγὴ ἢ βάσις ἀντικειμενικοῦ δικαίου, οὔσα ἀπλῶς πράξις τοῦ παθόντος ἢ πιστωτοῦ καὶ ἐκ τῆς θελήσεως τοῦτο ἔξαρτωμένη. Λαμβανομένη δὲ τέλος ὑπὸ τὴν τρίτην σημασίαν, αὕτη ταυτίζεται πάλιν πρὸς τὸ φυσικὸν δίκαιον, ὅπερ, ὡς τὸ μόνον ἐνδεδειγμένον νὰ μετριάξῃ τὰς τῶν πραγμάτων συμφωνοῦν δικαίους, εἶναι τὸ μόνον ἐνδεδειγμένον νὰ μετριάξῃ τὰς ὑπερβάσεις (αὐστηρότητας) τοῦ θετικοῦ ἔστιν ὅτι καὶ ἀδίκου Δικαίου, νὰ ἀναπληρῇ διὰ τῆς κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογῆς τὰς χάσματα καὶ τὰς ἐλλείψεις του καὶ, τέλος, διὰ τῆς ἀλλοιούσεως ἐρημνίας νὰ καταργῇ τὰς παραλόγους αὐτοῦ διατάξεις.

Κατὰ ταῦτα, αἱ δύο προϋποθέσεις ἀς χρῆσιμοποιεῖ ὁ κ. "Αβελ ὡς μεζόνιας προτάσεις τῶν συλλογισμῶν του ἀποδεικνύονται ἐσφαλμένα: συνεπὲς ἐσφαλμένον συμπέρασμα καὶ τὸ ἐπ' αὐτῶν στηριζόμενον συμπέρασμα. Ἡ ἀρχὴ ὅθεν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἔχει ἀπόλυτον καὶ γενικὸν κύρος, διότι τοῦτο εἶναι ἀπαιτήσις τῆς ἰδέας τῆς ἰσότητος πάντων τῶν προσώπων ἐναντι τοῦ Δικαίου. Καὶ ἐπειδὴ ἔχει τοιοῦτον κύρος, δικαιοῦται νὰ φέρῃ τὸν τίτλον τῆς «ἀρχῆς».

Κ. ΤΑΣΗΣ

ΧΑΡ. Γ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
ΔΙΠΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
ΜΕΛΕΤΑΙ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΑΙ ΘΕΡΜΑΝΣΕΙΣ
ΛΕΡΙΣΜΟΙ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
(Μελέται καὶ προϋπολογισμοὶ δωρεάν
τῷ αἰτούντι)
Μέγ. Μετοχικοῦ, Σταδίου
ΑΘΗΝΑΙ
Τηλέφ. 24-030

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΦΛΕΓΟΝΤΑ

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΕΓΗΣ

ΑΝΑΓΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ

ΤΣΥ κ. ΔΗΜ. ΖΩΤΟΥ

Καθ' ἣν στιγμὴν εἰς τὴν χώραν μας ἔπαγγελματιοβιοτεχνικὰ καὶ ἔμποριοβιομηχανικὰ ἔπιμελητήρια, ὁμοσπονδία ἔπαγγελματιοβιοτεχνικὰ καὶ ἔμπορικὰ Σύλλογοι ἀξιοῦν τὴν ὑπὸ τῆς πολιτείας ἀναγνώρισην τῶν δικαιωμάτων τῶν συνιστάμενων τὴν μορφήν τῆς ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπαγγελματικὴν στέγην καὶ καθ' ἣν στιγμὴν καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Δικαιοσύνης κ. κ. Ταλιαδοῦρος καὶ Χλωρός, ἀλλὰ καὶ οἱ προκατόχοι τῶν ἀπὸ τοῦ 1930 καὶ ἐντεῦθεν ἀνεγνώρισαν τὴν ἀνάγκην τῆς νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος τῆς ἐπαγγελματικῆς στέγης καὶ ἀνέθεσαν εἰς τὴν νομοπαρασκευαστικὴν ἐπιτροπὴν τὴν μελέτην τοῦ σχετικοῦ γαλλικοῦ νομοθετήματος, τοῦ ἰσχύοντος τὸσον ἐπιτυχῶς ἀπὸ τοῦ 1926 εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ διὰ τὸ ὅποιο ἐντέθηκε ἀνεγνώρισθαι ὅτι καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ στέγη εἶναι μέρος τοῦ συνόλου τῶν πραγματικῶν ἰσχυρῶν ἀξιών, ἐξ ὧν συνίσταται ἡ ἐμπορικὴ ἰδιοκτησία, τὰ δικαστήριά μας ἀρνούνται ν' ἀναγνώρισουν ἕνα ἐλάχιστον, διὰ νὰ μὴ εἴπω ἀσήμενον, δικαίωμα, τὸ ὅποιο ὁ "Ἕλλη" νομοθέτης ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων ἠναγκάσθη νὰ θεσπίσῃ. Τὸ δικαίωμα τῆς προτιμῆσεως τῶν μισθωτῶν καὶ βιοτεχνῶν μέχρι τέλους Αὐγούστου τοῦ 1935, τὸ ὅποιο, κατ' ἐπισήμους διαβεβαιώσεις τῶν ἀρμοδίων, θὰ παραταθῇ, ἂν ἐν τῷ μεταξὺ δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ ὀριστικὴ νομοθετικὴ ρύθμις τοῦ ζητήματος τῆς ἐπαγγελματικῆς στέγης.

Καθ' ἣν στιγμὴν εἰς τὴν χώραν μας ἔπαγγελματιοβιοτεχνικὰ καὶ ἔμποριοβιομηχανικὰ ἔπιμελητήρια, ὁμοσπονδία ἔπαγγελματιοβιοτεχνικὰ καὶ ἔμπορικὰ Σύλλογοι ἀξιοῦν τὴν ὑπὸ τῆς πολιτείας ἀναγνώρισην τῶν δικαιωμάτων τῶν συνιστάμενων τὴν μορφήν τῆς ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπαγγελματικὴν στέγην καὶ καθ' ἣν στιγμὴν καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Δικαιοσύνης κ. κ. Ταλιαδοῦρος καὶ Χλωρός, ἀλλὰ καὶ οἱ προκατόχοι τῶν ἀπὸ τοῦ 1930 καὶ ἐντεῦθεν ἀνεγνώρισαν τὴν ἀνάγκην τῆς νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος τῆς ἐπαγγελματικῆς στέγης καὶ ἀνέθεσαν εἰς τὴν νομοπαρασκευαστικὴν ἐπιτροπὴν τὴν μελέτην τοῦ σχετικοῦ γαλλικοῦ νομοθετήματος, τοῦ ἰσχύοντος τὸσον ἐπιτυχῶς ἀπὸ τοῦ 1926 εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ διὰ τὸ ὅποιο ἐντέθηκε ἀνεγνώρισθαι ὅτι καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ στέγη εἶναι μέρος τοῦ συνόλου τῶν πραγματικῶν ἰσχυρῶν ἀξιών, ἐξ ὧν συνίσταται ἡ ἐμπορικὴ ἰδιοκτησία, τὰ δικαστήριά μας ἀρνούνται ν' ἀναγνώρισουν ἕνα ἐλάχιστον, διὰ νὰ μὴ εἴπω ἀσήμενον, δικαίωμα, τὸ ὅποιο ὁ "Ἕλλη" νομοθέτης ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων ἠναγκάσθη νὰ θεσπίσῃ. Τὸ δικαίωμα τῆς προτιμῆσεως τῶν μισθωτῶν καὶ βιοτεχνῶν μέχρι τέλους Αὐγούστου τοῦ 1935, τὸ ὅποιο, κατ' ἐπισήμους διαβεβαιώσεις τῶν ἀρμοδίων, θὰ παραταθῇ, ἂν ἐν τῷ μεταξὺ δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ ὀριστικὴ νομοθετικὴ ρύθμις τοῦ ζητήματος τῆς ἐπαγγελματικῆς στέγης.

Καθ' ἣν στιγμὴν εἰς τὴν χώραν μας ἔπαγγελματιοβιοτεχνικὰ καὶ ἔμποριοβιομηχανικὰ ἔπιμελητήρια, ὁμοσπονδία ἔπαγγελματιοβιοτεχνικὰ καὶ ἔμπορικὰ Σύλλογοι ἀξιοῦν τὴν ὑπὸ τῆς πολιτείας ἀναγνώρισην τῶν δικαιωμάτων τῶν συνιστάμενων τὴν μορφήν τῆς ἐμπορικῆς ἰδιοκτησίας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπαγγελματικὴν στέγην καὶ καθ' ἣν στιγμὴν καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Δικαιοσύνης κ. κ. Ταλιαδοῦρος καὶ Χλωρός, ἀλλὰ καὶ οἱ προκατόχοι τῶν ἀπὸ τοῦ 1930 καὶ ἐντεῦθεν ἀνεγνώρισαν τὴν ἀνάγκην τῆς νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος τῆς ἐπαγγελματικῆς στέγης καὶ ἀνέθεσαν εἰς τὴν νομοπαρασκευαστικὴν ἐπιτροπὴν τὴν μελέτην τοῦ σχετικοῦ γαλλικοῦ νομοθετήματος, τοῦ ἰσχύοντος τὸσον ἐπιτυχῶς ἀπὸ τοῦ 1926 εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ διὰ τὸ ὅποιο ἐντέθηκε ἀνεγνώρισθαι ὅτι καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ στέγη εἶναι μέρος τοῦ συνόλου τῶν πραγματικῶν ἰσχυρῶν ἀξιών, ἐξ ὧν συνίσταται ἡ ἐμπορικὴ ἰδιοκτησία, τὰ δικαστήριά μας ἀρνούνται ν' ἀναγνώρισουν ἕνα ἐλάχιστον, διὰ νὰ μὴ εἴπω ἀσήμενον, δικαίωμα, τὸ ὅποιο ὁ "Ἕλλη" νομοθέτης ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων ἠναγκάσθη νὰ θεσπίσῃ. Τὸ δικαίωμα τῆς προτιμῆσεως τῶν μισθωτῶν καὶ βιοτεχνῶν μέχρι τέλους Αὐγούστου τοῦ 1935, τὸ ὅποιο, κατ' ἐπισήμους διαβεβαιώσεις τῶν ἀρμοδίων, θὰ παραταθῇ, ἂν ἐν τῷ μεταξὺ δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ ὀριστικὴ νομοθετικὴ ρύθμις τοῦ ζητήματος τῆς ἐπαγγελματικῆς στέγης.

Ὡς γνωστὸν, τὸ ἄρθρον 18 τοῦ νόμου 4784 ὥρισεν, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἐνοικιοστατοῦ προστασία ἐπὶ τῶν καταστημάτων καὶ γραφείων ἀφαιρᾷ ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1933 καὶ ἐφεξῆς.

Ἀλλὰ καθιέρωσε καὶ ἕνα σοβαρὸν περιορισμὸν ἢ διάταξιν αὕτη πρὸς προστασίαν τῶν μισθωτῶν. Παρέσχεεν εἰς τὸν μισθωτὴν τὸ δικαίωμα τῆς προτιμῆσεως ἀπέναντι παντὸς ἄλλου μισθωτοῦ διὰ τὸν ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1933 μέχρι τέλους Αὐγούστου 1935 χρόνον ἐπὶ καταβολῇ τοῦ θεμιτοῦ μισθώματος. Δηλαδὴ ἀπηγόρευεν τὴν ἐξωσιν παντὸς μισθωτοῦ, δεχομένου νὰ πληρῶσθαι τὸ θεμιτὸν μίσθωμα.

Μικρά, ἐλάχιστη, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ἀσήμενον καὶ σικώδης, ἢ προστασία αὕτη, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἦτο κάποια προστασία. Ἀλλὰ ἐπὶ αὐτῇ παλληκάρια ξέροντι καὶ ἄλλα μονοπάτια καὶ οἱ κ. κ. ἰδιοκτῆται, ἐπιθυμοῦντες νὰ καταστρατηγήσουν τὴν ὑπὲρ τῶν ἐνοικιαστῶν τῶν εὐεργετικὴν διατάξιν, ἤρχισαν τὰς ἐπιθέσεις των κατὰ τῶν ἐνοικιαστῶν ὑπὸ τὸ πρόσχημα δῆθεν ἰδιοχρήσεως ἢ ἀνοικοδομήσεως κλπ. Καὶ ἐπέτυχον νὰ ἐξώσουν τοὺς μισθωτὰς των, χωρὶς ποτε νὰ πραγματοποιήσουν καὶ τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐξήγησαν καὶ ἐπέτυχον τὴν ἐξωσιν. Καὶ οὕτε εἰς ἰδιόχρησιν τῶν μισθωτῶν των, οὕτε εἰς ἀνοικοδομήσιν των προ-

έβησαν, ἀλλὰ μὲ διπλάσια καὶ τριπλάσια μισθώματα συνήψαν νέας συμβάσεις μισθώσεως.

Τὸ σκάνδαλον τοῦτο προκαλεῖ τὰς γνωστάς διαμαρτυρίας τοῦ ἐπαγγελματικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ κόσμου καὶ κατόπιν τῆς γενικῆς ἐξεγέρσεως γίνονται δεκταὶ αἱ ἀπόψεις τῶν δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐπαγγελματικῶν καὶ ἐμπορικῶν ὁργανώσεων καὶ ὁ νομοθέτης ἐθέσπισεν καὶ σχετικὰς κυρώσεις διὰ τοὺς ἰδιοκτῆτας, οἵτινες ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἰδιοχρήσεως ἢ ἀνοικοδομήσεως κλπ. θὰ ἐπετύγχανον νὰ ἐξαπατήσουν τὴν δικαιοσύνην καὶ νὰ ἐξώσουν τοὺς μισθωτὰς των, ὡς τοῦτο ἐξέγαται ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ ἀρμοδίου ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν. Καὶ αἱ κυρώσεις αὗται περιελήφθησαν εἰς τὴν παρὰ γρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 8 τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1933 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως ἀρθρῶν τινῶν τοῦ νόμου 4784 «περὶ ἐνοικιοστατοῦ».

Διὰ τῆς 2ας παραγράφου τοῦ ἰδίου ἀρθροῦ 8 τοῦ Ν. Δ. τούτου τῆς 22) 7) 33 ἐθεσπίσθη καὶ δευτέρα περίπτωσις προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, ἀπαγορευθεῖσης τελείως εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας τῆς ἰδιοχρήσεως ἢ ἐπεκτάσεως ἢ ἀνοικοδομήσεως πρὸς ἰδιόχρησιν ἢ μεταρρυθμίσεως πρὸς ἰδιόχρησιν καὶ ἐπέκτασιν, ἐφ' ὅσον οὐτοὶ ἀσκήσουσι τὸ ἐπάγγελμά των εἰς ἀκίνητον ἀνῆκον εἰς αὐτοὺς. Ὁρθότατα καὶ δικαιοτάτα ὁ νομοθέτης ἐκέκθη, ὅτι οὐδεὶς λόγος ὑπῆρχε προστασίας τοῦ μὴ ἔχοντος ἀνάγκην τοιαύτης ἰδιοκτησίας του, ἐπαρκῶς ἐξυπηρετούμενον ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ ἐπαγγέλματος του εἰς τὸ ἀκίνητον τὸ ἀνῆκον εἰς αὐτόν, ὥστε νὰ μὴ παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἐξώσῃ τοὺς μισθωτὰς του.

Ρητὸς καὶ ἀπεριφράστως ὁ νομοθέτης εἶπεν εἰς τοὺς μισθωτὰς καταστημάτων ἐπαγγελματίας καὶ ἐμπόρους: «Πρέπει νὰ ἡσυχάσῃτε, διότι ἀπηγόρευσα μὲ τὸ νέον μου νομοθέτημα καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδιοκτῆτας τοὺς ἐγκατεστημένους εἰς ἄλλο ἰδικὸν τῶν ἀκινήτων, ὅπως σὰς ἐξώσουν, καταργήσαν τὸ δικαίωμά των, τὸ ὅποιον εἶχον χορηγήσει εἰς αὐτοὺς διὰ τοῦ ἀρθροῦ 18 τοῦ νόμου 4784».

Καὶ οἱ γενοῦσασαί των ἔπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἔπιμελητηρίων ἐσπευσαν νὰ διαδηλώσουν τὴν χαρὰν καὶ ἰκανοποίησιν τῆς τάξεως των καὶ νὰ εὐχαριστήσουν τὸν κ. Ὑπουργὸν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 31) 8) 33 διὰ τὴν προστατευτικὴν του μέριμναν καὶ αἱ εὐεργετικὰ αὐτῆς διατάξεις περιελήφθησαν καὶ εἰς τὸ Ν. Δ. τῆς 20) 11-19) 12) 1933 «περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 4784 «περὶ ρυθμίσεως ἐν γένει τῶν μισθώσεων ἐπὶ ἀστικῶν ἀκινήτων μετὰ τὸν διατάξιν

τῶν μεταγενεστέρων τροποποιητικῶν αὐτῶν νόμων» φέροντος τὸν ἀριθ. 5794.

Δυστυχῶς ὅμως τὰ περισσότερα τῶν δικαστηρίων παρηρμήνευσαν τὰς διατάξεις ταύτας, τὰς θεσπισθείσας ὑπὲρ τ

οις αὐτῇ ὑπῆρξε πάντοτε ἀπὸ ἀπόψεως πρακτικῆς σκοπιμότητος ἡ προσήκουσα καὶ ὀρθή. Διαπιστοῦται ὅτι πᾶσι τὸ βαρυντικὸν αὐτὸ εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ συγχρόνου κράτους γεγονός.

Παραλλήλως ὅμως διαπιστοῦται καὶ δεύτερον γεγονός. Τὸ σύγχρονον κράτος, ἐισελθὼν οὕτως ἢ ἄλλως εἰς τὴν ὁδὸν τῆς διεθνομένης οικονομίας, δὲν δύναται νὰ ὑπαναχωρήσῃ. Εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀδήριτον ἀνάγκην νὰ ἐμμένῃ εἰς τὸν οικονομικὸν παρεμβασμὸν καὶ ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπεκτείνῃ ὁλοπῆρως τὴν σφαιρὰν τῆς οικονομικῆς τῶν παρεμβάσεως. «Εἶναι ἀναμφισβήτητον, γράφει ὁ κ. Leduc, ὅτι ἡ ἔκτασις τῆς σφαιρᾶς παρεμβάσεως τοῦ κράτους, τῆς ἥδη ὑπαρχούσης καὶ τῆς πιθανῆς, εἶναι τεραστίαι καὶ βαίνει διαρκῶς αὐξοῦσα». Ἐκ τῆς παρεμβάσεως ἔδημιουργήθησαν συμφέροντα, ἐντὸς τῶν ὁποίων πλέκεται καὶ τὸ γενικὸν συμφέρον. Τὸ κράτος ἀδυνατεῖ νὰ παραμείνῃ ἀδιάφορον. Ἐνὶ πλείον, ἕκ τῆς τοιαύτης ἐπεκτάσεως ἔχουν συμφέρον αἱ κυβερνήσεις, διότι αὐξάνουν τὴν ἐπὶ τῶν μαζῶν ἐπιρροήν των.

Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ τρίτον γεγονός. Τὰ οικονομικὰ ζητήματα, τὰ τεχνικὰ προβλήματα καταλαμβάνουν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν πρῶτην γραμμὴν εἰς τὴν ζωὴν τῶν κρατῶν, αὐτὰ συγκροτοῦν κατὰ τρόπον δεσπόζοντα καὶ περίπου ἀποκλειστικὸν τὸ ἀδιαιρέτων ἐνδιαφέρον τῶν λαῶν, τῶν κυβερνήσεων, τῶν κρατικῶν καὶ ἡμικρατικῶν ὁργανισμῶν. «Κατὰ τοὺς συνδικαλιστάς, γράφει ὁ κ. Couzinet, μεταξύ ὅλων τῶν συμφερόντων μιᾶς χώρας, τὰ οικονομικὰ συμφέροντα καταλαμβάνουν ὁσημέραι τὴν πρῶτην θέσιν. Περὶ αὐτῶν ἐλλοίπει ἡ δημοσία ζωὴ. Σήμερον τίθενται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ζητήματα τεχνικά. Κυριαρχεῖ, δεσπόζει ἡ οικονομικὴ ἀποψὶς τῆς πολιτικῆς».

Παραλλήλως ὅμως πρὸς τὴν τοιαύτην ἀνέλιξιν τῆς κρατικῆς πολιτικῆς καὶ τὴν ἀλλοίωσιν τῶν στοιχείων, περὶ ἧς συγκεντρῶνται καὶ κορυφῶνται τὰ κρατικὰ ἐνδιαφέροντα, κοινωνιολογικῶς διαπιστοῦται ἡ ὑπαρξὶς δύο σοβαρωτάτων διαπιστώσεων. Ὁ σχηματισμὸς μεγάλων οικονομικῶν ὁργανισμῶν, οἱ ὁποῖοι διεκδικοῦν ἐν δυνάμει τοῦ χρηματισμοῦ καὶ τοῦ κεφαλαίου τὴν οικονομικὴν παγκυριαρχίαν καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ κράτους δεσποτείαν καὶ ἄφ' ἑτέρου ὁ συνδικαλισμὸς τῶν ἐργαζομένων καὶ ἐργαζομένων, οἱ ὁποῖοι ζητοῦν ἐν δυνάμει τῆς πάλης τῶν τάξεων, τοῦ δικαιώματος τῆς ἐργασίας νὰ ἐπιτύχουν ὁλοπῆρως ἐπιβιώσεις εἰς τὰ μεγάλα θέματα τῶν ὠρῶν ἐργασίας, τὰ μισθῶν, τῶν ἀσφαλίσεων καὶ τῶν ὑλικῶν καὶ πνευματικῶν ἀνέσεων καὶ νὰ δεκτοὶ ἐπὶ τοῦ κράτους, καθ' ἣν ὥραν σπῶσιν ἐπὶ τοῦ κράτους, ἐισήλθῃ πᾶσι τοῖς λοιπὸν τὸ κράτος εἰσῆλθῃ πᾶσι τοῖς λοιπὸν τῆς διεθνομένης οικονομίας, τὴν ὁδὸν τῆς ἐξισοῦς ἰσχυραῖ, ἡ κεφαλαιὸς δύο δυνάμεις ἐξ ἴσου ἰσχυραῖ, ἡ κεφαλαιὸς καὶ ὁ συνδικαλισμὸς ἀνταγωνίζονται ποῖα νὰ δεσπόσῃ ἐπ' αὐτοῦ καὶ νὰ ζῶνται ποῖα νὰ δεσπόσῃ ὁργανὸν ὑποχείριον εἰς τὰς ἐπιβιώσεις των.

□□

Δύναται ἡ κοινοβουλευτικὴ Δημοκρατία, ὡς εἶναι σήμερον ὁργανωμένη, νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ νέα αὐτὰ καὶ πρωτεύοντα κρατικὰ καθήκοντα; Ὁχι, ἀπαντοῦν δημοφώνως οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Συνδικαλισμοῦ καὶ φῶνως οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Συνδικαλισμοῦ. Ἡ κοινοβουλευτικὴ Δημοκρατία πάσχει ἀπὸ ὁργανικὴν ἀναρρυθμίαν καὶ ἀδυναμίαν. Βασίζομένη μετὰ τὴν ἀπομυκτικότητα καὶ ἰσότητα τῆς ἐθνικῶν πολιτῶν, ἀδυνατεῖ νὰ ἐμφανίσῃ ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν καὶ κυβερνητικὸν ἐ-

πιτελεῖν ἱκανὸν νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν σύγχρονον κρατικὴν ἀποστολὴν μετὰ τὴν πληρότητα τῆς γνώσεως τῆς τεχνικῆς ἐπαρκείας καὶ τῆς δυνάμεως.

Τὰ κόμματα καὶ οἱ ὑποψήφιοι πολιτευταὶ κατὰ κανὸνα οὐδεμίαν ἢ ἐλαχίστην ἔχουν γνώσιν τῶν μεγάλων οικονομικῶν καὶ τεχνικῶν ζητημάτων. Διεξάγουσιν κατὰ τὸ πλεῖστον τοὺς ἐκλογικοὺς ἀγῶνας περὶ ἄλλα συνθήματα καθαρῶς πολιτικὰ καὶ ὅταν ἐκλεγῶσι, προσπαθοῦν νὰ ἐκτελέσουν τὴν κρατικὴν ἀποστολὴν μετὰ ἐμπειρισμὸν ἀφόρητον, μετὰ ἀγνοίαν σκοποῦ καὶ μέσων ἀπαράδεκτον. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον ἡ ἀναρμοδιότης, εἶναι καὶ ἡ ἀδυναμία τῆς κοινοβουλευτικῆς Δημοκρατίας νὰ ὑπερφανολογῇ τὰς ἐπιρροὰς τῶν μεγάλων οικονομικῶν ὁργανισμῶν καὶ νὰ ὀρθωθῇ ὑπερτέρως διαιτητὴς καὶ προστάτης τοῦ γενικοῦ συμφέροντος. Ἡ συγκρότησις τῶν κομμάτων, ἡ διεξαγωγὴ τῶν ἐκλογικῶν ἀγῶνων, οἱ δεσμοὶ καὶ αἱ ἀναλαμβάνόμενα προεκλογικὰ δεσμεύσεις καθιστοῦν τὰ πλεονεκτήματα κόμματα σχεδὸν ὑποχείριον εἰς τοὺς χρηματοδοτὰς ὁργανισμοὺς. Πέραν τούτου ἀπομένει ἡ ὁργανικὴ δυσαρμονία τῶν βάσεων τῆς κοινοβουλευτικῆς Δημοκρατίας πρὸς τὴν νέαν κρατικὴν ἀποστολὴν. Ἡ Δημοκρατία αὕτη, ἐκπορευθεῖσα ἀπὸ τὸν πολιτικὸν φιλελευθερισμὸν τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, θὰ ἤδυνάτο τὸ πολὺ νὰ συμβαδίσῃ μετὰ τὸν οικονομικὸν φιλελευθερισμὸν, ὡς τοῦτο συνέβη κατὰ τὴν πρῶτην ἐξηκονταετίαν τοῦ 19ου αἰῶνος.

Ἀλλ' ἤδη ὁ οικονομικὸς φιλελευθερισμὸς ἀποτελεῖ δόγμα ἀνήκον εἰς τὴν ἱστορίαν. Εὐρισκόμεθα ἐν πλήρει ἐφαρμογῇ τῆς διεθνομένης οικονομίας. Οὐδεὶς ὑποστηρίζει οὐτε καὶ θεωρητικῶς τὴν ἐλευθέραν οικονομίαν. Δύναται νὰ προσαρμωθῇ ἡ κοινοβουλευτικὴ Δημοκρατία, τῆς ὁποίας πρωτεύων σκοπὸς, κατὰ τοὺς συνδικαλιστάς, εἶναι ἡ ἐν παντὶ καὶ πρὸ παντός ἐξασφάλις τῆς ἐλευθερίας πρὸς τὸν οικονομικὸν παρεμβασμὸν, ὁ ὁποῖος ὡς προϋπόθεσιν ἀναπότρεπτον ἔχει τὴν κατάρτησιν κατὰ κανὸνα τῆς οικονομικῆς τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ὁμάδων ἐλευθερίας; Τὰ πολιτικὰ καὶ πολιτικὰ δόγματα τῆς κοι-

νοβουλευτικῆς Δημοκρατίας ἐπιτάσσουσιν νὰ ἀφεθοῦν τὰ άτομα καὶ αἱ ὁμάδες ἐλευθερίας εἰς τὰς οικονομικὰς τῶν ἀγαθῶν, νὰ κανονίσουν τὸν εἰρμὸν τῆς παραγωγῆς, τῆς κυκλοφορίας, τῆς καταναλώσεως, τῆς τιμῆς τῆς τοποθετήσεως τῶν ἀγαθῶν κατὰ τὸν τρόπον βασικῶς ἐλευθερὸν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ οικονομικοῦ κανόνος τοῦ κέρδους καὶ τοῦ ἐτέρου κανόνος τῆς προσφοράς καὶ ζήτησεως, αἱ ἀρχαὶ τούτων τῆς διεθνομένης οικονομίας ἀξιοῦν ὅπως ὑπαγοῦν οἱ παραγωγοὶ καὶ οἱ καταναλωταὶ ὑπὸ ἀρισμένον ἀνωθεν κατευθυνόμενον διάγραμμα καὶ πλάσιον ἐνεργείας.

Εἶναι δυνατόν νὰ ἐπέλθῃ συμβιβασμὸς τῶν τῶσον ἀντιτιθεμένων αὐτῶν ἀρχῶν; Οὐχι, ἀπαντοῦν οἱ συνδικαλισταί. Οὐδεμία μεταρρυθμισὶς ἢ προσαρμογὴ τῆς κοινοβουλευτικῆς Δημοκρατίας εἶναι ἐφικτὴ μετὰ τὰς ἀπατήσεις τῆς διεθνομένης οικονομίας. Ὁ βασικὸς σκοπὸς παραμένει ἡ διαφύλαξις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν καὶ οὐχὶ ἡ διεύθυνσις τῆς οικονομίας, εἶναι κατασκευάσμα τοῦ 18ου αἰῶνος, ἀνίκανον νὰ προσαρμωθῇ ὁργανικῶς πρὸς τὰς ἀξιώσεις καὶ τὰ προβλήματα τῆς συγχρόνου ζωῆς. Ἀνάγκη συνεπῶς ὄχι νὰ μεταρρυθμισθῇ, ἀλλὰ νὰ ἀντικατασταθῇ. Ἀντὶ τῆς κοινοβουλευτικῆς, δέον νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ συνδικαλιστικὴ Δημοκρατία. Ἰδού περίπου τὸ πλῆγμα τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ συλλογισμῶν, ἄφ' ὧν ἀφορμώμενοι οἱ ὁπαδοὶ τοῦ ἀκράτου συνδικαλισμοῦ εἰσηγοῦνται τὴν καθιέρωσιν τῆς συνδικαλιστικῆς Δημοκρατίας ἢ Δημοκρατίας τῶν παραγωγῶν.

□□

Καὶ ἤδη γεννῶνται δύο θέματα. Πῶς θὰ ἐπιδοχῇ ἡ ἐγκαθίδρυσις τῆς νέας αὐτῆς Δημοκρατίας; Ποία θὰ εἶναι ἡ ὁργανώσις καὶ οἱ σκοποὶ τῆς;

Ἀλλὰ περὶ τούτων, ὡς καὶ περὶ τῆς κοινῆς τοῦ συστήματος εἰς τὸ προσεχές. Ν. ΜΑΝΟΥΣΗΣ

ΚΗΛΗ

ΥΠΕΡ - ΝΕΟ - ΜΠΑΡΡΕΡ

ΧΩΡΙΣ ΠΕΛΟΤΕΣ, ΧΩΡΙΣ ΕΛΑΣΜΑΤΑ

Εἶνε ὁ μόνος κηλεπιδεσμός εἰς ὅλον τὸν κόσμον παρὰ συγκρατεῖ ὅλας τὰς κήλας, καὶ τὰς πλέον ὀγκώδεις, καὶ δύναται ὁ πάσχων νὰ ἐργάζεται καὶ περιπατῇ χωρὶς ἐνόηλσιν, ὡς ἄνθρωπος ἐντελὸς ὄντιον.

Τὸ νέον αὐτὸ σύστημα τοῦ ἱατροῦ Μπαρρέρ τῶν Παρισίων συνιστάται ἀπὸ τοὺς ἱατροὺς ὅλης τῆς Εὐρώπης. Δοκιμαὶ δωρεάν παρ' εἰδικὸν τεχνικὸν εἰς τό:

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ - ΑΘΗΝΑΙ

Γεν. Ἀντιπροσώπου τοῦ Οἴκου ΜΠΑΡΡΕΡ δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

Ἐπίσης ΖΩΝΑΙ εἰδικὰ διὰ ΠΤΩΣΙΝ ΣΤΟΜΑΧΟΥ, ΣΠΛΑΓΧΝΩΝ, ΝΕΦΡΩΝ, ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΑΙ, ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ, ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗΣ κ.λ.π. ΚΑΛΤΕΣΣ ἑλαστικὲς διὰ ΦΛΕΒΙΤΙΔΑ καὶ ἐπιδέσμοις ΒΕΛΠΩ ΙΔΕΑΛ κ.λ.π. ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΒΙΒΛΙΑΡΙΑ εἰκονογραφημένα μετὰ γρησίμους ὁδηγίους περὶ κήλης ἐπὶ ἀποστολῇ 10 δρχ. ἢ εἰς ἡγεμισμὰς σήμα. Μία δοκιμὴ θὰ σὰς πείσῃ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΑΙ

Ὡσεὶ μὴ ἤρουν τόσα ἐθνικὰ περιπέτεια κλονίζουσα ἐκ βάθρων αὐτὴν τὴν κρατικὴν ὑπόστασιν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἐνότητα, ἔδει νὰ προστεθῇ καὶ διὰ τῆς ἀναμνηστικῆς τοῦ ἡμερολογίου ὁ ἐκκλησιαστικὸς σάλος καὶ διὰ τῆς ἀντιπροσώπων τοῦ κηρύξαντος τὸ «Εἰρήνη ὕμν» καὶ οὐ ἱκετεύουσιν ἐξ ἐνόματος τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος ὅπως ἐδωρήσῃ εἰρήνην Ἐκκλησίᾳ καὶ λαῷ σωτηρίαν.

Ἐπιβάλλεται λοιπὸν ἡ ἐξέτασις τοῦ ἐορτολογίου, ἵνα δεῖχθῇ ἂν καὶ κατὰ πόσον θύγηται τὸ θρησκευτικὸν ἡμῶν διὰ τῆς κατὰ τὸ παλαιὸν ἢ νέον ἡμερολόγιον τελέσεως τῶν ἐορτῶν.

Θεμελιώδεις ἀρχαὶ τοῦ ἐορτολογίου εἶναι αἱ ἑξῆς:

1) Ἡ ἀπᾶς τοῦ ἔτους ἀπαρεγκλίτως ἐπιτέλεισι τῶν ἐορτῶν.

2) Ὁ ἐορτασμός λόγῳ τῆς συμπαραμαρτοῦσης ἀργίας δέον νὰ μὴ παρακωλύῃ τὰ ἔργα τῶν χριστιανῶν. Δοθέντος δ' ὅτι ἀπᾶς τῆς ἐβδομάδος ὑπάρχει ἡ κυριακὴ ἀργία, ἀνάγκη νὰ μὴ παρεμβάλληται κατὰ τὴν αὐτὴν ἐβδομάδα εἰμὴ μία μεγάλη ἐορτὴ συνεπάγουσα ἀργίαν. Ἐξαιρέσειν ἀποτελοῦσιν αἱ δεσποτικαὶ ἐορταὶ Χριστουγέννων καὶ Πάσχα.

Ἀλλὰ τὸ ἐορτολόγιον δὲν εἶναι τι τὸ ἀπόλυτον καὶ δι' ἡ σινε qua non καθ' ὁρισμένην ἡμέραν ἐπιτέλεισι τῆς ἐορτῆς. Τούτων οἱ καθιερώσαντες τὸ ἐορτολόγιον θεόπνευστοι Πατέρες ἀπέβλεψαν κατὰ θεῖαν οικονομίαν εἰς τὸ ἐναῖον αὐτοῦ, ἵνα οἱ δοξάζοντες καὶ πανηγυρίζοντες τὰ μεγάλα χριστιανικὰ γεγονότα κατανοῶσι καὶ τὴν βαυτερίαν ἐννοίαν τοῦ θρησκευματός μας.

Οὕτω, ὡς πρῶτην ἐορτὴν καθώρισαν τὴν τοῦ Σουλίου, ἥτοι τὴν ἐναρξιν τοῦ θρησκευτικοῦ ἔτους (1 Σεπτεμβρίου), δευτέραν τὸ γενέθλιον τῆς θεομήτορος (8 Σεπτεμβρίου) καὶ τρίτην τὴν ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ (14 Σεπτεμβρίου). Ἡ μὲν ἐορτὴ τῆς θεομήτορος ἀποτελεῖ τὸ κρηπίδωμα τοῦ θρησκευματός μας, διότι λατρεύεται ἡ Ἰεζουσα τὸν Σωτῆρα, ἡ δὲ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τὸ ἐπιστέγασμα αὐτοῦ, διότι δεικνύεται τοῖς χριστιανοῖς τὸ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ Πάθος πρὸς σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὅτι δ' οὐδόλως θίγεται τὸ θρησκευτικόν, οὐδὲ προσκρούει εἰς τὴν συνείδησιν τῶν εὐσεβῶν ὁ ἐναρξιν τῆς βαυτερίας ἐορτασμός προκύπτει ἀριδῆλως ἐκ τῶν ἐξῆς:

Ὁ ἐορτασμός τῆς Μεταμορφώσεως τελεῖται τὴν 6ην Αὐγούστου, ἐνῶ, ὡς γνωστόν, ἡ Μεταμόρφωσις ἐγένετο μικρὸν πρὸ τοῦ Πάθους. Μήπως ὁ τὴν 6ην Αὐγούστου ἐορτασμός μειώνει τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐορτῆς ἢ προσκρούει εἰς τὴν εὐσεβείαν ἡμῶν;

Ἀλλὰ καὶ τῶν τακτῶν ἐορτῶν τῶν τελευμένων κατὰ τὴν ἐπέτειον τῶν μεγίστων χριστιανικῶν γεγονότων, ὡς ἡ ἐορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ (25 Μαρτίου), ἐπιτρέπεται ἡ μετάθεσις ὅταν αὕτη συμπίπτῃ πρὸς τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, ἵνα μὴ τὸ χαρμόσυνον τῆς ἐορτῆς ἐπηρεάσῃ τὸ ἐπὶ τῷ Σωτηρίῳ Πάθει πένθος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄρα γε ὁ κατὰ τινὰς ἡμέρας βαυτερισμὸς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ προσβάλλει τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα ἢ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐορτῆς; Πολλοὶ γε καὶ οὐ. Ὅθεν μόνον ἡ ὁλοσχερὴ παράλειψις τοῦ

ἐορτασμοῦ εἶναι κατακριτέα, οὐχὶ δὲ ἡ ἐπιβράδυνσις.

Γενικώτερον δ' ἐξετάζοντες τὸ ἐορτολόγιον, ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι αἱ πλείους τῶν ἐορτῶν ἐθεσπίσθη νὰ πανηγυρίζωνται (καὶ διὰ κατὰ διαστήματα) μεταξύ τῆς 15ης Νοεμβρίου καὶ 2ας Φεβρουαρίου, καθ' ὅν δηλαδὴ χρόνον γεωργικὰ ἔργα (τὰ κύρια τοῦ ἀνθρώπου ἔργα) δὲν συντελοῦνται λόγῳ τοῦ χειμῶνος.

Εἰδικώτερον διὰ τὴν πάνσεπτον τῆς ἡμετέρας εὐσεβείας ἐορτὴν τῆς Γεννήσεως τοῦ Θεοανθρώπου, δέον νὰ εἰπωμεν ὅτι ὁ κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον ἐορτασμός εἶναι καὶ χρονικῶς ἀκριβέστερος, διότι ὁ Σωτὴρ ἐγεννήθη κατὰ τὴν τροπὴν τοῦ ἡλίου, ἐταν δηλαδὴ ἀρχετα ἡ μεγεθύνσις τῆς ἡμέρας. Ὡς δ' ὁ ἡλῖος διαλύει τὸ σκότος τῆς νυ-

κτός, οὕτω καὶ ὁ Ἐνσαρκωθείς διαλύει τὸν ζόφον τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀνηθικότητος. Ἀντιθέτως, ὁ κατὰ τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον ἐορτασμός γίνεται πολλὰς μετὰ τὴν τροπὴν τοῦ ἡλίου ἡμέρας, ἥτοι βαρύτερον τῆς ἐπέτειου τοῦ κοσμοσωτηρίου γεγονότος.

Ἐκ τούτων φρονούμεν ὅτι ἐπαρκῶς ἐδείχθη ὅτι ὑπὸ τῶν παλαιοημερολογιτῶν γίνεται θόρυβος διὰ ζήτημα οὐδόλως προσκρούον εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ θέσμινα καὶ τὴν εὐσεβείαν τῶν πιστῶν. Ὅθεν ἄλλα τὰ ἐλαττήρια καὶ ἄλλα τὰ τέλη, εἰς ἃ ἀποβλέπουσιν οἱ παλαιοημερολογίται ἢ οἱ ὀπισθεν αὐτῶν κρυπτόμενοι. Ἡ ἔρευνα ὅμως καὶ ὁ κολασμός τούτων ἀπόκειται τοῖς ἱθύνουσιν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πολιτείαν.

ΑΧΑΙΟΣ

ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΨΥΧΙΑΤΡΟΣ

Κ. ΓΑΡΟΦΑΛΙΔΗΣ

Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Παρισίων Ancien Resident. Κλινικὴς Καθηγητὸς τοῦ Παρισίου Laignel. Δέχεται: 10 π.μ. — 1 μ.μ. καὶ 5 μ. μ. — 8 μ. μ. ΗΛΕΚΤΡΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΝ, Στουρνάρᾳ 33, Ἀθήναι. Τηλ. 23-435.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΡΟΣ ΕΥΚΟΛΙΑΝ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ, ὁδὸς Σοφοκλέους 11, ΑΘΗΝΑΙ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ, ὁδὸς Πατησίων ἀριθ. 165.

ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ, Λεωφόρος Θεσσαλίας ἀριθ. 110.

ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ, ὁδὸς Εὐτυχίδου 23.

ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ, Γωνία Μαυρομυχαλῆ καὶ Καλλιθέας.

ΠΛΑΚΑ, ὁδὸς Καπνικαρέας ἀριθ. 37.

ΚΥΨΕΛΗΣ, ὁδὸς Κυψέλης ἀριθ. 86.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ὁδὸς Ὀμήρου 16, παρὰ τὴν Ἀγ. Τριάδα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Μ. Λ. ΓΩΑΣ, Λεωφόρος Μακρῶν Στεγῶν ἀριθ. 55.

ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, ὁδὸς Ἀγ. Διονυσίου καὶ Ψαρρῶν.

ΠΑΣΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Συναλλασσόμενοι μετὰ τὸ πληρεπὲς ἀντικείμενον παραρτήματός μας ἀποφύγετε τὰ ἔξοδα καὶ τὴν ἀργονομίαν τῆς μεταβάσεως εἰς τὸ κέντρον.

ΤΟΥ κ. ΑΝΔΡΕΑ ΝΟΤΑΡΑ

Είναι αλήθες ότι αι διανούσαι δόκλη-
ρον την χρονικήν των διάρκειαν Βουлай
κασιότανται δεσποτική σώματα προτ.ω-
μεν όμως την δεσποτείαν των πολλών των
προερχομένων περιοριστικώς από την λαϊ-
κήν θέλησιν, παρά την δεσποτείαν του ενός
ή των ολίγων που κάνουν κατάχρησιν της
λαϊκής εμπιστοσύνης. Είναι εξ ίσου αλη-
θές, και το διεκήρυεν ένας παλαιός πρό-
εδρος της γαλλικής Βουλής, γεγόμενος έ-
πειτα και πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο
Πόλ Ντεσάνελ, ότι «μία Βουλή τότε μό-
νον αποπνίγει καλώς όταν άνοιξη την ώ-
ραν του θανάτου της». Δέν δύναται, δι-
στυχώς, ή αντίληψις αὕτη νά εφαρμοσθῇ

Πληθὺν τῶν δικαιοφύμων τοῦ ἀρχηγοῦ
τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐπιδιώκεται καὶ
ἡ «σταθεροποίηση» τῶν κυβερνήσεων εἰς
τὴν Ἀρχὴν. Τὴν καινοτομίαν αὐτὴν εἰση-
γάγετο τὸ Σύνταγμα μᾶς εἰς τὸ ἄρθρ. 89,
τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ὁποίου ὀρίζει τὰ ἑξῆς:
«...πρότασις» δυσπιστίας δὲν δύναται νὰ
ὀυβληθῇ εἰμὴ μετὰ πέρασιν δύο μηνῶν
ἀπὸ τῆς ἀπορρίψεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ
αὐτῆς προτάσεως...». Ὑπὸ τὸ κράτος τῆς
διατάξεως αὐτῆς καὶ οἱ δύο ἀρχηγοὶ τῶν
μεγάλων κομμάτων τῆς χώρας ὠμίλησαν

4.—Παραϊτέρω δὲν θεωροῦμεν προσή-
κουσαν τὴν ἀναγραφὴν εἰς τὸ Σύνταγμα
ἐπισυνωδῶν διατάξεων ἀφορῶσαν δευτε-
ρευούσης σημασίας ζητήματα, ὡς τὰ τῆς
πρωτοβουλίας τῆς Βουλῆς εἰς τὴν αὐθρην
τὴν ἐξόδον τοῦ προϋπολογισμοῦ κλπ. Τὰ
ζητήματα ταῦτα δύναται κάλλιστα νὰ ἐβ-
ρωσῇ τὴν λύσιν τῶν εἰς τὸν Κανονισμὸν τῆς
Βουλῆς. Τὸ Σύνταγμα πρέπει νὰ μὴ ἔχη
τὴν ἔκτασιν ὑποურγικῆς ἐγκυκλίου. Ἡ ἀ-
ναγραφὴ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῶν ρυθμι-
ζουσῶν τὰς σχέσεις τῶν διαφόρων ἐξουσι-

ὄν εἶναι ἀρκετὴ, ἀφιεμένης σχετικῆς ἐλευθερίας εἰς τὴν διαμόρφωσιν συνταγματικῶν συνθηκῶν, αἱ ὁποῖαι, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, δίδουν τὴν ἀναγκαίαν ἐκείνῃ ἐλαστικὴν ἐξήγησιν εἰς τὰς συνταγματικὰς διατάξεις καὶ σταθεροποιοῦν εἰς τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν πᾶν πολίτευμα. Ἐν τούτοις, ἐφόσον εὐρίσκονται ὡς θετικαὶ διατάξεις εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1927 πρέπει νὰ τὰς ἐξετάσωμεν ἰδιαιτέρως.

ΑΝΔΡ. Γ. ΝΟΤΑΡΑΣ

Διαιτησῖαι — Πραγματογνωμο-
σύναι — Ἐξελέγξεις — Γνωμοδο-
τήσεις — Συμβιβασμοὶ — Ἐκκα-
θάρσεις. (Ἐπὶ παντὸς οἰκονομι-
κοῦ καὶ τεχνικοῦ θέματος).

ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΝΙΓΓΟΣ
ΑΡΙΘ. ΤΗΛ. 25-814

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ
ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΟ ΕΛΒΕΤΙΚΟΝ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

ΤΟΥ κ. Α. Θ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ

Τὸ διενεργηθὲν τὴν 2 Ἰουνίου ἑλβετικὸν δημοψήφισμα, παρὰ τὴν κοινῶς ἐπικρατοῦσαν ἀντίληψιν, δὲν ἀφέρατο ρητῶς τὴν διατήρησιν ἢ μὴ τοῦ νομιματώματος εἰς τὴν σημερινὴν ἀξίαν του. *Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι καὶ μεγαλυτέρα ἡ ἀξία του, διότι ὁ ἑλβετικὸς λαὸς διησθάνθη, ὑπὸ τὴν ἀβλαβὴ ἐμφάνισιν τοῦ ἐρωτήματος, τί ὁ πεκρῦπτετο.

Δυνάμει τοῦ ὑφισταμένου Συντάγματος, ὅταν μερὶς ἀποτελουμένη ἀπὸ 50.000 ἐκλογέων ζητήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν ὠρισμένων μέτρων, τὸ ζήτημα τίθεται ὑπὸ τὴν λαϊκὴν ἐτυμηγορίαν. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως ταύτης, τὸ σοσιαλιστικόν, τὸ κομμουνιστικόν καὶ ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τοῦ ριζοσπαστικοῦ κόμματος συνενκέντρωσαν 330.000 ὑπογραφάς, δι' ὧν ἐζητεῖτο να τεθῇ ἐπὶ τὰ μέτρα ἑάν, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ὑφισταμένης οἰκονομικῆς κρίσεως, ἔδει τὸ κράτος νὰ ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς λύσεως ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἢ δεκαετίαν, ἐξαιρετικῶν μέτρων διὰ νομοθετικῶν διαταγμάτων, μὴ ὑποκειμένων εἰς τὴν κρίσιν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων. Τὰ μέτρα ταῦτα θ' ἀφεώρουν τὴν χορήγησιν δανείων εἰς τὴν ἀγροτικὴν καὶ μικροβιομηχανικὴν τάξιν, τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, τὴν ρύθμιαν τῆς πίστωσης, τὸν ἔλεγχον τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ἐξαγωγῆς κεφαλαίων, ἐμὲ λέγει «να ἐξοφωλαίσωσι εἰς ὅλους τοὺς ἑλβετοὺς πολίτας ὅρους ὑποφερτοῦς διαβιώσεως». Ἦτο δηλαδὴ σχέδιον ἐφαρμογῆς ολοκληρωτικῆς διευθυνομένης ὑπὸ θινικῆς ἀντιπροσωπείας, οἰκονομίας, τὴν ὁποίαν θὰ διέδεχοτο καὶ τὸ διευθυνόμενον νόμισμα καὶ, συνεπείᾳ τῶν ἀπαιτηθησομένων διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σχεδίου χρηματικῶν μέσων, μερικὸν ἐκπαιδάξον ἐπὶ

βητικῶν φράγκων, ὁ πληθωρισμὸς καὶ τε-
λικῶς ἡ πτώσις τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος.
Δικαίως ὅθεν θεωρεῖται ὅτι ἡ ἀπάντησις
τοῦ ἐλβετικοῦ λοῦδ θά ἐξήμεινε τελικῶς
τὴν θέλησίν του πρὸς διατήρησιν τῆς σημε-
ρινῆς ἀξίας ἡ ὑποβασισμὸν τοῦ φράγκου.
Ἡ ἀναγκαίη οἰκονομία τῆς Ἑλβετίας ὑπὲρ

ἵσταντο σφοδρὰν πίεσιν ἐκ τῆς παγκοσμίου
 οικονομικῆς κρίσεως τὸ ἐξωτερικόν της
 ἔμποριον εἶχε μειωθῆ ἀπὸ τοῦ 1929 μέχρι
 τοῦ 1934 κατὰ πλεον τοῦ ἡμίσους καὶ ἡ
 τουριστικὴ τῆς βιομηχανία ὑπέφερε καὶ οὐ
 νῶς. Ἀλλὰ, καθὼς ὑπέδειξε καὶ οὐ κυβερ
 νητικὸς σύμβουλος κ. Α. Picoi, εἰς τὴν
 κατάστασιν ταύτην ἔδει νὰ ἀντιτοχῇ μὴ
 προσπάθεια προσαρμογῆς τῆς ἐθνικῆς οἰ
 κονομίας πρὸς τὴν διεθνή κατάστασιν κα
 πρὸς μείωσιν τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, ὅπ
 βοηθητικὸν τῆς οικονομικῆς δραστηριότη
 τος τοῦ τόπου. Ἀντὶ τούτου, τὰ σοσιαλισ
 τὰς τοῦ κόμματος, ἐπωφελοῦμένα τῆς δυσφο
 ρίας τοῦ κοινοῦ, τοῦ ἐπρότεινον τὸ εὐκολ
 καὶ οὐτοπιστικὸν μέσον, νὰ ἀναλάβῃ τὴν
 κράτος πρόνοια τὴν ἐξασφάλισιν τῶν οἰ
 κονομικῶν ἀναγκῶν ὅλων τῶν πολιτῶ
 του. Ἡ δὲ προσπάθεια αὕτη ἦτο, καθὼς
 τὸ ἀπεκάλυψεν ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομ
 κῶν κ. Motta, μὴ ἀπαρχὴ ἀποπείρας κατα

λήψεως ὑπὸ τῶν σοσιαλιστῶν τῆς ὁμοσπον.
διακῆς κυβερνήσεως.

Ἡ λαϊκὴ ὁμῶς ἐτυμηγορία ἀπεφάνθη ἄλ-
λως. Ἡ πρότασις ἀπερρίφθη ὑπὸ 18 κα-
ντονίων ἐπὶ 22, μόνον τῶν καντονίων Βέρ-
νης, Σόλερ, Σαφχαούζεν καὶ Βασιλείας
ψηφισάντων ὑπέρ, καὶ διὰ 566.000 ψήφων
κατὰ 426.000, ἥτοι με πλειοψηφίαν 140.000
ψήφων, περίπου 60 %. Εἶναι δὲ χαρακτηρι-
στικὸν ὅτι εἰς τὴν Γενεὺν, ὅπου ἡ τοπικὴ
κυβέρνησις εἶναι εἰς χεῖρας τῶν σοσιαλι-
στῶν, ἡ πρότασις ἀπερρίφθη διὰ ψήφων
22.250 ἔναντι 13.650, ἥτοι περὶ τὰ 2)3).

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δημοψηφίσματος ἐ-
χαρακτήρισεν ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑθνικοῦ Συμ-
βουλίου (Βουλῆς) κ. Schünbach διὰ τὰς
ἑξῆς λόγων· «τοῦτο ἐπιτρέπει νὰ βεβαιώ-
σωμεν ἀπολύτως ὅτι ἡ μεγάλη πλειοψηφία
τοῦ ἐλβετικοῦ λαοῦ εἶναι ἀποφασισμένη
νὰ μείνῃ πιστὴ εἰς τὸ χρυσοῦν νόμισμα μας
καὶ νὰ βοηθήσῃ ἐνεργητικῶς τὰς ἀρχαῖς
εἰς τὰς προσπάθειάς των πρὸς ὑποστήριξιν
δι' ὅλων τῶν μέσων τοῦ ἐλβετικοῦ φράγ-
κου», καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ.
Motta λέγων ὅτι τὸ ἦθικόν καὶ δημοσιονο-
μικόν κύρος τῆς Ἑλβετίας ἐξῆλθεν ἐξυψω-
θέντος τῆς ἀψήφου τῆς 2^{ης} Ἰουνίου.

Ο έλβετικός Τύπος έπανηγύρισεν επί
της τῷ γεγονότος:

Ούτω η «Journal de Genève» έγραφε:

«Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας καταδικάζει τὴν διευθυνομένην οἰκονομίαν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ κρατικοῦ παρεμβατισμοῦ. Ὁ λαὸς ἀπέρριψεν ἓν ἐπικίνδυνον σγέδιον».

Ἡ «Gazette de Lausanne»:

«Ὁ ἐφιάλης, ὅστις ἐπέβη τὴν χώρα
μας ἀπὸ τιναν ἔβδωμάδων, διεύλυθ'. Ὑπα-
κούων εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ὀρθοῦ λόγου κα-
τὰ τὴν σοφίαν, ὁ ἑλβετικὸς λαὸς διέκρινε τοὺς
συνσβαροὺς πολιτικοὺς καὶ κοινωνικοὺς ἐπὶ
δύονους, οὔτινες ὑπεκέρχοντο ὑπὸ τὰ ἀν-
θραπιστικὰ ἐξωτερικὰ τῆς κληθεῖσης προ-
τοβουλίας κρίσεως. Οὕτω, ἐδόθη ἀπ᾽ ἐπὶ
τῆς ἀποδείξεως ὅτι, ὅταν ὁ σοσιαλισμὸς ἐπι-
χειρῇ μίαν ἐπιθεσιν κατὰ τῆς Πατρίδος
εἰς τὸ πεδῖον τῶν ἀρχῶν, ὁ ἑλβετικὸς λαὸς
ἐκτετακτικῶς ἀδίκων»

ὅς τοῦ δίδει πάντοτε αὐτοῦ. τῆς Βάλης:

«Ὡς ἐλευθερωτική θύελλα ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐλβετικού λαοῦ τῆς 2 Ἰουνίου ἐκείνου θάρσει τὴν βαρεῖαν καὶ ἀποπνικτικὴν αἰσθησφαίραν, ἥτις ἐπείχε τὴν χώραν μας.»

πρωτοβουλία, με όλες τας αδυναμίας και τους κινδύνους της, διελύθη και ο δρόμος είναι πλέον ελεύθερος διά μίαν πολύ εντατικωτέραν πολιτικήν Ξεναγνι της κρίσεως».

Καὶ ἡ «Neue Zürcher Zeitung» τῆς Ζυ-
ρίχης:

ἡ Ἀποστολικὴ ἐκκλησία, ἡ ἐκκλησία τοῦ
 «Τοῦραγατικόν μέτωπον, τὸ ὅποιον μέχρ
 τοῦδε ἐθέρει· ἑαυτὸ δτι ἔχει τὸ δικαιοῦ
 να διδῆ διαταγὰς καὶ να κυβερνᾷ ἐν ὀνό
 ματι τῆς πλειοψηφίας τοῦ ἑλβετικοῦ λαοῦ,
 ἐτέθη ἐν μοιψιφία παρ' ὅλα τα δημαγ
 γικά του τεχνάσματα. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς
 ψηφοφορίας βεβαίῳ καταφανῶς τὴν ἐπελ
 θούσαν ἀπὸ τιναν ἐξδομαθῶν μεταστροφῆν
 εἰς τὴν δημοσίαν γίνωσιν, μεταστροφὴν βα
 σισζομένην ἐπὶ τοῦ γεγονότος δτι ἀντιλαμ
 βάνεται τὰς καταστρεπτικὰς συνέπειας
 τῆς ἀποδοχῆς τῆς πρωτοβουλίας καὶ τῆς
 ἐφαρμογῆς τῆς. Ἡ γολλίσκη Ἑλβετία εἰδι
 κὰς ἀπέκρουσε μὲ θαυμασίαν ὀρυμν καὶ
 μιᾷ φωνῇ τὴν προσβολὴν εἰς τὰς ὁμοπον
 διακὰς ἀρχάς, ἣν ἀπέτελει ἡ πρωτοβου
 λία.»

Τέλος οί «N. York Times», σχολιάζοντες
τὸ δημοψήφισμα, ἔγραφον:

«Ἡ ἀπόρριψις τῆς πρωτοβουλίας κρίνεται ὡς ὑπὸ 60 % τῶν πωροφόρων θὰ ἐνισχυοῦν τὸν γενναῖον ἀγῶνα τοῦ μπλόκ τοῦ χρυσοῦ ὑπὲρ ὕγιους καὶ σταθεροῦ νομίσματος».

Είνα η πρώτη φορά, καθ' ἣν, κατὰ τὸν τελευταῖον τούτων χρόνων, ὁ ἑλβετικὸς λαὸς ἀπέκρουσε τὰς ἐπιθέσεις τῆς ἀκρας ἀριστερᾶς. Τὸ πρῶτον, ὅταν ἀπέρριψε τὸν πρῶτον νόμον περὶ ἐπιβολῆς φόρου ἐπὶ τοῦ κεφαλαιού, ἀπαρχὴν τῆς μολτοσεβικῆς ποιήσεως τῆς οἰκονομίας. Τὸ δεύτερον, ὅταν ἐνέκρινε τὴν ἀσθενίαν τῆς στρατιωτικῆς θητείας, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης, ἀντιπεθεμένης ἐν εἰς τὰς διεθνικιστικὰς σοσιαλιστικὰς ἀράγας. Καὶ τρίτον, τελευταίως, ὅταν διὰ τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῆς «πρα- τοβουλίας κρίσεως» ἀντάταχεν συλλήβδην κατὰ τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας, τὸ κρατικὸν παρεμβατισμὸν καὶ τῆς οὐτοπι- σμοῦ τοῦ νομισματοῦ.

Ὡρισμένως, παρὰ τὸ γεγονός τῆς ἐσχ
τως καταλήψεως τῆς Δημαρχίας τῆς Λα
ζάνης, μετὰ τὴν Γενεὴν, ὑπὸ τῶν σοσι
λιστῶν, δὲν πνέει εὐνοϊκὸς ἄνεμος ἐν Ἐ
βητίᾳ διὰ τὰ σοσιαλιστικὰ κρούματα.

A. Θ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΣ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΤΟ ΟΙΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΤΟΥ κ. ΒΑΣ. ΖΑΚΚΑ

Ἐξ ἀφορμῆς χορηγηθείσης ἀδείας λόγῳ συμπτωματικῆς καὶ ὅλων προσωρινῆς τὴν νότην διαθεσίμου σταφιδόκρου ἐν ταῖς ἀποθήκαις τοῦ ΑΣΟ, πρὸς ἐισαγωγὴν μικρᾶς ποσότητος οἰνοπνεύματος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τὰς ἐπειγουσας ἀνάγκας τοῦ Συνδέσμου Προστασίας Ἀμπελοκτημόνων Ἀττικοβοιωτίας ἤρχισεν δημιουργούμενος ὠριμασμένους θύβρους εἰς τὸν ἡμερησίον Τύπον ἐφ' ἑνὸς ζητήματος ἐνδιαφέροντος τὰ μέγιστα τὴν ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν, τοῦ οἰνολογίου, ἣ σοβαρότητος τοῦ ὁποῦν εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἀπὸ μιᾶς σύντομον κριτικὴν μόνον κακὸν εἶναι δυνατόν νὰ προκύψῃ καὶ οὐδὲν ἀπολύτως χρήσιμον διὰ τὴν ἐπιτυχὴ λύσιν του. Ὁ χειρισμὸς διὰ τὴν ἐπιτυχὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τοιοῦτου ζητήματος προϋποθέτει πλήρη γνώσιν τῆς ἱστορικῆς ἐν τῷ τόπῳ ἐξεληξέως του καὶ τῶν ἐν γένει ἐν τῷ ἐξωτερικῷ συνθηκῶν, αἵτινες διέπουν τὴν διαθεσίαν πᾶν εἰς τὰς διαφόρους ἐξένας ἀναρχοῦ ἀποσταλειμένων οἰνῶν μας καὶ εἰδικότερον τὼν σκέψεων τῶν ἀρμοδίων ἐπὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν φροντιστὴν νὰ ἐπιλύσουν ἀκανονιστικῶς τὸ ἐν Ἑλλάδι οἰνικὸν πρόβλημα, ὅπερ ἐξαιρετικῶς ἐν τῇ χώρα μας ἐμφανίζεται ὑπὸ διττῇ μορφῇ καὶ ἐπομένως πολυπλοκότερον, ὡς ἀφορᾶν συμφέροντα δύο ἀδελφῶν κλάδων, τῆς σταφιδοπαγωγικῆς καὶ τῆς ἀμπελοποιήσεως. Διδοπαγωγικῆς καὶ τῆς ἀμπελοποιήσεως. Διδοπαγωγικῆς ἀνὰ τὰ ζητήματα ἦσαν τόσον ἀπλά καὶ ἥρκει ἡ μὴ παρασκευὴ οἴνου σταφιδιτῶν διὰ τὴν ἐκμηδύνωσιν τῆς ἀμπελοποιήσεως κρίσεως ἢ ἡ κατασκευὴ τῶν οἰνοπνευμάτων πάσης κατηγορίας (ποσίου, φωτιστικοῦ, ἀναμειγῆς) ἀποκλειστικῶς ἐκ σταφιδῶν διὰ νὰ λυθῇ τὸ πρόβλημα τῆς οἰνοπνευμάτων διαθέσεως τῶν ἐπὶ τῶν σταφιδόκρου πλεονασμάτων, τότε ὁμοιογενῶν, ἁπλοῦς ἐταλάνισθησαν καὶ ἐκόπισαν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν αἱ μεγαλύτεραι πολιτικαὶ καὶ οἰκονομολογικαὶ ἱκανότητες ἐν Ἑλλάδι διὰ τὴν λύσιν τοῦ σταφιδικοῦ προβλήματος καὶ ἀκόμας τείνουσι οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ προσάψουν ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος μορφῇ εἰς τὴν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη δημιουργηθεῖσαν ἀμπελοποιήσιν — οἰνικὴν κρίσιν.

Ἄλλα ἡ πραγματικότητα καὶ μάλλον ἐκ
πὸ τὰς τσάιτας γενικάς τῶν διαφόρων σχετι-
κῶν προχείρων ἐξετάσεως τῶν γνῶμας.
Ἐν πρώτοις, δὲν πρέπει νὰ παροράται,
ὅτι τὸ ἐξαγωγικὸν ἀνεμπόριον, ὅπερ διὰ
τὴν Ἑλλάδα ἀποτελεῖ μίαν πηγὴν εἰσοδή-
των συναλλαγμάτων, τόσοι χρησμοὶ διὰ τὴν
ἐθνικὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας μας, τὰ ἐ-
ξαγωγίμα προϊόντα τῆς ὁποίας δυστυχῶς
ἐνταῖς ἐλάχιστα, ἐδημιουργήθη καὶ ἥθισε,
ἰδίᾳ κατὰ τὰς περιόδους καθ' ἃς παρεια-
ροῦντο καταστροφαὶ εἰς τὰς ἀμπέλους το-
κιδωτέρων οἰνοφόρων χωρῶν, ἀποκλειστι-
κῶς καὶ μόνον χάρις εἰς τὴν ὑπαρξίν τῆς
σταφιδάμπελου, ἄλλως οὐδὲ σταγόνι οἴνου
ἐκ τῆς ἀπαιτίας θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἔχη
καὶ ἡτο ἐπομένως θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἔχη
δημιουργηθῇ καὶ ὀργανωθῇ ἐξαγωγικόν

οίνεμπορίου, ἂν τὰ εἰς οἶνους διαθέσιμας προήρουν ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον ἐκ τῆς καλλιέργειας τῆς κοινῆς ἀμπέλου. Διότι μὴ χρησιμοποιεῖται ὅτι μέχρι πρὸ ἐλαχίστων ἐτῶν ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ ποσότης οἴνου, ἥτις παράγει ἐκ τῆς κοινῆς ἀμπέλου, καταναλίσκετο εἰς τὸ ἑσωτερικὸν ὅπου ἀπελάμβανε τιμὰς ἀσυγκρίτως ἱκανοποικτικώτερας, δεδομένου τοῦ ὅτι ὑπῆρχε σχετικὴ ἰσορροπία μεταξύ παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως. Ἡ ἀμπελοσυρρικτὴ κρίσις ἐδημιουργήθη κυρίως ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἤρχισαν ἂν περὶ περιορισμοῦ καὶ ἂν προβλεψώμενος τινος ἀόρατος ἐπέκτασις τῶν ἀμπελοφυτειῶν, χωρὶς παραλλήλως νὰ ληφθῇ φροντίς διὰ τὴν αὐξάνειν τῆς ἑσωτερικῆς καταναλώσεως, ἥτις γνωστὸν εἶναι, ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ λοιπὰς χώρας, ἰδίαι τὰς οἰνοφόρους, κυμαίνεται εἰς ἐπίπεδα ἐξαιρετικῶς χαμηλὰ καὶ ἐπομένως εἶναι ἐπιβεκτικὴ σημαντικὴ αὐξάνεισας μέχρι σημείου, ὥστε νὰ ἀπορροφῶνται ὅλοσχερῶς τὰ σημερινὰ πλεονάσματα τῆς ἀμπελοπαράγωγῆς. Ἀρκεῖ νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐφαρμογὴ σειρὰς μέτρων, τὰ ὁποῖα ἔχουν ὑποδειχθῇ ἐπανειλημμένως ὑπὸ τοῦ ΑΣΟ, ὅστις οὐχί ἄρα προσεφέρθη νὰ ἐνισχύσῃ καὶ νὰ βοηθήσῃ τὴν ἀμπελοπαράγωγὴν εἰς τὴν δευτέραν τῆς ὁδὸς καθ' ἧμας προσκαίρου καὶ συμπτωματικῆς κρίσεως ἐξ ἧς ὑποφέρει.

[illegible]

Ἐπίσης δὲν λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπι-
πλέον καταναλωθὸν οἶνοι πολυτελεῖται καὶ

αὐτοῦσας καταναλώσεως εἰς τὸ ἐξωτερικόν, χρειάζεται πρῶτον νὰ δημιουργηθῶν τοιοῦτοι τύποι οἰνῶν ἐν Ἑλλάδι, νὰ διαδοθῶν ἐν αὐτῇ, νὰ ἀποκτήσουν μίαν φήμην καὶ ἀκολούθως νὰ ὑπάρξῃ ἡ ἐλπίς ὅτι θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ εὐρυσουν ἱκανοποιητικῇ διάθεσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως τιμῆς ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ποσότητος. Εἶναι δὲ φανερόν ὅτι διὰ τὰ κατὰ τούτο δυνατὸν θὰ παρέλθῃ χρόνος καὶ χρόνος πολὺς καὶ πάλιν θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποκατασταθῇ ὁλόκληρος ἡ ἐξαγομὲν ἡμέτερον ποσότης δι' οἰνῶν αὐτοῦσας καταναλώσεως.

Είναι λοιπόν συμφέρον υπό τὰς σημερι-
γὰς συνθήκας νὰ ἐπιζητήσῃ ἡ δημιουργία
ζητημάτων, ἐν γνώσει ὅτι οὐδὲν ἐξ αὐτοῦ
καλὸν δύναται νὰ προκύψῃ διὰ τὴν ἀμπε-
λουργίαν, ἀπεινάντας δὲ θέλει προκληθῇ
ἡ στέρησις διὰ τὴν σταφιδοπαραγωγὴν μι-
ὰς διεξόδου διὰ τὴν διάθεσιν μέρους τῶν
πλεονασμάτων της, διὰ ὅποια πραγματικῶς
ὕφιστανται καὶ τὰ ὅποια ὑπὸ μορφὴν οἴ-
νων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διατεθῶσι, συμ-
φώνως πρὸς τοὺς κειμένους νόμους, παρὰ
μόνον εἰς τὸ ἐξωτερικόν;

Λησμονούμεν ὅτι διὰ τὴν ἐναποθήκευσιν
χλωρᾶς σταφίδος πρὸς παραγωγὴν οἴνων
διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ἔχουν διαπαιθῆ ἑκα-
τοντάδες ἑκατομμύριον δραχμῶν εἰς ἐγ-
καταστάσεις διαμενῶν καὶ μηχανημάτων
οἰνοποιίας ἀνὰ τὰ διάφορα σταφιδόφορα
κέντρα τῆς Πελοποννήσου.

Τὰ ἐκ τῶν δοσίων τούτων καὶ ἐκ τοῦ
γεγονότος ὅτι οἱ οἶνοι ἐκ σταφίδος ἐδημι-
ουργήσαντο τοῖς ἐξαγωγικοῖς οὐνεμπόροις ἀ-
πορρίοντα δικαιώματα τῆς σταφιδοπαρε-
γωγῆς εἶναι δυνατόν ν' ἀπεμποληθῶν ὅ-
πως καὶ μόνον πρὸς ἐπιπλέον ἀφ' ὧν
ἀφελήματων καὶ διὰ χάσας ἀπὸ ἀνα-
ρίστημάτων εἰς τὸ οὐκὸν ζήτημα τῆς χά-
ρας μας;

Τὸ ὑποστηριζόμενον ὅτι διὰ τῆς χρησιμοποίησης τῆς σταθίδος πρὸς παραγωγή ἀποκλειστικῶς οὐσιωματικῶς φορολογίας καὶ οὐσιωματικῆς ἀνατίξεως μετ' αὐτὸν, ὁ ΑΣΟ ἰδὲ ἤθελε νὰ δημοκρατισθῇ τὴν ἐν εἰς οἶνους ἐκ χωρᾶς σταθίδος δι-πιστευμένην ποσότητα ἀσφαλῶς ὀφειλὴν ἰκανοποιῖται τὰν εἰς τὴν πράγματι εἰς τελείαν παρεβήθησιν τὸν αὐθηκάν, τικτότητας καὶ εἰς ἀνοιγάν τοῦ οὐσιωματικότητος εἰς τὴν ἀνατίξεως.

Ἡ καταστάσις τοῦ οὐνόπνευματος φο-
ρολογίας ἐκ σταφίδος ἔχει σημαντικῶς μει-
ωθῆναι λόγω τῆς ἀπόσταξως στεμ-
ματικῇ (ἀμπελοουργικῇ) προϊόντος), ἐξ οὗ
προέρχεται ἄλλο σοβάρων πλῆγμα εἰς τὴν
ποσότητα παραγωγῆν. Ὁ διὰ τούτων σταφιδό-
σταξάρας καὶ οὐνόπνευματος δὲ ἂν
τὴν παρασκευὴν οὐνόπνευματος δι' ἁ-
πλῆστα μετ' οὐρανὸν ἀποδίδει τιμήμα ἐλά-
ττωτα καὶ λαγονοποιητικὸν διὰ τὸν ΑΣΟ, διότι
αὐτοῖς ἀναγκάζεται ἐπὶ τῶν ἰδίων ἀμπε-
λοπαραγωγῶν νὰ προσφέρῃ τὸ οὐνόπνευ-
μα εἰς τιμὴν λίαν χαμηλὴν καὶ σχεδόν ἐν

ΒΑΛΕΡΙΟΣ ΜΑΡΣΕΛΟΣ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ

Ἐκπαιρὸς τῆς Διεθνούς Οὐρολογικῆς Ἑταιρίας

Μέλος τῆς Γερμανικῆς Ἑταιρίας Οὐρολογίας

Εἰδικὴ ἐφαρμογὴ Ἐνδοθερμογονίας (Diathermie).

ΔΕΧΕΤΑΙ ΕΝ ΤΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΤΟΥ

Λυκαβηττού—'Αλ. Σούτσου 21.—Τηλέφωνον 20.660

ισοτιμία με το εκ του εξωτερικού προσφερόμενον ευνόητοτατον οινόπνευμα, το οποίον, ως γνωστόν, παρασκευάζεται εκ πρώτων υλών μη δυναμένων να εξομοιωθούν με την σταφίδα. Άλλως, οι ίδιοι οι αμπελουργοί ενεργοῦν καὶ πιέζουν διὰ τὴν χορήγησιν ἀδειῶν εἰσαγωγῆς οἰνοπνεύματος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἵνα ἔχουν εὐθηνὸν οἰνόπνευμα, καὶ δικαίως ἐφ' ὅσον θέλουν νὰ παρασκευάσουν οἶνους προοριζομένους διὰ τὸ ἐξωτερικόν, οἵτινες δεόν ἀπαραίτητως νὰ ἔχουν εὐθηνὸν κόστος πρὸς συναγωνισμόν τῶν ξένων οἶνων. Ἐάν ὁ Σταφιδικός Ὁργανισμὸς ἐξήτει τιμὴν οἰνοπνεύματος τοιαύτην, ὥστε τὸ τίμημα τῆς πρώτης ὕλης (τῆς σταφίδος) νὰ ἦτο ἱκανοποιητικὸν δι' αὐτὸν καὶ δι' ἱκανοποιητικώτερον ἐκείνου, ὅπου ἀπολαμβάνει ἐκ τοῦ ἐκ σταφίδος οἶνου, θὰ καθίστα εἰς τὴν ἀμπελουργίαν ἀδύνατον τὴν ἐξαγωγήν τῶν προϊόντων τῆς εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Παρ' ὅλον τοῦτο, ὁ ΑΣΟ οὐδέποτε ἤρνησεν νὰ διευκολύνῃ, ἔστω καὶ μετὰ ζημίαν του, τὴν ἀμπελουργίαν διὰ χορηγήσεως εὐθηνῶν οἰνοπνεύματος ἀναμιξεως.

Τὰ λεγόμενα δὲ περὶ συναγωνισμοῦ σταφιδίτου καὶ ἀμπελίτου τυγχάνουν τελείως ἀνυπόστατα, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ σταφιδίτης οἶνος χρησιμοποιεῖται κυρίως εἰς τὸ ἐξωτερικόν δι' ἀναμιξεως, ἐπομένως παρακολουθεῖ τὰς τιμὰς τῶν ξένων οἶνων ἐκείνων, οἵτινες προσφέρονται δι' ἀνδύον χρῆσιν. Ζήτημα συναγωνισμοῦ ἀμπελίτου καὶ σταφιδίτου δὲν πρέπει νὰ ὑφίσταται, ἐφ' ὅσον οἱ ἀμπελοκτητὲς κυρίως ἀποβλέπουν εἰς τὴν δημιουργίαν εὐγενῶν τύπων οἶνων αὐτοῦσις καταναλώσεως.

Ἡ ἐμπορικὴ διάθεσις τῶν ἐν λόγω οἶνων εἶναι τελείως διάφορος τῆς τῶν κοινῶν οἶνων ἀναμιξεως. Ἐκτός ἐάν πρόκει-

ται καὶ οἱ ἀμπελίται νὰ χρησιμοποιῶνται διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, δι' ὃν χρησιμοποιεῖται ὁ ἐκ χλωρᾶς σταφίδος οἶνος, ὅποτε δὲν βλέπομεν ποίαν ὑπηρεσίαν πρόκειται νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ ἐξαγωγικὸν μας οἶνεμόριον ἢ ὑποκατάστασις τοῦ ἐκ σταφίδος οἶνου δι' ἀμπελίτου δεδομένου ὅτι εἶναι πλέον ἢ γνωστὸν ὅτι ὁ χλωροσταφιδίτης εἶναι ἐξ ἴσου οἶνος ὡς καὶ ὁ ἀμπελίτης καὶ προτιμᾶται εἰς πλείστας περιστάσεις ὑπὸ τῆς πελατείας τοῦ ἐξωτερικοῦ ὡς καταλληλότερος δι' ἀναμιξεως.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται σαφῶς ὅτι τὸ οἰνικὸν καὶ οἰνοπνευματοποιητικὸν ζήτημα ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀντιμετωπισθῇ παρὰ μόνον διὰ μιᾶς ἀμοιβαίας καὶ εὐλκιρνοῦς συνεργασίας μεταξὺ ἀμπελουργίας καὶ σταφιδοπαραγωγῆς, διότι μόνον οὕτω εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἐλπίς ἐξευρέσεως λύσεων ἐξυπηρετικῶν τῶν συμφερόντων ἀμφοτέρων ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ καλὸς ἐννοούμενον συμφέρον τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας.

Τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα ἔχουν ἐπανειλημμένως ἐκτεθῇ ὑπὸ τοῦ ΑΣΟ, καὶ διὰ τοῦ περιοδικοῦ Τύπου καὶ διὰ σχετικῶν ἀναφορῶν πρὸς τὰ ἀρμόδια Σεβαστά ὑπουργεῖα, ἀλλὰ δυστυχῶς αἱ ἐνέργειαι αὐταὶ τοῦ ΑΣΟ δὲν εὐρίσκουν ἀνάλογον ἀπήχυσιν παρὰ τῇ ἀμπελουργίᾳ, ἥτις μάλον στρέφεται πρὸς μονομερεῖς λύσεις, αἵτινες μόνον καταστροφὰς εἶναι δυνατόν νὰ προκαλέσουν τὸσον δι' ἐαυτὴν, ὅσον καὶ διὰ τὸ ὅλον ζήτημα.

Ἀντιθέτως, φρονούμεν, ὅτι μία διάθεσις κοινῆς συνεργασίας εὐλκιρνοῦς ἐκδηλουμένη θὰ ἡδύνατο νὰ ἀποδώσῃ ἀποτελέσματα ἀληθῶς σωτήρια.

Δὲν εἶναι δὲ ἀπλὰ τὰ ἀφορῶντα τὸ οἰνι-

κὸν ζήτημα προβλήματα, οὕτε ἐπιδέχονται προχείρους καὶ ἀτελεσιτέτους λύσεις. Χρειάζονται πρὸ παντὸς συνδυασμένην προσπάθειαν καὶ τελείαν ὁργάνωσιν διὰ τὴν ὀρθὴν ἀφ' ἑνὸς ἐπίπλυνσιν τῶν ἀπὸ μακροῦ ὑφισταμένων προβλημάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν διαρκὴ ἀφ' ἑτέρου παρακολούθησιν τῶν ἀλλεπαλλήλως δημιουργουμένων νέων συνθηκῶν ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν σχετικῶν ζητημάτων, τὰ ὅποια, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ προϊόντος τὸ ὁποῖον ἀφοροῦν, διακρίνονται ἐπὶ ἐξαιρετικῇ εὐπαθείᾳ καὶ ρευστότητι.

Πάντως ἐλπίζομεν νὰ μὴ βραδύνῃ ἡ ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ δλοκληρωθῇ τὸ χαραχθὲν ὑπὸ τοῦ Σταφιδικοῦ Ὁργανισμοῦ εὐρύτερον πρόγραμμα ὁργάνωσεως τῆς ἀφορώσης τὸ ἐμπόριον τῶν οἶνων ἐργασίας κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε ἡ σταφιδοπαραγωγή, διαθέτουσα ἤδη ἀρτίας ἐγκαταστάσεις οἰνοποιίας ἐν Πελοποννήσῳ καὶ ἅπαντα ἐν γένει τὰ μέσα παρασκευῆς καὶ ἐμπορίας τοῦ οἶνου νὰ δυνηθῇ νὰ ἀναλάβῃ ἡ ἴδια τὴν ὅλην ἐργασίαν ἀνεῦ μεσολαβήσεως τῶν οἰνοβιομηχάνων — ἐμπόρων.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ αἱ δαπάναι θὰ εἶναι ὀλιγώτεροι καὶ πᾶς κίνδυνος οἰοσθήποτε ἐκμεταλλεύσεως ὀριστικῶς θὰ ἐκλείψῃ, ἡ δὲ σταφιδοπαραγωγή θὰ ἦτο ἕνα προαίτιον πόθον καὶ ἐν δυνεῖον πραγματοποιούμενον εἰς τὴν δικαίαν ἀπολύτρωσιν τῆς. Τὸ σπουδαιότερον δὲ θὰ ἐπιτυγχῇ εὐκολώτερον καὶ συντομώτερον ἢ συνεργασίας τῆς Ἀμπελουργίας μετὰ τῆς Σταφιδοπαραγωγῆς, ἐκ τῆς ὁποίας συνεργασίας ἀνυπολόγιστον κέρδος θέλει προκύψει διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν.

ΒΑΣ. ΖΑΚΚΑΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΟΥ κ. ΑΠ. Δ. ΓΟΥΛΗΣ

Αἱ δημόσιαι συζητήσεις πού διεξάγονται ἐπ' ἐσχάτων ἀπὸ τῶν σπηλῶν μιᾶς μηνιαίας ἐπιθεωρήσεως, γύρω ἀπὸ τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς συνθέσεως τῆς χώρας μας, παρουσιάζουν, ἡμιζόμεν, ἀνάγλυφον τὸ κεντρικὸν σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἐμφανίζεται χωλαίνουσα ἡ σπουδατικὴ στήλη τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Ἡ πρόσφατος ἰδίᾳ ἀναδημοσίευσις, εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιθεώρησιν, μιᾶς μελέτης τοῦ καθηγητοῦ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας καὶ πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Στεφανίδη, ἡ διεξάγεται ἐρήμην αὐτῶν ἢ κατὰ τρόπον ἐντελῶς ἐπουσιώδη καὶ ἐπεισοδιακὸν μία τὸσον πρωταρχικῆς διὰ τὴν χώραν μας σημασίας συζητήσεως.

Ἄλλ' ὅς ἴδωμεν περὶ τίνος ἀκριβῶς πρόκειται.

βλέπει ὅτι κάποια σύγχυσις, κάποια ἀσάφεια καὶ ἀοριστία περιβάλλουν τὸ κεφάλαιον τοῦτο πρόβλημα τῆς οἰκονομίας μας εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν ἐκάστοτε ὑπεϋθύνων ἀκούοντων τὴν οἰκονομικὴν ἐν γένει πολιτικὴν τοῦ κράτους.

Καὶ μοιραίως διερωτᾶται, ἂν ἡ τοιαύτη κατάστασις εἶναι πρὸς τιμὴν τοῦ Τύπου καὶ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς χώρας μας, οἱ ὁποῖοι ἀπορροφημένοι ἀποκλειστικῶς μετὰ τὰς καθημερινὰς ἀδείας καὶ ἀντεγναί, τῶν δύο ἄλλων κυρίων τημάτων τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς γεωργίας. Εἶναι, ἡ μάλλον ἦτο μέχρι πρό τινα ἀκόμη μὲν, ἡ ἀποψις τῆς σημερινῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν ἀρμόδιων—ὡς πληροφοροῦμεθα— ὑπηρεσιῶν τοῦ ὑπουργείου τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἄλλ' ὅς ἴδωμεν περὶ τίνος ἀκριβῶς πρόκειται.

Δύο ἀξιόλογοι κοινοβουλευτικοὶ ἄνδρες, ὁ κ. Πεσμαζόγλου, σημερινὸς ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ πρὸ τινα ἀκόμη μὲν τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας, καὶ ὁ κ. Κωνσταντίνος, ὑπουργὸς τοῦ τελευταίου τοῦτου πλουτοπαραγωγικοῦ κλάδου τῆς χώρας ἐπὶ τῆς προκατόχου κυβερνήσεως τῶν φιλελευθέρων, εἰς ἄρθρα τῶν δημοσιευθέντων εἰς τὴν «Βιομηχανικὴν Ἐπιθεώρησιν» ἐμφανίζονται ριζικῶς διαφωνοῦντες ἐπὶ ἐνὸς ζωτικοῦ ἐλληνικοῦ ζητήματος, τοῦ ἐπικρατεστέρου δηλαδὴ χαρακτήρος τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς συγκροτήσεως τῆς χώρας μας.

Ἄλλ' ὅς ἴδωμεν περὶ τίνος ἀκριβῶς πρόκειται.

Ἄλλ' ὅς ἴδωμεν περὶ τίνος ἀκριβῶς πρόκειται.

τῇ, τόσοσ κραυγάζουσα ὥστε νὰ παραμείνῃ ἀνεῦ σημασίας οἰοσθήποτε ἐπεξηγηματικὴ λεπτομέρεια.

Πρὸς τὴν δευτέραν αὐτὴν ὅψιν ἀποκλίνει καὶ ὁ κ. Στεφανίδης εἰς τὴν ἀνωτέρω μνημονευμένην μελέτην του. Μολοντὶ οὗτος ὑποδεικνύει ὡς ἐθνικὸν ἰδεώδες «τὴν ὁδὸν τῆς ὅσον ἐνεστὶ μείζονος οἰκονομικῆς αὐταρκείας» διὰ μιᾶς συστηματικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐντάσεως τοῦ παραγωγικοῦ ρυθμοῦ ὧν τῶν κλάδων τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, εἶναι ἐν τούτοις ἐκδηλοῖ αἱ συμπάθειαι τοῦ ποδὸς δημιουργίας μιᾶς μεγαλυτέρας ἑλληνικῆς βιομηχανίας. Καταδικάζει, μάλιστα, ὡς ἐσφαλμένην τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἡ ἀνάπτυξις μεγαλυτέρας ἐθνικῆς βιομηχανίας δὲν προσδιρίζει εἰς τὴν χώραν μας, ἐσπερημένην ἀφθονίας πρώτων καὶ καυσίμων υἰλῶν.

Ἄν εἰς τὸ ἀνωτέρω δίπτυχον προσθέσωμεν τὰς γνώμας πού διετύπωσαν εἰς τὴν ἰδίαν ἐπιθεώρησιν, μετ' ὀλιγώτερον ὅμως ἀκριβείαν καὶ μεθοδικότητα, μερικοὶ ἀπὸ τούτῃ ἀντιπροσωπευτικώτερος τύπους τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας —οἱ ὅποιοι, φυσικὰ, ὡς μαχόμενοι pro domo sua ὑπεραπολογουῦνται τῆς «βιομηχανικῆς» ἀπόψεως— ἔχομεν μέσα εἰς ὀλίγας γενικάς ἀλλ' ἀδράς καὶ ἀρκετὰ χαρακτηριστικὰς γραμὰς μίαν συνθετικὴν εἰκόνα τῶν διεξαχθέντων ἐπὶ τοῦ θέματος συζητήσεων. Εἰκόνα ὅμως μονόπλευρον καὶ μονομερῆ, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἐν εἰς τὴν ἀνωτέρω ἔρευναν δὲν ἀνευρίσκει καὶ τὰς ἀντιλήψεις καὶ τῶν ἄλλων κυρίων κλάδων τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας, πού ἐνδιαφέρονται ἀμεσώτατα διὰ τὸ πρόβλημα τοῦτο.

Αἱ γνώμας τῶν αὐθεντικῶν ἐκπροσώπων τῶν ὁργανωμένων γεωργικῶν, ἐμπορικῶν καὶ ναυτιλιακῶν συμφερόντων τῆς χώρας, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν τὴν θέσιν τῶν μέσων εἰς τὰ πλαίσια συζητήσεων ἐπὶ ζητήματος γενικωτέρας καὶ τόσοσ ζωτικῆς σημασίας; Δυσκόλως θὰ ἡδύνατο κανεῖς νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι αἱ συζητήσεις ἐκεῖναι ἔθιξαν τὸ ἀπαντοῦμενον ἐπίπεδον ἀντικειμενικότητος καὶ ἀμεροληψίας.

□□

Ἐπὶ ζητήματος τόσοσ θεμελιώδους, τόσοσ ζωτικῆς σπουδαιότητος διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐξέλιξιν τῆς χώρας μας, φρονούμεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ τοσοῦτον οὐσιαστικὴ ἀντίθεσις γνώμῶν, τοῦλάχιστον ὑπευθύνων ἕνα ἡδύνατο κανεῖς νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι αἱ συζητήσεις ἐκεῖναι ἔθιξαν τὸ ἀπαντοῦμενον ἐπίπεδον ἀντικειμενικότητος καὶ ἀμεροληψίας.

Δὲν πρόκειται νὰ ἀπαντήσωμεν ἐνταῦθα εἰς τὸ ἐρώτημα ποῖα ἐκ τῶν δύο ἀντιλήψεων ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ πραγματικὰ δεδομένα τῆς οἰκονομίας μας. Εἶναι τόσοσ σύνηθες καὶ τόσοσ εὐκολον εἰς τὸν τόπον μας νὰ ἐκτελοῦνται ἀπὸ καθέδρας αἱ ἀντιλήψεις τῶν ἄλλων!

Δι' ἡμᾶς ἀρκεῖ ἡ βασικὴ αὐτὴ διαπίστωσις ὅτι οἱ ἐπικεφαλῆς τῆς βιομηχανικῆς καὶ γενικώτερον τῆς οἰκονομικοκοινωνικῆς μας πολιτικῆς δὲν φαίνεται νὰ ἔχουν σαφὴ καὶ συγκεκριμένη ἀντίληψιν τῶν στοιχείων μιᾶς ἐθνικῆς πολιτικῆς. Εἶναι τὸ φυσικὸν συμπέρασμα, εἰς τὸ ὁποῖον καταλήγει οἰοσθήποτε ὀρθολογιστικὴ σκέψις. Ἀμερόληπτος παρατηρητὴς δὲν θὰ ἐβίσταξε νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς ἀναρχοκοινοτικὸν τὸ θέμα τοῦ παρουσιαζομένου ἐπὶ ὑποκείμενου κύκλου ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς συνθέσεως τῆς χώρας μας.

Ζῶμεν εἰς μίαν ἐποχὴν τὴν ὁποίαν ὁ Ἀγγλος οἰκονομολόγος κ. Β. Μπλάκετ, ἐκ τῶν διευθυντῶν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας, ἐ-

χαρακτήρισεν ὡς «ἐποχὴν τῆς προσχεδιασμένης ὁργάνωσεως τῆς οἰκονομίας».

Ὁ ἐκ τῶν διακεκριμένων, ἑπίσης, Ἀγγλων οἰκονομολόγων κ. Α. Σάλτερ, εἰς διαφόρους ἐπιστημονικὰς ἐργασίας καὶ δι' ἀλέξεις, κινεῖ μίαν ἀληθὴ ἐκστρατείαν ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης μιᾶς προσχεδιασμένης ὁργάνωσεως καὶ κατευθύνσεως τῆς οἰκονομίας.

Ἐν Γαλλίᾳ, ὁ καθηγητὴς κ. Πιρὺ, ἐκ τῶν σοβαρωτέρων Γάλλων ἐπιστημόνων, εἰς μίαν σύντομον ἀνασκόπησιν τῶν γενικῶν συνθηκῶν, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐξελίσσεται σήμερον ἡ παγκόσμιος οἰκονομία, ἔγραψεν ἐσχάτως εἰς ἕνα εἰδικὸν τεύχος τῆς «Ἐπιθεωρήσεως οἰκονομικῆς πολιτικῆς», ἀφιερωμένον δλόκληρον εἰς τὴν μελέτην τῆς «διευθυνομένης οἰκονομίας»:

«Πρὸ πάσης ἄλλης παρατηρήσεως ἐκπληροῦται κανεῖς ἀπὸ τὴν γενικότητα πού προσέλαβε παντοῦ ἡ κίνησις πρὸς τὴν κατευθυνομένην οἰκονομίαν. Ὅλα αἱ μεγάλα ἔθνη, οἰοσθήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ οἰκονομικὴ τῶν σύνθεσις, οἰονόηποτε καὶ ἂν εἶναι τὸ πολιτικὸν τῶν καθεστώσων, εἰσῆλθον ἤδη εἰς τὴν ὁδὸν τῆς κατευθυνομένης οἰκονομίας».

Ὁ οἰκονομικὸς καὶ κοινωνικὸς πειραματισμὸς τοῦ Προέδρου Ρούζβελτ μετὰ τὸ σύστημα τῶν βιομηχανικῶν κωδικῶν, ἡ κορπορατιβιστικὴ ὁργάνωσις τῆς ἰταλικῆς οἰκονομίας, πού τῆς ἐπέβαλε τὸ φασιστικὸν κράτος τοῦ Μουσολίνι, ἡ συστηματικὴ, τέλος, ἐπέκτασις τοῦ κρατικοῦ ἐλέγχου ἐφ' ὅλοκληρὸν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς καὶ ἡ αὐστηρὰ πειθαρχία, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέβαλε τὴν γερμανικὴν οἰκονομίαν ἡ παντοδυναμία τοῦ ἑθνικοσοσιαλιστικοῦ κράτους τοῦ Χίτλερ, ἀποτελοῦν τὰς ἐντονωτέρας ἀποχρώσεις διευθυνομένης οἰκονομίας.

Ἡ μελέτη τῆς μακρᾶς καὶ ἐμπεριστατωμένης ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας κ. Η. Μπύτλερ πρὸς τὴν Διεθνή Διάσκεψιν τῆς Ἐργασίας, πού ἐκυκλοφόρησε πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν, παρέχει, μέσα εἰς διεθνὴ πλαίσια, μίαν ζωηράν καὶ παραστατικὴν εἰκόνα τῶν τελευταίων ἐξελίξεων τῆς ἰδέας τῆς προσχεδιασμένης ὁργάνωσεως καὶ κατευθύνσεως τῆς οἰκονομίας ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς. Ἡ Διεθνὴς Ὁργάνωσις Ἐργασίας τονίζει ἰδιαίτερον τὸ γεγονός ὅτι ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν καταστροφικῶν συνεπειῶν τῆς δευτέρας οἰκονομικῆς κρίσεως πού ἐγνώρισε μέχρι τοῦδε ἡ ἀνθρωπότης, τὰ διάφορα κράτη, ἰδίως τὰ μεγάλα, προσδίδουν εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς συστηματικῆς ὁργάνωσεως καὶ κατευθύνσεως τῆς οἰκονομίας τῶν, ὅχι στενῶς οἰκονομικὴν ὅσον εὐρύτεραν κοινωνικὴν ἐννοίαν.

Εἴμεθα, λοιπόν, καὶ ἡμεῖς ὑποχρεωμένοι, ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐξέλιξιν τῶν πραγμάτων, νὰ κατευθύνωμεν τὴν ὁργάνωσιν τῆς οἰκονομίας μας, λαμβάνοντες βεβαίως ἐπὶ ὄψιν τὰς ἐλληνικὰς συνθήκας καὶ τοὺς εἰδικoὺς ὁρους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους διατελεῖ ἡ χώρα μας.

Ἀς μὴν ταράσσονται οἱ ἐν Ἑλλάδι αἰσθηματικοὶ ὁπαδοὶ τοῦ οἰκονομικοῦ φιλελευθερισμοῦ. Ἀσφαλῶς δὲν θὰ περιμένουν ἀπὸ ἡμᾶς νὰ τοὺς πληροφορήσωμεν ὅτι καὶ ἡ Ἑλλάς διὰ τοῦ γενικευθέντος κρατικοῦ παρεμβατισμοῦ εἰσῆλθεν ἤδη πλησίον ἀκολουθεῖν ὅλα τὰ κράτη. Ἄλλως τε, τὸ ἄπλοον ἄλλ' ἀναμφισβήτητον γεγονός, ὅτι ἰσχύουν σήμερον καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐμψυγῆς φύσεως, τόσοσ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς οἰκονομικῆς παραγωγῆς, ὅσον καὶ τῆς κατανάλωσός τῶν ἀγαθῶν, ἀποτελεῖ —καθ' ἡμᾶς— μίαν

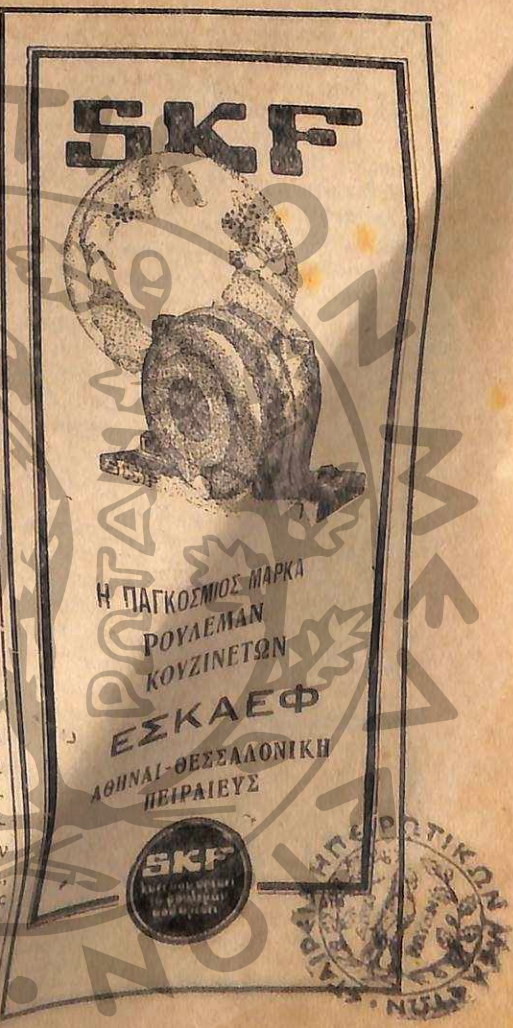
πανηγυρικὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀνάγκης, τὴν ὁποίαν ἡσθάνθη ἡ κυβερνήσις ὅπως προωθήσῃ τὴν οἰκονομίαν μας καθ' ὅρισμα ἐν διεύθυνσιν.

Καὶ ἐδῶ ἀκριβῶς τίθεται τὸ κύριον ἐρώτημα: Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ οἰοσθήποτε σκέψις περὶ προσχεδιασμένης ὁργάνωσεως τῶν διαφόρων κλάδων τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας κατὰ τὴν Α ἢ Β κατευθύνσιν, ἂν δὲν λυθῇ προηγουμένως τὸ γενικώτερον καὶ βασικὸν πρόβλημα τῆς συνθέσεως τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας;

Ποία εἶναι ἡ οἰκονομικὴ συγκρότησις τῆς χώρας μας; Ποία εἶναι ἡ σημασία καὶ ἡ βαρύτης ἐνὸς ἐκάστου τῶν διαφόρων συστατικῶν παραγόντων τῆς οἰκονομίας μας; Εἴμεθα κατ' ἐπικράτησιν χώρα βιομηχανικὴ ἢ γεωργοεμπορικὴ;

Μόνον μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ θεμελιώδους καὶ προεσχευτικοῦ, οὕτως εἰπεῖν, αὐτοῦ προβλήματος μπορεῖ νὰ γίνῃ σοβαρὸς λόγος περὶ ὁργάνωσεως καὶ κατευθύνσεως τῆς οἰκονομίας μας πρὸς ὅρισμένον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν. Ἄλλως, θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ σημερινὴ κατάστασις, ἡ ὁποία μπορεῖ κατ' εὐφημισμὸν ν' ἀποκαλῆται ὁργανωμένη ἢ διευθυνομένη οἰκονομία, πράγματι ὅμως θὰ εἶναι ἡ συστηματοποίηση τῶν προχειρολόγων καὶ ἐμβληματικῶν αὐτοσχεδιασμάτων, ἡ ὁργανωμένη σύγχυσις καὶ ἀναρχία τῶν ἐκάστοτε ἰδυόντων, πού θὰ βασιλεύῃ εἰς τὰς διαφόρους ἐκδηλώσεις τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου μας. Ἡ, ἂν προτιμᾶται τὴν μετριοτέραν ἐκφράσιν τοῦ Γερμανοῦ οἰκονομολόγου Μπὸν, θὰ εἶναι μία «χωρὶς κατεύθυνσιν διευθυνομένη οἰκονομία».

ΑΠ. Δ. ΓΟΥΛΗΣ

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

δ' εἰς τὴν θυσίαν καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα κατὰ τὸ λεγόμενον «ἐγγυητής καὶ πληρωτής».

Καὶ ἐφέραμεν ἀναμφισβήτητα παραδείγματα Κτηματικῶν Τραπεζῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν καὶ Βαλκανικῶν ἀκόμη, περιοριζομένων εἰς περιθώριον 1-1 1/4 %, ἀλλ' ὅχι ὥσμις με τοσούτον σπάταλον διαχειρίσιν. Ἡ μήπως ἐφαρμόξουσιν;

φαρμακεύεται ἐν τούτῳ τὸ ρητόν: «Τὸ
 μεγάλο φάρι τρώει τὸ μικρόν»;! Ἐπι-
 φυλασσόμεθα ἐν τιαυτῇ περιπτώσει
 ν' ἀποδείξωμεν ὅτι εἴμεθα κάπως
 «σκληροτράχηλοι» καὶ ὅχι πρόσφοροι
 πρὸς βρῶσιν καὶ ἐν τυχόν θεωρούμε-
 θα «μικροί», εἴμεθα ὅμως πολλοὶ ὅπως
 ἀποτελέσωμεν «δέσμην κλωναρίων» ἀ-
 διάσπαστον καὶ ἐν τῇ ἐνώσει ἰσχυράν
 ὡς καταπέλτης!
 Ἀπεκδεχόμενοι ταχεῖαν ἀπονομήν
 δικαιοσύνης.
 Διατελούμεν μετ' ἐξαιρέτου ὑπολή-
 ψεως

ΤΟ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ
 Ἐν Ἀθήναις τῇ 6ῃ Ἰουνίου 1935.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ
 ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ
 ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
 Ὁδὸς Γιάδστανος 1
 Μετοχικὸν Κεφάλαιον δρ. 14.600.000
 ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ
 Ἐν Δραπετσῶνι καὶ Ἐν Πειραιῶνι

Τοιμέντα «ΗΡΑΚΛΗΣ» 70.000 τ. έτησ.
ΕΝ ΒΟΛΩ
Τοιμέντα «ΟΔΥΜΠΟΣ» 35.000 τ. έτησ.
Αί μεγαλύτεραι αι με τή πλέον συγ-
χρονισμένα μηχανήματα έγκαταστάσεις:
Γρείς περιστροφικοί κλίβανοι, άρτώ-
τατα έργαστηρία χημικών και μηχανι-
κών δοκιμών παρακολούθησεως ποιότη-
τος προϊόντων.

ΤΗΛΕΦΩΝΑ
Έργοστασίου άριθ. 40-441 Πειραιεύς
Κεντρ. Γραφεία άριθ. 25-101 Αθήναι.
Πρατηρίου άριθ. 25-101

Γραφεῖα Πόλου: Δημοκρατίας 128—
Τηλ. 55.
Πρατήριον Θεσ)νίκης: Στοά «Παρεθε-
νών» 8 — Τηλ. 39-18.
Τηλεγραφικὴ διεύθυνσις: «Σιμμερα-
κλῆς» Ἀθήνας. — «Βολοσιμεντὸν» Βό-

Τράπεζα Ανατολῆς 50, Τράπ. Βιομηχανίας
17, Τράπ. Κουλουριονοῦ 92, Τράπ. Νάξου
260, Ἐθν. Ἀσφαλιστικὴ 7000, Πανελλήνι-
α Ἀσφάλεια 1100—925, Ἀσφαλ. Κυπριατικὴ 187
Ἀσφαλ. Φοινῆς 950—1600, Αυτοκίνητα Ψυ-
κοῦ 103—87, Ἀσπίτου—Ἑλλάς 33—38, Ἐ-
ΜΑ 1200—1210, Ζυθ. Φιέ 450—420, Ἑλλη-
ν. Γυμνασίου 210, Κάδμος 30—36, Σανατό-
ριο Μελισσίων 280, Σαντο. Περγίλης 380, Τσι-
μωλίου 560, ΣΠΕΣ 300, Ὑδραυλ. Λακκο-
νίας 160, Πηροπορφικὴ 78, Λαυραϊκὴ
1200, Κλωστοφάβου-Καυκασοῦ 170, Ὑφασ-
μα 250—385, Ἑλαῖς 20, Τηλεφωνικὸν ἑταῖρ. 800
Ἐπαιρίων Συγκοινωνιῶν 4100—3750, ΕΒΕ
50, Ἑκάλη 40, Καλυβτζά 35, Καστρί 7

Λυσισαχία 60, Μαργαρίτη Κερκίρας 10, Λαυρινγεία Κερκίρας 32, Έλασσινου 30, Θ. ΤΕΚ 35, Έλεια Φοινίξ 100, Λάμψα 67, Έλλην. Μεταλλουργία 525, Τροφ. Όλυμπος 400, Κυλίδε, Επαγγελιστορία 190, Βιομ. πόλωνα 70, Άλεξοπούλος 22, Ήσaiάς 0.5, Ασύρια 2.75, Ωρωπού 1, Σάντας 0.50, Κάπαρη 0.50.

ΣΗΜ. Τὰς τιμὰς τῶν ἀνωτέρω χροσῶν ἀποδίδωμι ἐν ἀρχαῖς δραχμαῖς.

φων, ἀκουσθεὶς δὲ ἐκτός Σχηματιστηρίου,
ναγράφωμεν μετ' ἐπιφυλάξεως.

ΤΑ ΞΕΝΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ

ΑΘΗΝΑΙ (τιμὰ ἀγορὰς Ἑραπίδης τῆς
λάδος 7—13-6-35). Κατὰ τὴν λήξουσαν ἐξ
μάδα παρατηρήθη ἀξιόλογος διακύμανσις
τιμῶν ἐπὶ τῶν σιτηθῶν ἐκ τῶν ξένων συ-
λλαγμάτων· εἰς τὴν λίραν Ἀγγλίας (521—
τὸ Γαλλικὸν φράγμα, τὴν ἡρεττάν Ἱτα-
λῶν, τὸν ἀμερικανικόν, τὸν γερμανικόν

ΣΗΜ. Δεδομένης πίναξ της πορείας
τιμῶν τῶν ξένων συναλλαγμάτων ἐν Ἀθ
δημοσιεύεται εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα

ΛΟΝΔΙΝΟΝ (κλείσιμον Χρηματιστῆριον)
11-6-35) Ἐπὶ Ζυγαρίᾳ 15-6-35

ZYPIXH (κλείσιμον Χερσίον 11-6-37)
Επί Παρισίων 0.2021
Αρσίνου 15.12, Ν
4.325, Αποτελο

Υόρκης 3.0625, Μελβούρνη 0.2527,
 μου 2.072, Στοκχόλμη 0.7795, Βερολίνο 1.2
 519, Βουκουρεστίου 0.0300, Βελγίου 0.62, Βελγίου
 Βιέννης 0.5725, Βαρσοβίας 0.62, Σόφιας 0.0
 ίδου 0.0698, Πρίστας 0.1776, Βαρσοβίας 0.57
 Κωνσταντινουπόλεως 2.45, Βαρσοβίας 0.57

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

ΤΕΛΟΝΕΙΑ		ΜΗΝΟΣ ΜΑΪΟΥ 1935
Τελωνείον	Αθηνών:	δρχ. 2.566.44
Μαίος 1934		> 1.615.39
Μαίος 1935		> 951.05
Τελωνείον	Μαίος 1935	
Ελαιοειδή	Ηρακλείου:	δρχ. 150.763.35
Μαίος 1934		> 105.380.00

1934	1934	207,759.79
1935	1935	56,996.49
1936	1936	47,480.18
1937	1937	72,541.41
1938	1938	25,061.22

ΑΙ ΕΜΠΟΡΑΓΟΡΑΙ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Στατιστικές πίναξ των συναφθεισών συναλλαγών εν τῷ Χ.Ε.Θ. κατά τὸν Μάϊον 1935

Εἶδη	χιλιόγραμ.	ἀξία εἰς φρ. Γαλλικὰ
Σίτος	498.500	386.592
Κριθή	247.985	107.531
Ψαρόμυτος	54.148	29.671
Κτηνάλευρα	8.654	4.146
Φασόλια	263.529	308.756
Κολοκύνθοσπορος	63.844	66.328
Βαμβάκοσπορος	11.000	5.699
Ἐλαιόλαδα	5.191	18.861
Σάπων	6.505	13.121
Σόδα	8.700	1.985
Βάμβαξ	2.000	9.360
Μαλλία	32.530	166.094
Σύνολον	1.202.587	1.118.147

ΣΤΑΦΙΔΑΓΟΡΑ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Δελτίον τῆς 11-6-35

Τιμαὶ εἰς ἀνάλωσιν κατὰ στατήρα ἀγγλικὸν ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΑΙ. Ἀγορὰ χαλαρά, παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν κατόχων ἀποθεμάτων ὅπως ἐκκαθαρίσῃ ταῦτα βαθμιαίως. Αἱ μόναι ἀναφερόμεναι πράξεις, εἶναι ἐπὶ ἐμπορεύματος κατωτέρων ποιοτήτων. Ἡ ἀπὸ ἀπαραξίας παρατηρεῖται καὶ διὰ τὰς ἀυστραλιανὰς Κορινθιακάς, ὧν αἱ πωλήσεις εἶναι ὀλίγαι. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἑλληνικὰς Κορινθιακάς νέας ἐσοδείας, αἱ προσφοραὶ εἶναι περισσότεραι τῆς ζητήσεως.

ΤΙΜΑΙ. Πόγγον 29—29/6, Ἀμαλιάδος 30/6—31, Πατρῶν 31—33, Ζακύνθου 32/6—33/6, Κόρφου 34—35, Πατρῶν οἰκίας 36—37, Κόρφου οἰκίας 36—38, Αἰγίου 40—43, Αὐστραλίας 32—42 καὶ ἐκτετατὴ ἕως 47.

ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑΙ. Τὸ μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον τῆς αγοράς ἐξεδηλώθη ἐπὶ καρπῷ προσέλευσιν Καλλιφρονίας, γενομένην πολλῶν πωλήσεων ἐμπορεύματος ἐτοιμασθέντος πρὸς 35—36. Ἀρκετὰ ἐπίσης πράξεις ἐσημειώθησαν ἐπὶ σουλτανινῶν Αὐστραλίας (νέας ἐσοδείας) πρὸς 41—60. Αἱ τιμαὶ σουλτανινῶν νέας ἐσοδείας εἶναι σταθεραί.

ΤΙΜΑΙ. Αὐστραλίας παλαιὰς ἐσοδείας 33 καὶ ἄνω, νέας ἐσοδείας 41—76, Κορινθίας 48—65, Κρήτης 50—60, Σμύρνης 40—46, Περσίδας 32—44, Νοτίου Ἀφρικῆς 33—44 καὶ Καλλιφρονίας 35—36.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΖΩΝΗ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 1ης τρέχοντος ἐνυπάρχον ἐν ταῖς ἀποθήκαις τῆς Ε.Ε.Θ. αἱ ἐξῆς ποσότητες ἐκ τῶν κάτωθι εἰδῶν ἐμπορευμάτων:

Εἶδη	χιλιόγραμ.
Σίτος	250.000
Κριθή	2.850
Φασόλια	215.491
Ὀσπρία διάφορα	32.465
Ἀλεύρα	11.217
Ζάχαρις	1.065.544
Ὀρυζα	572.547
Καφές	135.943
Ψαρόμυτος	543
Ἐλαια	42.685
Ψαρόμυτος	3.497
Βούτυρον	33.120
Λίπη	454.747
Βάμβαξ	12.582
Τέϊον	667
Ντομάτα πολλὰς	255.512
Τυρὸς	2.174
Σαρδέλλαι κονσέρβαι	

ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Τιμαὶ κλεισίματος τῆς 10-6-35

ΖΑΧΧΑΡΙΣ. Λονδίνον: παράδοσις 'Ιουνίου 4.8 %, 'Ιουλίου 4.9, Αὐγούστου 4.9½, Σεπτεμβρίου 4.9 ½, Ὀκτωβρίου 4.9 ½, Δεκεμβρίου 4.9 ½, 'Ιανουαρίου 4.9 ½, Μαρτίου 4.11 (αἱ τιμαὶ εἶναι τῆς 7ης τρέχοντος). Νέα Ὑόρκη: παράδοσις 'Ιουλίου 2.39, Σεπτεμβρίου 2.44, Δεκεμβρίου 2.50, 'Ιανουαρίου 2.35.

ΣΙΤΟΣ. Λίβερπουλ: παράδοσις 'Ιουλίου 5.4 7/8, Ὀκτωβρίου 5.4 ¾, Δεκεμβρίου 5.5 ¼ (αἱ τιμαὶ εἶναι τῆς 7ης τρέχοντος). Σικάγον: παράδοσις 'Ιουλίου 84 5/8, Σεπτεμβρίου 84 3/8, Δεκεμβρίου 86 ½. Βίνιπεγκ: παράδοσις 'Ιουλίου 83 ¾. ΚΑΦΕΣ (Ρίον Νο 7). Νέα Ὑόρκη: παράδοσις 'Ιουλίου 5.10.

ΒΑΜΒΑΣ. Λίβερπουλ: παράδοσις 'Ιουλίου 6.36, Ὀκτωβρίου 6.08, Δεκεμβρίου 6.04, 'Ιανουαρίου 6.04 (αἱ τιμαὶ εἶναι τῆς 7ης τρέχοντος). Νέα Ὑόρκη: παράδοσις 'Ιουλίου 11.56, Ὀκτωβρίου 11.25, Δεκεμβρίου 11.28, 'Ιανουαρίου 11.29, Μαρτίου 11.34.

Ἀλεξάνδρεια: παράδοσις 'Ιουλίου 14.11, Αὐγούστου 12.60 (αἱ τιμαὶ εἶναι τῆς 7 τρέχοντος). ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ. Λονδίνον: παράδοσις 'Ιουλίου 6 1/8, Σεπτεμβρίου 6 1/8 (αἱ τιμαὶ εἶναι τῆς 7ης τρέχοντος).

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΖΩΝΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς 1ης τρέχοντος ἐνυπάρχον ἐν ταῖς ἀποθήκαις (ὑπόθεσις 1-6) τῆς Ε.Ε.Π. αἱ ἐξῆς ποσότητες ἐκ τῶν κάτωθι εἰδῶν ἐμπορευμάτων:

Εἶδη	χιλιόγραμ.
Ζάχαρις	3.771.600
Καφές	548.293
Ὀρυζα	933.850
Φασόλια	373.485
Κανέλλα	1.340
Μπαζιλι	4.380
Κακάο	40.000
Τέϊον	18.027
Πιπέρι	29.164
Βασιλάος	180.000
Δέμητα	89.600
Φινέξ	20.100
Φυστίκια	3.700
Ἀλεύρα	79.080
Μπιζέλια	10.000
Λιναρόσπορος	95.351
Βάμβαξ	65.060
Βούτυρον	543
Λίπη ἐδάδιμα	1.734
Σαρδέλλαι κιντὰ	635
Γάλα	3.031
Κονσέρβες	2.223

ΑΓΟΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΟΙΝΩΝ

Δελτίον τιμῶν τῆς 8-6-35

Ρητινίται Μεσογείων: δραχ. 10.50—11.25, κατὰ μπότσαν, παραδοτέοι εἰς τὰ καταστήματα τῶν ἐν Ἀθήναις ἀγοραστῶν. Ἡ ἀγορὰ μᾶλλον βασταγμένη, τὰ δὲ μένοντα ἀποθέματα ἐξαντλοῦνται καθημερινῶς.

ΤΙΜΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

ΑΝΕΥ ΤΟΚΟΜΕΡΙΑΙΩΝ (17½—35%) ἀπὸ 6—12/6/35

Δάνειον Ὑδρεύσεως 1925 (coupon No 20) δραχμὰς 63.000—63.500.

ΤΙΜΑΙ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

Κλείσιμον Χρημ.ρίου Λονδίνου τῆς 7-6-35

Εἶδη	Μετρηταίς	3 μηνῶν
Χρυσός (καθαρός ἢ 1 ὀγγία) σελ.	141.0	—
Ἀργυρὸς (καθαρός ἢ 1 ὀγγία) πέν.	33 1/16	33 5/16
Χαλκός	31.15.0	32.1.3
Κασσίτερος	223.10.0	218.2.6
Μόλυβδος	13.15.0	13.13.9
Ψευδάργυρος	13.11.3	13.17.6

ΣΗΜ. Αἱ τιμαὶ τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου εἶναι τῆς 30-5-35.

ΤΑ ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΑΞΙΩΝ

Τιμαὶ Ἑλληνικῶν χρεογράφων ἀπὸ 6—12-6-35

ΧΡΗΜ.ΡΙΟΝ ΛΟΝΔΙΝΟΥ. Κατὰ τὴν λήξασαν ἐβδομάδα ἐνδιαφέρον παρουσίασαν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν Δανείων μόνον τὰ ἐξῆς, διακρινόμενα ὡς ἀκολουθῶς:

1889 Πάγιον £ 20—21, 1924 Προσφυγικὸν £ 39½—40½, Κτηματικὴ Τραπεζὴς 7% £ 82—85½, 1881 £ 27, 1884 £ 27, 1902 £ 21½.

ΤΑ ΧΡΥΣΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Τιμαὶ ἀγορᾶς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος Δελτίον τῆς 12-6-35

Εἶδη	δραχ.
Λίρα Ἀγγλίας	865.—
Λίρα Αἰγύπτου	872.—
Λίρα Τουρκίας	777.50
Εἰκοσάφραγκον	685.—
Δολλάριον	177.25
Ρούβλιον	90.—
Φλωρίνιον Ὀλλανδίας	71.—
Μάρκον Γερμανίας	42.—
Κορώνα Αὐστρίας	35.—

Η ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΧΡΥΣΩΝ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ

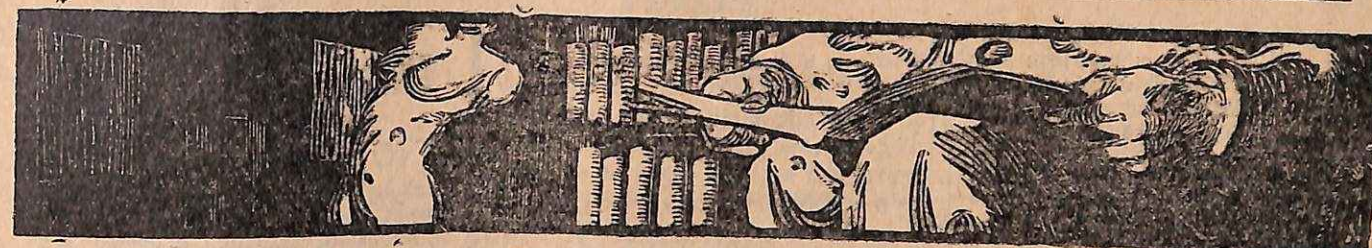
Τιμαὶ ἀγορᾶς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος Δελτίον τῆς 12-6-35

Κόσμημα:	Ἀξία:
Καρατίων 12	Γαλ. φρ. 8.34
» 13	» 9.05
» 14	» 9.75
» 15	» 10.45
» 16	» 11.15
» 17	» 11.85
» 18	» 12.55
» 19	» 13.25
» 20	» 13.95
» 21	» 14.65
» 22	» 15.38
» 23	» 16.07
» 23½	» 16.42
» 24	» 16.77

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

ΛΕΩΝΙΔΑ Β. ΔΕΡΤΙΛΗ

Ὁδὸς Σοφοκλέους ἀριθ. 7 Τηλέφωνον 27-732

ΚΑΛΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

ΕΝΑ ΔΟΚΙΜΙΟ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΚΡΙΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

I.—Ἡ ζωρὴ καλλιτεχνικὴ κίνησις ποὺ σημειώθηκε μεταπολεμικῶς στὴν Ἑλλάδα εἶχε γόνιμο τὸν ἀντίτυπο καὶ στὸ πεδίο τῆς θεωρίας γιὰ τὴν Τέχνη. Μελέτες ἀξιολογησάντες γιὰ τὴν φιλοσοφία καὶ τὴν ἱστορία τῆς τέχνης κυκλοφόρησαν, μονογραφίαι μεθοδολογικὰ πειθαρχημένες πλοῦσιον τὴν φτωχὴ ὥς τὰ τότε ἑλληνικὴ βιβλιογραφία, τὸ πρόβλημα τῆς ἐρμηνείας τοῦ καλλιτεχνικοῦ φαινομένου, στὰ σοβαρὰ ἀπασχόλησε τοὺς ἑλλήνες διανοητές. Ἀντίθετα ἀπὸ τὴν κριτικὴ τῆς τέχνης, ποὺ καλλιέργηθηκε περισσότερο ἀπὸ δημοσιογραφικὸ εἶδος, ἡ φιλοσοφία τῆς τέχνης σημείωσε ἀξιόλογον πρόοδο.

Ἡ δυσανάλογη τοῦ ἀνάπτυξιν στὶς κατεύθυνσεις τῆς ἰδίας λογικῆς ἐνότητος, ὁφείλεται στὸ ὅτι εἰλεψε ὡς τὰ σήμερον συνδυασμένη καλλιέργεια συστηματικὴ συνδυασμένη λογοτεχνία, ἀφοῦ τὴν κριτικὴ δούλεψαν λογοτέχνες, ἀφοῦ τὴν φιλοσοφικὴ ἀκατάστατοι καὶ τὴν φιλικὴ φιλοσοφικὰ ἀκατάστατοι ἐιδικότητος λοσοφία στοχαστὲς στερημένοι ἐιδικότητος τεχνικῆς. Ἡ κριτικὴ δὲ τὸς τῆς τέχνης ποὺ εἶναι καὶ ἡ φιλοσοφικὴ ἐνατένισις τῆς ζωῆς τῆς τρεχούσης τέχνης καὶ ἡ τεχνικὴ ἐρμηνεία τοῦ καλλιτεχνικοῦ κειμένου, προϋποθέτει συνυφασμένη τὴ γνώσιν στὰ τεχνολογικά, φιλοσοφικά, κοινωνιολογικά καὶ ψυχολογικά ζητήματα.

Τὰ στοιχεῖα γιὰ μιὰ τέτοια σύνθεσις φαίνονται νὰ διασπῶνται ὁ νέος Π. Πρεβελάκης, ποὺ μαζὶ μετὰ τὴν συμβολὴν τοῦ στήν κριτικὴ τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς τέχνης, προσφέρει στὸ κοινὸ ἓνα «Δοκίμιον γενικῆς εἰσεγωγῆς στὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης» μετὰ βέβαιον φιλοσοφικῆς γιὰ τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης καὶ μετὰ συνοπτικὴν ἐκθεσιν γιὰ τὴν κίνησιν τῆς μορφολογικῆς ἐπιστήμης στὴ Δύση.

Ἐπὶ τέλους, ἡ θεωρία τῆς τέχνης εἶτε σὰν ἀνάλυσιν τοῦ ἐιδικοῦ ἔργου, εἶτε σὰν σύνθεσιν τοῦ καθολικοῦ καλλιτεχνικοῦ φαινομένου, ἀρχίζει νὰ δουλεύεται ἀπὸ χερίαν πρὸς ἐιδικευμένα ποὺ δὲν ὑστεροῦν καὶ σὲ ἱκανότητα πλαστικῆς καὶ λογοτεχνικῆς καὶ ἡ ἐπιδραση βίβλου καὶ λογοτεχνίας, ἀφίνει νὰ λοσοφικῆ τοῦ Ν. Καζαντζάκη, ἀφίνει νὰ ἐκδηλωθῇ τὸ προσωπικὸν στοιχεῖον τοῦ συγγραφέα κάπως περιορισμένα, εἶσι ποὺ βάλεται ὁ νέος ἀσθητικὸς συνειδητὰ κατὰ λέγα ὅτι ὁ νέος ἀσθητικὸς συνειδητὰ κατὰ λέγα εἶδος πνευματικῆς θητείας τοῦ Σαλβαδόρε ντελ Πι. Ὁ συγγραφέας τοῦ ὅρου εἶχε δασκαλὸν τοῦ Ν. Καζαντζάκη, ἀφίνει νὰ γράφῃ μετὰ τὸ ὑποβλητικὸν γενιὰ νέων, κ' ὅπως γοητεύσει ὁλόκληρη γενιὰ νέων, ὁ ποιητὴς συμβαίνει σὲ ἀνάλογον περιστασιν, ὁ ποιητὴς ἐπέβαλλε καὶ τὸ φιλόσοφο ποὺ θάταν δύσκολο νὰ νάντεξαι μοναχὸς τοῦ στής λογικῆς τῆς δοκιμασίας.

Γιατὲς διώκει τὴν φιλοσοφικὴν ἀρχὴν τοῦ Π. Πρεβελάκη, ποὺ διαγράφονται στὶς σελίδες τοῦ προαναφερθέντος δοκιμίου, προκεταί νὰ πασχαλοποιῇ κριτικὰ στὸ σημεῖον αὐτοῦ καὶ νὰ καταδείξωμε τὴν ἀδυναμίαν τοῦ.

II.—Σὲ δύο τμήματα χωρίζεται τὸ δοκίμιον. Στὸ πρῶτον ὁ συγγραφέας ἐξετάζει ὕστερα ἀπὸ μερικὲς προκαταρκτικὰς παρατηρήσεις γιὰ τὴν σχέση ἱστορικοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ χρόνου—τὶς θεωρίας ποὺ ἐρμήνευσαν τὸ ἔργον τῆς τέχνης σὰν δημιουργία τοῦ ἱστορικοῦ γένους.

Δυὸ κριτικὰς θέσεις γιὰ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ οικονομικοῦ ντετερμινισμοῦ νὰ δώσῃ ὁλοκληρωμένη ἐρμηνείαν στὸ φαινόμενον τῆς τέχνης, ἀποτελοῦν τὴν προδιάθεσιν γιὰ τὸ δεύτερον τμήμα, ἀφιερωμένον στὴν μορφολογικὴν θεωρίαν τοῦ H. Wofflin, O. Spengler, H. Focillon. Πληροφορικὸν τὸ δεύτερον τμήμα, φανερώνει τὸν συγγραφέα μαγνητισμένον ἀπὸ τὴν λύσιν ποῦ δώσε ἡ γερμανικὴ διάνοησις στὸ πρόβλημα τῆς ἐναλλαγῆς τοῦ ρυθμοῦ, ἐνῶ ἀνάλογες ἐπιτυχίες τῆς γαλλικῆς σκέψης (Deonna, Mâle) τὸν ἀφίνουν ἀσυγκίνητον.

Τὸ πρῶτον προσωπικὸν στοιχεῖον τοῦ βιβλίου, βρίσκεται στὸ πρῶτον τμήμα, ὅπου ὁ συγγραφέας κριτικὰ καθορίζει τὴν στάσιν τοῦ ἀπέναντι στὴν ματεριαλιστικὴν αἰτιολογίαν καὶ φανερώνει τὴν φιλοσοφικὴν τοῦ κλίσεως. Ἡ κριτικὴ τῆς αἰτιολογίας ἀσκέται τὸν σὺν κατὰ τῆς νατουραλιστικῆς θεωρίας τοῦ Taine, ὅσο καὶ κατὰ τῆς «οἰκονομιστικῆς» ἀντίληψιν τοῦ K. Marx.

III.—Ὁ ἑλεγχος τοῦ Taine, τοποθετημένου στὸ βάθος τῶν θεωρητικῶν ποῦ ἐρμηνεύουν τὸ ἔργον τῆς τέχνης σὰν γέννημα τοῦ ἱστορικοῦ ἀνθρώπου, ἀποτελεῖ ἀστοχὴν ἐκτίμησιν τοῦ νατουραλιστοῦ φιλοσόφου καὶ σφαλερὸν χαρακτηρισμὸν τῆς θεωρητικῆς τῆς οὐσίας. Ὁ Taine δὲν ἀντίζει στὴν κατηγορίαν τῶν «ἱστορικῶν» θεωρητικῶν τῆς τέχνης, ποὺ τὴν δούλεψαν μετὰ δυναμικὴ διάθεσιν, μετὰ τῶν φιλοσοφῶν ποὺ τὴν εἶδαν στατικὰ καὶ ἐιδολογικά. Συγγενεῖς μετὰ τὸν Dubos καὶ τοὺς ἀσθητικιστὰς τοῦ 17ου αἰῶνος ποὺ τοὺς εἰλεψε τὸ στοιχεῖον τῆς ἱστορικῆς συνειδήσεως καὶ οὐ μετὰ τὸν Herder καὶ Marx. Ἡ ἐννοια τοῦ ἱστορικοῦ γένους δὲν εἶχε διαποτίσει ἀκόμα τὸν Taine παρ' ὅλο ποὺ ὁ Saint-Simon καὶ ὁ Comte τὴν εἶχαν ἀναπτύξει ἀρκετὰ στὰ χρόνια τοῦ.

Ἡ ἀδυναμία τοῦ Taine, δὲ στάθηκε τὸ ἐρμηνευτικὸν μέσον τοῦ φυσικοῦ παράγοντος καθαρῶς, μὰ ἡ ἐλλειψὶς ἐνὸς συσχετισμοῦ τοῦ μετὰ τὸ ρευστὸν στοιχεῖον τῶν σχέσεων τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τὴ φύσιν, ποὺ ὀνομάζομε παραγωγικὴν διαδρομὴν τῆς κοινωνικῆς ἐπιγενέσεως. Αὐτὴν τὴν ἀδυναμίαν τῆς νατουραλιστικῆς αἰτιολογίας τοῦ Taine, θεράπευσεν ὁ ματεριαλισμὸς τοῦ Marx, ὅταν φιλοσοφίας τοῦ Hegel, φώτισεν τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν τῶν πολιτισμῶν μετὰ τὴν ἰδέαν ἐνός ἀσταμάτητον ἱστορικοῦ γένους σὰν ἀποτέλεσμα τῆς ἀντικειμενικῆς ἐπιστήμης τῆς κοινωνικῆς ἐπιστήμης.

IV.—Ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς μεθόδου τοῦ Marx σὰν ἀκατανόητον οἰκονομικὸν ντετερμινισμόν, ἐπειδὴ «δὲν ἐξηγεῖ» φαινόμενα ἀτομικῆς ψυχολογίας» καὶ «ρυθμολογίας», ὑποτιμᾷ τὴν γνώσιν τοῦ συγγραφέα γιὰ τὴν θεωρίαν ποὺ κρίνει.

Ἡ μέθοδος ποὺ βρίσκεται διατυπωμένη στὸν πρόλογον τῆς «Κριτικῆς τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας», δὲν ἀποτελεῖ τὴν φανταστικὴν ἀναγωγὴν κάθε ζωικῆς καὶ κοσμικῆς ἐκδήλωσιν, σὺν οἰκονομικὸν παράγοντον, ὅπως μετὰ τοὺς πολλοὺς νομίζει καὶ ὁ Π. Πρεβελάκης. Πολλὰς φορὰς ὁ Marx καὶ ὁ Engels ἀποκρούσανε κατηγορηματικὰ τὴν ἰδέαν ὅτι προσφέραν ἓνα «Σύστημα», ἓνα μεθοδικὸν σύνολον δηλοδὴ ἰδεῶν ποὺ ἀγκαλιάζει ὅλα τὰ πεδία τῆς ἀνθρώπινης γνώσεως. Ἰδιαίτερα μάλιστα γιὰ τὴν ἀτομικὴν ψυχολογίαν τοῦ Engels τόνιζε σ' ἑνα γράμμα τοῦ πρὸς τὸν Franz Mehring, ὅτι στὰ δέκα ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλον τῆς φροντίδας τοῦ.

Στὸ γενικὸν ρεῦμα τοῦ νεώτερου ματεριαλισμοῦ ποὺ ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὸν Holbach καὶ τοὺς ἐγκυκλοπαιδιστὰς, τὸν Helvetius καὶ τὸ Σπινόζα, τοὺς σεπσουαλιστὰς καὶ τοὺς φυσιοκράτας, ὁ Marx προσφέρει στὸ ἱστορικὸν πεδίον μιὰ μέθοδον ἐρμηνείας τῶν φαινομένων τοῦ.

Εἶναι λοιπὸν ἱστορικο-κοινωνικὸ φαινόμενον ἡ ἀτομικὴ ψυχολογία, ἡ εἶναι ὁ μαρξισμὸς θεωρία ἀτομικῆς ψυχολογίας καὶ στεναχωριέται ὁ Π. Πρεβελάκης;

Ὅσο γιὰ τὴν ρυθμολογίαν παραπέμπω τὸν Π. Π. πρὸς τὴν μελέτην μου γιὰ τὸ σχῆμα τῆς ἱστορικῆς τέχνης, δημοσιευμένην στὸ 271 τεῦχος τῆς «Εργασίας» (B' Μέρος Γενικῆς Ἀρχῆς τῆς Αἰσθητικῆς), ποὺ δὲν ἀποτελεῖ μίαν ὀριστικὴν θέσιν τοῦ ματεριαλισμοῦ στὸ πρόβλημα τῶν ρυθμῶν, δὲν εἶναι μίαν δυνατότητα τῶν ρυθμῶν καὶ τὸ κοινωνικὸν τοῦτο φαινόμενον μετὰ τὴν μεθοδολογίαν τοῦ.

V.—Ὁ Π. Πρεβελάκης ἱσχυρίζ

ΧΡΗΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΑ
ΤΟΙΧΟΥ
ασφαλιστικά, ασφαλή, από
ΔΡΧ. 500
και άνω
Εργασταίων
ΝΑΥΠΛΙΩΤΟΥ
Αθήναι, Ηεορίστου 18.
(Σ.Β. Σταθμός) Μοναστηράκι.
ΠΛΑΣΤΙΓΓΕΣ
Μηχανουργικά — Οικοδομικά
Εργασταία.
Ζητούνται αντιπρόσωποι

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ Κ. Τ. Ε.

Κατά την τελευταίαν συνεδρίαν του συμβουλίου του 'Ελληνικού Συλλόγου δια την Κοινωνίαν των 'Εθνών ο αντιπρόεδρος αυτού κ. Γ. Ν. Κοφινάς, πρώην υπουργός των Οικονομικών, είπε τα εξής:

«Τὴν 29ην Μαΐου ἐθρηνήσαμεν τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ μας προέδρου ἀειμνήστου Α. Ἀνδρεάδου.

»Ὁ Ἀνδρεάδης ὑπῆρξεν ἐκ τῶν μεγάλων ἐκείνων φυσιογνωμιῶν, τὰς ὁποίας σπανιότατα συναντᾷ τις εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν αἰώνων, καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν μεγάλων ἐθνῶν, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἔθνους μικροῦ, ὡς ἡ 'Ελλάς. Καὶ ἔαν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἰδιαίτατα τὸ ἔθνος ἡμῶν ἔχει ἀνάγκην προσωπικοτήτων τῆς εὐρυτάτης καὶ πολυμεροῦς μορφώσεως, τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὰ ἰδεώδη τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς πατρίδος, τῆς ἀκαταβλήτου ἐνεργητικότητος καὶ τῆς ἡρωϊκῆς ἐθελουσίας ὑπὲρ τῶν ἰδεωδῶν τούτων, τοῦ ἀειμνήστου προέδρου μας, τότε θὰ χαρακтерίσω τὴν ἔκλειψιν τοῦ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ὡς μεγάλην ἐθνικὴν ἀπώλειαν.

«Διὰ τὸν 'Ελληνικὸν Σύλλογον τῆς Κ.Τ.Ε., διὰ τὴν Κοινωνίαν τῶν 'Εθνῶν ἡ ἀπώλεια αὕτη εἶναι ὄντως ἀνεπανόρθωτος. Ὁ Α. ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὰς ἰδέας τῆς Κ.Τ.Ε. καὶ βαθύτατα πεπειθὸς ἐπὶ τὴν παγκόσμιον καὶ εἰρηνευτικὴν τῆς δράσιν, καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν ἰδιαίτεράν διὰ τὴν ἀγαπήτην μας 'Ελλάδα χρησιμότητα τοῦ διεθνοῦς θεσμοῦ τῆς Κ.Τ.Ε., ἀφιέρωθ' ἐπὶ μακρὰν ἡδὴ σειρὰν ἐτῶν, ἀφ' ὅτου διετέθη τὸν προκατόχον του, τὸν ἀειμνήστον Φωκίωνα Νέγρη, μετὰ ζήλου ἀκραιφνοῦς καὶ παραδειγματικῆς δραστηριότητος εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς τοῦ Συλλόγου μας καὶ εἰς τὴν ἐμπύχωσιν καὶ ἐγκαθολίκευσιν τῆς

δέας τῆς Κ.Τ.Ε. Καὶ μάλιστα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, κατ' ὅπερ ὁ θεσμὸς οὗτος εἶχε ν' ἀντιπαλαίῃ κατὰ τόσων καὶ τόσων ἀντιθέτων, πολιτικο-οικονομικῆς φύσεως, περιστάσεων, αἰτίνες ἐκλόνησάν πως αὐτόν.

Ἡ ὑπέροχος φυσιογνωμία τοῦ Α., ὡς προέδρου τοῦ Συλλόγου μας, ἀνυψοῦτο ἐπιβλητικῇ καὶ μεγαλοπρεπῇ παντοῦ, ὅπου, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ταύτην, ἐνεφανίζετο, εἴτε ἐν συνεδρίοις καὶ συνελεύσεσι τοῦ ἐξωτερικοῦ, εἴτε ἐν διαλέξεσι καὶ μαθήμασι ἐν τῷ ἑσωτερικῷ. Ἐνέπνεε καὶ ἐνεθουσία καὶ διευπαίδωνε ἰδίως τὴν ἐλληνικὴν νεότητα, τοὺς φοιτήτας τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ἐχειραγῶγει αὐτοὺς εἰς ὁργάνωσιν καὶ προπαγάνδαν ὑπὲρ τῆς Κ.Τ.Ε., ὁρθῶς ἀντιλαμβάνομενος ὅτι εἰς τὴν νέαν γενεάν ἰδίως ἀνήκει τὸ μέλλον, ἡ ἐποικοδόμησις τοῦ διεθνοῦς τούτου θεσμοῦ.

Ἀλλ' ὅτι διέκρινε τὴν μεγάλην φυσιογνωμίαν τοῦ ἐκλιπόντος προέδρου μας ἡ τοῦ ὀφλογερῶς πατριωτισμοῦ του, διὰ τοῦ ὁποίου τὸν εἶχεν ἐμποτίσει ἡ ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς νήσου, τῆς τόσον ἀγωνισθείσης ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς ἐκ ξενικοῦ ζυγοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς ἐνώσεώς της μετὰ τῆς μητρὸς 'Ελλάδος, καταγωγῆς του. Ὁ φλογερὸς τοῦ πατριωτισμοῦ, συνδεμένος στενότερα πρὸς τὴν φυσικὴν καὶ ἀπροσποίητον εὐθύτητα καὶ εὐλικρίνειαν τοῦ ἀδελφικοῦ καὶ λαμπρότος καὶ ἀκτινοβολῶντος ἀπὸ ἀνταυγείας φωτὸς καὶ χάριτος χαρακτήρος του, ὅστις τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός, πρὸς τὴν αἰώνιαν μνήμην τοῦ ὁποίου παρακαλῶ ἡμᾶς, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, νὰ προσκλινώμεν εὐλαβῶς, τηροῦντες ὀλιγόλεπτον σιγὴν».

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Μετοχικὸν κεφάλαιον

Δραχμ. 30.000.000

Ἀποθεματ. Τακτ. καὶ Ἑκτακτον
Δρ. 120.496.030.25

Τηλ. Διεύθυνσις ΟΣΕΑΔ

Ἀθήνας
Πειραιᾶ

Ἔδρα ἐν Ἀθήναις
Κοραῆ 1

Ἐμπορικὴ Διεύθυνσις καὶ Ἐργοστάσιον
ἐν Πειραιᾷ (Δραπετσῶνα)

ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΟΞΕΑ
(Θεικόν, Ὑδροχλωρικόν, Νιτρικόν, Θειώδες, Ἀνθρῶν).
ΘΕΙΓΚΟΣ ΣΙΔΗΡΟΣ
ΘΕΙΓΚΟΝ ΝΑΤΡΙΟΝ
ΦΘΟΡΙΟΠΥΡΙΤΙΚΟΝ ΝΑΤΡΙΟΝ
ΖΩΓΚΟΣ ΑΝΘΡΑΞ
ΥΔΡΑΛΟΣ

ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

Ἀπλὰ Λιπάσματα
Ὑπερφωσφορικά πάσης πυκνότητος
Φωσφορικὴ Ἀμμωνία
(ΑΖΩΤΟΦΩΣ)

Σύνθετα παντὸς τύπου

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Ἐντομοκτόνα καὶ Παρασιτοκτόνα.
(Θεικὸς Χαλκός, Περιοπορίνη, Θειοχλωκίνη, Μελιγρίνη, Δαυλιτίνη, Πετρελαϊοσάπων, Θειασβέστιον, Νικοτινῶχα, Ἀρσενικοῦχα, Διθειοῦχα Ἀνθραξ, Φθοριοπυριτικὸν Νάτριον).

ΥΕΛΟΥΡΓΕΙΟΝ

Φιάλαι παντὸς εἴδους.
Δαμίζαναι πλεκταί.
Υαλοπίνακες κοινὸι (Τζάμια).
Υαλοπίνακες Μάρ.
Υαλοπίνακες Διαμάντε.
Υαλικά οικιακῆς χρήσεως.
Διάφορα Καλλιστεχνικά.
Υάλινα εἶδη οἰκοδομῆς.
(Τοῦβλα, Κέραμοι, Φωταγωγοί).

ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ

ΣΙΔΗΡΟΠΥΡΙΤΑΙ Κασσάνδρας
Ἐρμιόνης
ΛΙΓΝΙΤΑΙ Ὁρωπὸς
Κορώνης

Ἀντιπρόσωποι καὶ Πράκτορες ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Συνάλλαγμα
Ἐπιταγαί

Μάθετε νὰ ὁμιλῆτε μίαν ξένην γλῶσσαν ΕΝΤΟΣ 4 ΜΗΝΩΝ διὰ τῆς μεθόδου LINGUAPHONE

ΔΕΙΝ εἶναι πλέον ἀνάγκη νὰ φοιτᾷ τις εἰς σχολὰς διὰ νὰ μάθῃ μίαν ξένην γλῶσσαν. Ἡ Μέθοδος LINGUAPHONE, ἡ καταπληκτικὴ αὕτη ἐφεύρεσις τῶν νεωτέρων χρόνων, ἡ ὁποία διεδόθη εἰς ὅλον τὸν κόσμον ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, σὰς ἀπαλλάσσει ἀπὸ ὅλους τοὺς γνωστοὺς κόπους, εἰς τοὺς ὁποίους ὑποβάλλεσθε διὰ νὰ μάθετε μίαν ξένην γλῶσσαν.

Τίθεται πλέον τέλος εἰς τὰς ἀκάρπους προσπάθειάς, εἰς τὴν ἀπώλειαν χρόνου καὶ χρημάτων. Μόνοι σας, στὸ σπίτι σας, χωρὶς τὴν ἐλαχίστην ἀλλαγὴν εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν καθημερινῶν σας ἀσχολιῶν, μελετῶντες κατὰ βοῦλησιν καὶ διαθέτοντες τὸ πολὺ μὲν ὥραν καθ' ἡμέραν, δύνασθε ἐντὸς 4 περίπου μηνῶν νὰ ἐκμάθητε μίαν ξένην γλῶσσαν: νὰ τὴν ὁμιλῆτε ἀπαισίτως καὶ με γνησίαν προφοράν, ὡς ἐάν εἶχατε παραμείνει ἐπὶ δόλοκληρα ἔτη εἰς τὸν ἴδιον τόπον τῆς γλώσσης.

Μόνοι σας, στὸ σπίτι σας, μάθετε νὰ ὁμιλῆτε Ἀγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ἰταλικά.

Η ΜΕΘΟΔΟΣ LINGUAPHONE

(=Λιγκουαφόν, ἐκ τοῦ λατιν. lingua καὶ τοῦ ἑλλ. φωνή) δὲν εἶναι «Μέθοδος ἀνευ διδασκάλου». Διὰ ταύτης διδάσκουν ὅχι εἰς, ἀλλὰ πλείονες καθηγηταὶ Πανεπιστημίων ἐκ τῶν πλέον φημισμένων ἀνὰ τὸν κόσμον διὰ τὴν προφορὰν τῶν καὶ τὴν διαύγειαν τοῦ λόγου τῶν.

Ἐν ὅλοις, ἡ Μέθοδος LINGUAPHONE ἀποτελεῖται ἀπὸ εἰδικὴν σειρὰν δίσκων γραμμοφώνου, 16 τὸν ἀριθμὸν, περιλαμβανόντων τὸ σύνολον τῶν μαθημάτων διὰ τὴν ἐκμάθησιν μιᾶς γλώσσης καὶ συνοδευομένων ἀπὸ βιβλίον περιέχον τὸ ἐκκριβὲς κείμενον αὐτῶν καὶ ἀπὸ εἰδικὰ βοηθητικά: λεξιλόγιον καὶ γραμματικὴν. Οἱ δίσκοι οὗτοι παίζονται εἰς οἰονδήποτε γραμμοφώνον.

INTISTUT LINGUAPHONE
ΣΤΑΔΙΟΥ 48

ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΣ ΔΙ' ΑΡΧΑΡΙΟΥΣ

Ἡ Μέθοδος LINGUAPHONE εἶναι κατάλληλος ὅχι μόνον διὰ τοὺς ἔχοντας θεωρητικὰς γνώσεις γλώσσης τινὸς καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ τὴν ὁμιλοῦν με καλὴν προφοράν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἐντελῶς ἀρχαρίους.

Τονίζομεν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ μάθετε μόνον λέξεις, καὶ φράσεις τινὰς τῆς ξένης γλώσσης, ἀλλὰ νὰ καταστήτε ἱκανὸς νὰ τὴν ὁμιλῆτε ὅπως ἕνας μορφωμένος ἄνθρωπος ὁμιλεῖ τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν. Δυστυχῶς δὲν εἶναι δυνατόν εἰς τὸν περιορισμένον χρόνον μιᾶς ἀγγελίας νὰ ἀναπτύξη τις τὸ Σύστημα LINGUAPHONE ἐν ὅλαις αὐτοῦ ταῖς λεπτομερείαις. Δι' ὃ ἐθέσομεν εἰς τὴν διὰθεσιν τοῦ κοινοῦ εἰδικὸν πρὸς τοῦτο προσωπικὸν εἰς τὰ γραφεῖα μας. Ἡ ἐπισκεψίς σας θὰ σὰς πείσῃ ἐντελῶς καὶ θὰ σὰς καταδείξῃ ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει ὑπερβολὴ χροιάς.

εἰς ὅσα σὰς λέγομεν. Τοῦτο θὰ σὰς εἰπουν καὶ μαθηταὶ μας ἐν Ἑλλάδι.

ΔΟΚΙΜΗ ΔΩΡΕΑΝ ΕΠΙ ΜΙΑΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ἀλλ' ἂν καὶ ὅλα ταῦτα δὲν ἀρκοῦν, ἂν νομίζετε ὅτι ὑπερβάλλομεν λέγοντες ὅτι δύνασθε νὰ μάθετε μίαν ξένην γλῶσσαν ἐντὸς 4 περίπου μηνῶν, ἔχομεν τὸν τρόπον νὰ σὰς ἀποδείξωμεν τοῦτο:

Παρέχομεν δωρεάν, ἐπὶ μίαν εβδομάδα, ὁλόκληρον τὸ σύστημα διὰ τὴν ἐκμάθησιν οἰονδήποτε γλώσσης. Ἐάν ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος δὲν μενέτε ἀπολύτως ἱκανοποιημένοι, ἐάν δὲν καμετε πολὺ μεγαλυτέραν πρόβον ἀπὸ ὅτι ἐσπαστάζεσθε, ἐπιστρέφετε τοῦτο ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀποχρεώσεως ἐκ μέρους σας.

ΤΙΜΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ 7-13(6)35

(Εκ του επίσημου Δελτίου του Χρηματιστηρίου Ἀθηνῶν)

ΤΙΤΛΟΙ	Παρασκ	Σάββατ.	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	ΤΙΤΛΟΙ	Παρασκ	Σάββατ.	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη
ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ							Παιρ. Ἐπιχειρ.	405,	—	401	405,	407,	410
Ι. Ἐθν. Δαν.							Ἰφάντουργικῆς	1000,	—	—	—	—	—
α) εἰς χρυσὸν							Παιρ.-Πατριτικῆ	1150,	—	—	116,	—	1170
1881 120 ἑκατ.	2860	2925,	—	2980,	3060,	3080,	Ἀθηναῖς	165,	—	170,	—	—	160,
1884 170 ἑκατ.	2860,	2925,	—	2980,	3060,	3080,	Ναθαναήλ	1100,	—	—	—	—	—
1887 Μονοπωλ.	2235,	2260,	—	2300,	2340	2360,	Χρυσάλλης	253,	252,	252,	—	250,	250,
1889 Πάριον	2100,	2100,	2125,	2175,	—	—	Οἰκοδομικὰ						
1890 Δαρίσης	2775,	2775,	—	2850,	2875,	—	Ἐργολητικῆ	38,	—	—	—	—	—
1893 Κεφαλαῖος	2800,	2800,	—	2850,	2875,	—	Ἐργον	224,	—	230,	230,	230	233,
1898 Ἡγγυημέν.	84000,	—	—	—	—	—	«ΕΡ-ΘΑ»	670,	—	—	—	—	—
1902 Σιδηροδρ.	2300,	—	—	2300,	—	—	Καφαμπέλης	32,	—	—	—	—	—
1907 Ἀμύνης	590,	—	—	—	—	—	Κέκροφ	220,	—	226,	—	—	—
1910 110 ἑκατ.	2210,	—	—	2225	—	—	Πρώτη Θε)νίκης	220,	—	—	—	—	—
1914 500 ἑκατ.	3000,	3010,	—	3140,	3180,	—	«Τέντων»	124,	—	—	—	—	—
1924 Προσφ. £	3950,	3960,	—	3975,	4000,	—	«Ἀτλας»	30,	—	—	—	—	—
1924 Προσφ. \$	23000,	—	—	—	—	—	«Ἡρακλῆς»	1235,	1235,	1235,	1230	1235	1245,
1925 Ὑδρεύσεως	68500,	—	—	—	70500,	—	«Κύκλων»	89,	84,	78,	—	—	—
1928 Σταθερ. £	3625,	—	—	—	—	—	«Τιτάν»	4400,	—	—	—	—	—
1928 Σταθερ. \$	16000,	—	—	—	—	—	Μεταλλευτ.						
1928 Παραγωγ.	3680,	—	—	—	—	—	Ἀλιβερίου	6,	—	—	—	—	—
1893 Μοναστηρ.	2060,	—	2130,	2075,	—	2100,	Ἐπιχ. κοιναί	44,	—	—	—	—	—
1931 Παραγωγ.	4355,	4380,	4420,	4425,	4425,	4410,	» προνομ.	108,	—	—	—	—	—
1893 Κων)πόλεω	415,	—	—	—	—	—	Οἰκοπεητικὰ						
β) εἰς τραπεζ.							«Ἐνωσις»	98,	90,	—	—	—	—
1898 Ἐνοποιήσ.	45,	—	—	—	—	—	Οἰν. Θεσσαλικῆ	220,	—	—	—	—	—
1900 Σιδ. Μελιγ.	50,	—	—	—	—	—	«Καμπὰς»	525,	523,	—	525,	230,	—
1906 Ναυτ. Χορ.	32,	—	—	—	—	—	Οἰονευματοπ.	226,	231,	232,	235,	238,	251,
1917 Ἐπιτάξεως	48	—	—	—	—	—	Οἶνον	1255,	1290,	1275,	1280	1290,	1280,
1918 75 ἑκατομ.	48,	—	—	—	—	—	Διάφορα						
Ἀπαλλοτριώσ.	63,75	—	64,	65,	66,25	66,50	Ἰππεγγ. Προσδ.	4800,	—	—	4850,	4800	—
1926 Ἐντ. Γραμ.	64,25	64,25	—	65	65,50	—	«Ἐλλοῦλ»	61,	57	—	—	—	—
1927 Ἑλλ. ὁπλη.	322,	322,	324	227,	331,	332,50	«Σέκερης»	70,	—	—	—	—	—
Ἀνταλλάξ. 8 %	708,50	710,	713,50	717,50	719,	718,	«Βασιλειάδης»	1180,	—	—	—	—	—
6 %	701,50	702,50	706,	709,	713,	—	«Ἐστία»	650,	—	—	—	—	—
1923 Μεταναστ.	261,	261,50	263,50	264,	265,	265,50	«Εὐρώτας»	150,	—	—	—	—	—
1929 Πολεμοπ.	51,	51,	51,50	51,50	51,75	51,75	Κυλινδρ. Ἀττικ.	225,	—	—	—	—	—
1925 «Τέντων»	80,	—	—	—	—	—	Ζῦμαι Ἀρτοπ.	320,	330,	330,	—	—	330,
1931 Ἀγροτικῆς	535,	—	—	—	—	—	Ἀλατος	8,	—	—	—	—	—
γ) Λαχειοφ.							Κονσερβῶν	515,	—	—	—	—	—
1885 Πατριωτικ.	4,50	—	—	—	—	—	Βιομηχ. Καπνοῦ	358,	—	—	361,	—	—
1920 300 ἑκατ.	120,	126,50	—	—	127,	128,	Ἀερίοφωτος	10000,	—	—	—	—	—
1922 Ἀναγκαστ.	66,25	66,50	67,50	67,75	67,75	68	Ἡλεκτρικῆς	241,	—	241,	—	240,	—
1926 Ἀναγκαστ.	59	58,75	59,	63,50	60,	60,75	» (Ἐπικαρπίας)	29,	—	—	—	—	—
II. Τραπεζ.-Ἐτ.							Παγ. Πατησίων	80	—	—	—	—	—
1925 £ 1.800.000	6950,	—	—	—	—	—	Φυγεία Θε)νίκης	175,	—	—	—	—	—
1904 Ἐθν. Τε.	90,	91,	—	99,	—	—	» Πειραιῶς	160,	—	—	—	—	—
1912	83,	—	—	82,	—	—	Δαμπτ. «Φῶς»	600,	—	—	—	—	—
1925 Κτημ. Πίστ.	336,	336,	—	—	—	337,	«Ἐρμῆς»	385,	—	390,	393,	396,	396,
1926	314,	314-	315,	316,	—	—	«Β.Ι.Ο.»	108,50	110,	109,	107,	106,50	107,
1912 «ΣΠΑΠ»	8000,	—	—	—	—	—	Γεωργ. Βιομηχ.	195,	—	194	—	207,	215,
1931 Λιπασμ.	8900,	—	—	—	9200,	—	Ἀποτκ. «Ἀθηνᾶ»	40,	—	—	—	—	—
ΜΕΤΟΧΑΙ							Γενικ. ἀποθηκῶν	460,	—	—	—	—	—
Τραπεζικὰ							«Ἐνιάλας»	840	—	—	845,	—	850
Ἑλλάδος	7600,	7610,	—	7600,	7600,	7610,	» (Ἰδρ. Τίτλοι)	20,	—	—	—	—	—
Ἀθηνῶν	237,	238,	—	—	238,	242,	«Προμηθεὺς»	519,	—	518	516,	515,	—
Ἐθνικῆς	60400,	60500,	60800,	60700,	60500,	60500,							
Ἐμπ. Πιστεως	124	—	—	—	—	—							
Ἐμπορ. Τραπεζ.	410,	417,	417,	407,	410	413,							
Καραβασίλη	2150,	—	—	—	—	—							
Κτηματικῆς	1600,	—	—	—	1600,	—							
Δαικῆς	6400,	—	—	—	—	—							
Ἀσκανίας	79,	—	—	—	—	—							
Πειραιῶς	250,	—	—	—	—	—							
Χίου	225,	—	—	—	—	—							
Σιδηροδρ.													
Ἡλεκτρ. Σιδηρ.	531,	—	534,	534,	531,	532,							
Θεσσαλίας	915,	—	—	910	—	93,							
«ΣΠΑΠ»	91,	—	—	—	—	—							
Ἀτμοπλοικὰ													
Ἐθν. Ἀεροπλ.	378,	374,	351,	362,	357,	358,							
Διῶρ. Κορίνθου	250,	—	—	—	—	—							
«Κορυμβεῖλος»	65,	—	—	—	—	—							
«Μιχαλινδῆς»	340,	—	—	—	—	—							
Βιομηχανικὰ													
«ΑΒΕΑ»	180,	—	—	1360,	1840,	1350,							
«Αἰολος»	360,	1870,	—	—	2435,	2465,							
Λιπασμάτων	1370,	—	—	2420,	—	269,							
Παλ. Ἀθηνᾶ	600,	2435,	—	—	946,	944,							
Πυρριδοποιείου	2445,	—	—	—	—	—							
Χημ. Βιομηχ.	267,	952,	923,	—	—	—							
Χρωματοφυγ.	918,	—	—	—	—	—							
«Βάμβαξ»	190,	—	—	—	—	—							
«Βέρμιον»	263,	—	—	—	—	—							
Ἐλαιουργ. Λεβ.	220,	—	—	—	—	—							
«Ἐριω»	21,	—	—	—	—	—							
Ἐργουγίας	318,	319,	317,	316,	320,	328,							

ΤΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΙΜΑΙ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 7-13(6)35

	ΠΑΡ.	ΣΑΒΒ.	ΔΕΥΤ.	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡ	ΠΕΜΠ
Λονδίνον	523,	522,	—	521,	—	524,
Νέα Ὑόρκη	105,50	—	—	—	—	—
Παρίσιοι	6,97	6,98	—	—	—	6,99
Ζυρίχη	34,55	—	—	—	—	—
Μιλάνον	8,72	8,74	—	—	—	8,73
Βαρσοβία	19,90	—	—	—	—	8,70
Ἀμστελδάμον	71,55	—	—	—	—	—
Στοκχόλμη	26,90	26,85	—	26,75	26,90	—
Βρυξέλλαι	3,59	—	—	3,53	—	—
Βουκουρεστίον	1,—	—	—	—	—	—
Βερολίνον	40,50	—	—	—	—	—
Πράγα	4,42	—	—	4,41	4,40	—
Κων)πολις	84,60	—	—	—	—	—
Βελιγράδιον	2,45	—	—	—	—	—
Σόφια	1,15	—	—	—	—	—
ΤΙΜΑΙ ΚΑΗΡΙΚ						
Παρίσιοι	6,95	6,96	—	—	—	6,97
Βερολίνον	40,50	—	—	—	—	—
Πράγα	4,42	—	—	4,41	4,40	—
Ζυρίχη	34,50	—	—	—	—	—
Βρυξέλλαι	3,58	—	—	3,57	—	—

Ἐπεξηγήσεις: Ἡ κεφαλαί (—) δηλοῖ ὅτι οὐδεμία πράξις, οὐδὲ προσφορά ἢ ζήτησις ἐσηματίσθη ἐκ τῆς ἀντιστοίχου ἀξίας.